

Sikkerhedspolitisk barometer: CMS Survey 2015

Projektgruppe:

Kristian Søby Kristensen
Henrik Ø. Breitenbauch
Kristian Knus Larsen

Januar 2015

Denne rapport er en del af Center for Militære Studiers forskningsbaserede myndighedsbetjening for Forsvarsministeriet. Formålet med rapporten er at skabe en faktuel basis for diskussionen om mål og midler i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Surveyet gentages årligt.

Center for Militære Studier er et forskningscenter på Institut for Statskundskab på Københavns Universitet. På centret forskes der i sikkerheds- og forsvarspolitik samt militær strategi, og centrets arbejde danner grundlag for forskningsbaseret myndighedsbetjening af Forsvarsministeriet og de politiske partier bag forsvarsforliget.

Denne rapport er et analysearbejde baseret på forskningsmæssig metode. Rapportens konklusioner kan således ikke tolkes som udtryk for holdninger hos den danske regering, det danske forsvar eller andre myndigheder.

Læs mere om centret og dets aktiviteter på: <http://cms.polsci.ku.dk/>.

Projektgruppe:

Seniorforsker, ph.d., Kristian Søby Kristensen

Seniorforsker, ph.d., Henrik Ø. Breitenbauch

Forskningsassistent, ph.d., Kristian Knus Larsen

Stud.scient.pol., Mikkel Broen Jakobsen og stud.mag., Christian Duckert Perrild har bistået projektgruppen med databehandling.

ISBN: 978-87-7393-743-3

Indholdsfortegnelse

1. HIGHLIGHTS	1
1.1 Sammenhæng i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik	1
1.2 Begivenhederne i Ukraine	4
1.3 USA og NATO prioriteres højere	7
1.4 Arktis er vigtig, men ikke så vigtig som tidligere	10
2. METODE	12
3. RESULTATER	14
3.1 Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitiske prioriteter	14
3.2 Danmarks alliancer	28
3.3 Forsvarspolitik	31
3.4 Militære operationer.....	37

1. Highlights

Center for Militære Studiers sikkerhedspolitiske barometer 2015 giver indsigt i, hvad der optager politikere, embedsmænd, officerer, journalister og forskere i 2014. Hvad synes de om Danmarks udenrigspolitik? Hvordan vurderer de betydningen af krisen i Ukraine? Var krigen i Afghanistan en succes? Mener de, beslutningen om at deltage i indsatsen mod IS i Irak er rigtig? Hvilke trusler står Danmark overfor, og hvordan rangeres truslerne indbyrdes? Hvilke kapaciteter skal forsvaret prioritere?

Det er bare nogen af de spørgsmål Center for Militære Studier i vores sikkerhedspolitiske barometer stiller de personer, der former, forstår og fortæller om dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Ved at trække på indsigter og erfaringer fra dem, der faktisk beskæftiger sig med dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, ønsker vi, at producere et samlende billede af status for dansk udenrigspolitik. I år er det andet år at CMS gennemfører sit eksperter-survey, og vi har gentaget mange af sidste års spørgsmål. Det giver muligheder for at undersøge både kontinuitet og forandring i de meninger, respondenterne giver udtryk for. Vi kan altså identificere både et øjebliksbillede og begynde at se tendenser over tid. På den baggrund giver undersøgelsen også grundlaget for en tilbagevendende diskussion om udviklingen i udfordringer, mål og midler i dansk udenrigspolitik.

Kendetegnende for dette års survey-resultater er den høje grad af kontinuitet, når resultaterne sammenlignes med sidste års survey. Målgruppens svar fra 2014 stemmer, med få undtagelser og enkelte variationer, ganske godt overens med svarene fra 2013. Idet respondenterne i høj grad er de samme, bør det nok ikke overraske. Det indikerer dog, at mange holdninger om dansk udenrigspolitik, selv med kriser og markante begivenheder globalt såvel som i dansk nærområde, er af blivende og grundlæggende karakter. Måske de mere er holdninger om os selv, end om det derude?

Udover kontinuitet, finder vi i årets undersøgelse fire forhold af særlig betydning:

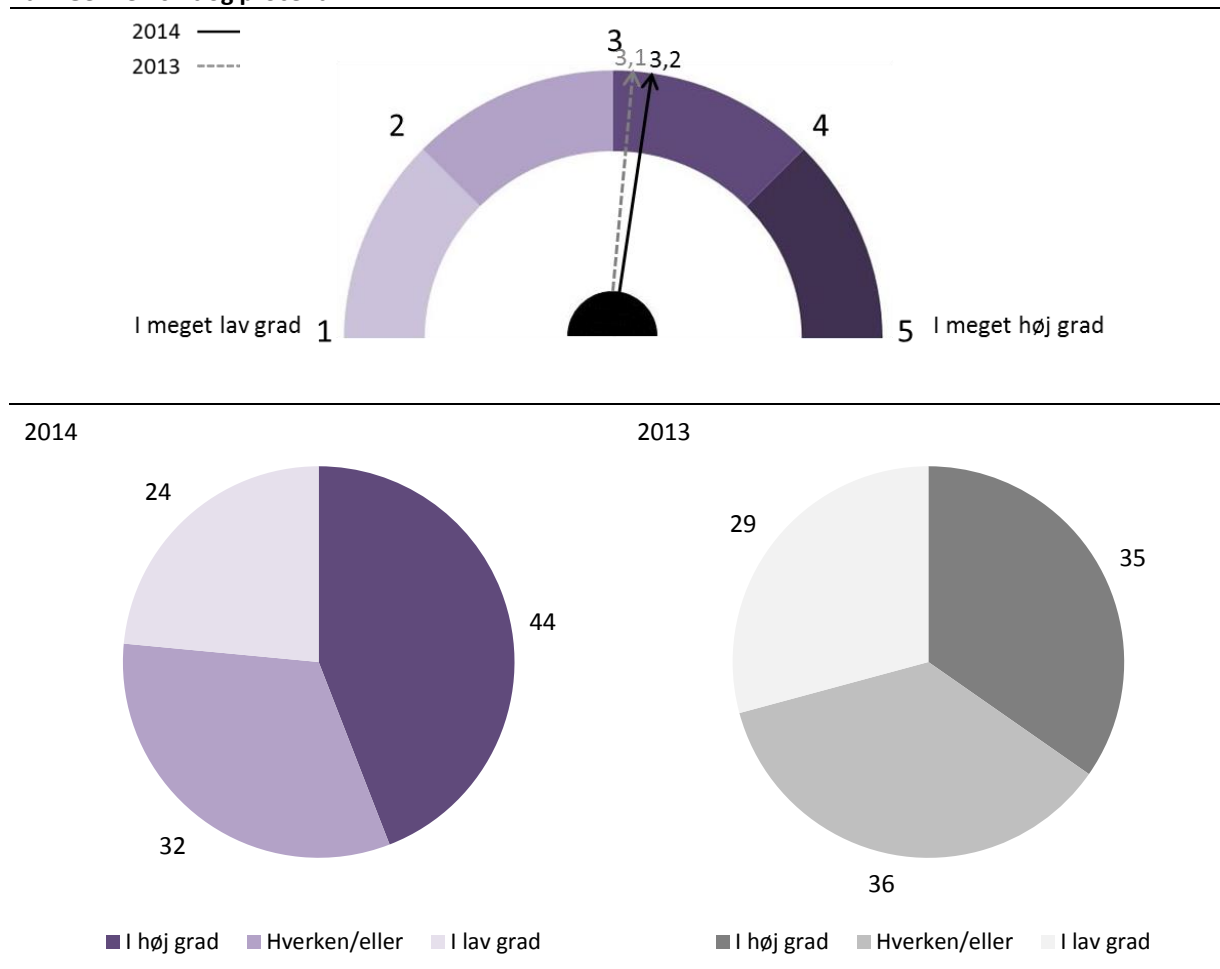
- Der sættes spørgsmålstegn ved sammenhængen i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik
- Begivenhederne i Ukraine vurderes som centrale for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik
- USA og NATO prioriteres højere for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik i 2014
- Arktis er vigtig, men ikke så vigtig som tidligere

1.1 Sammenhæng i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik

Danmark fører en aktivistisk udenrigspolitik i dag. 86 procent af respondenterne er enige i det udsagn. Men hvor der er enighed om karakteristikken af politikken, er der ikke enighed i, at

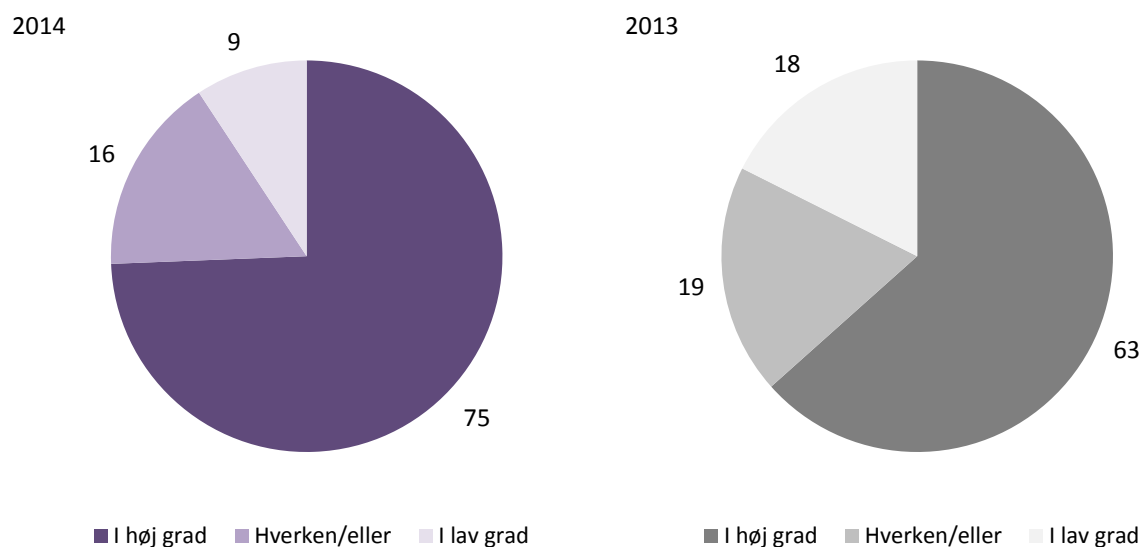
den politik er sammenhængende. Det fremgår af figur 1 nedenfor, at 44 procent og altså under halvdelen af respondenterne mener, at dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik er sammenhængende. Selv om en mindre del end i 2013 mener at politikken er usammenhængende, er tallet stadig markant. Især når det tages i betragtning, at op mod halvdelen af respondenterne er direkte engageret i at udføre og udforme selvsamme politik.

Figur 1: I hvilken grad respondenterne mener, at DK har en sammenhængende udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit og procent.

At mange respondenter stiller spørgsmålstejn ved sammenhængen i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik kan på den ene side være udtryk for sund skepsis og politisk uenighed, men det kan på den anden side også være udtryk for grundlæggende udfordringer i at føre, hvad der er enighed om er en aktivistisk udenrigspolitik, og for begivenheder hvis betydning vi endnu ikke har debatteret færdigt. Det fremgår af figur 2, at 75 procent af respondenterne mener at en aktivistisk udenrigspolitik er svaret på fremtidens udfordringer.

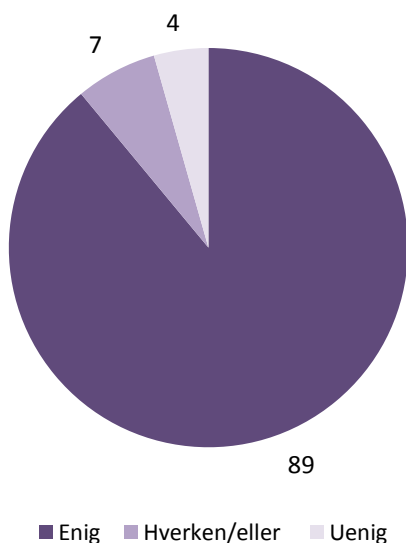
Figur 2: Er en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik svaret på fremtidige udfordringer? Procent.

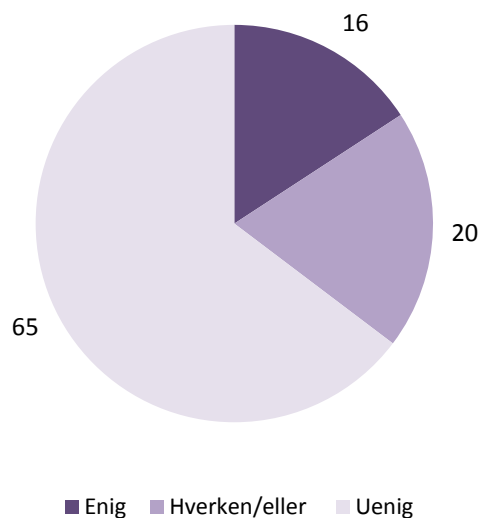
Samtidig viser figur 3, der samler en række udsagn om respondenternes holdning til betydningen af Ukraine krisen for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, at begivenhederne ses som alvorlige. Hele 89 procent mener, at de har stor betydning for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, og 70 procent mener, at Ukraine krisen bør føre til en gentænkning af udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Omvendt mener respondenterne ikke, at Ukraine krisen reducerer Danmarks mulighed for at føre en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Kun 16 procent er af den opfattelse. Spørgsmålet om sammenhæng er dermed tilsyneladende ikke et spørgsmål om aktivisme, men et spørgsmål om hvordan aktivismen skal og kan udformes.

Figur 3: Holdning til betydningen af Ukraine krisen for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Procent. 2014.

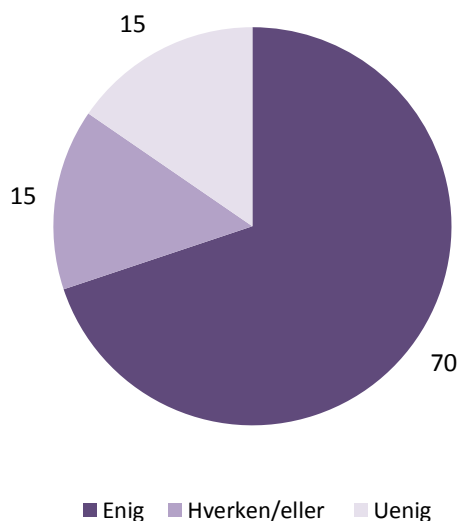
3a. Begivenhederne i Ukraine har stor betydning for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik.

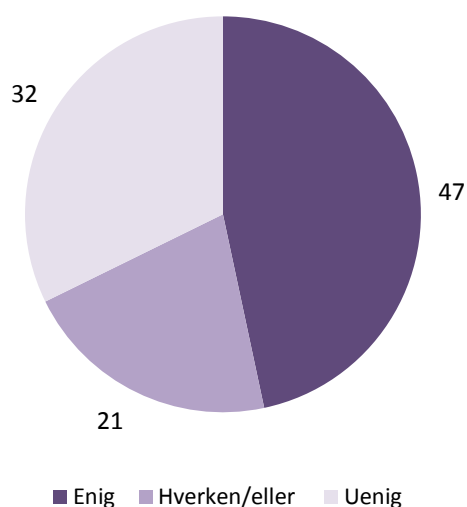
3b. Den sikkerhedspolitiske situation i Ukraine reducerer Danmarks mulighed for at føre en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik.

3c. Danmark bør gentænke sin udenrigs- og sikkerhedspolitik som følge af begivenhederne i Ukraine.

3d. Danmark bør nedsætte en forsvarskommission som følge af begivenhederne i Ukraine.

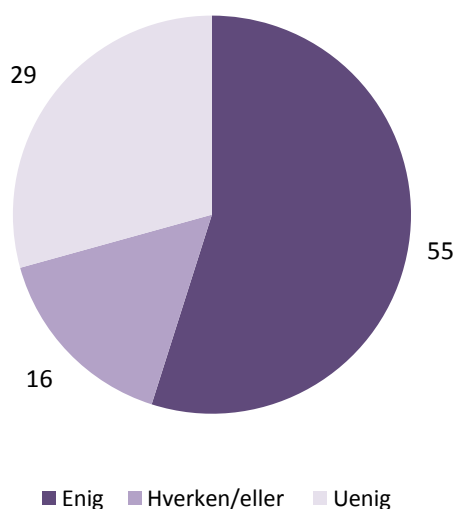

1.2 Begivenhederne i Ukraine

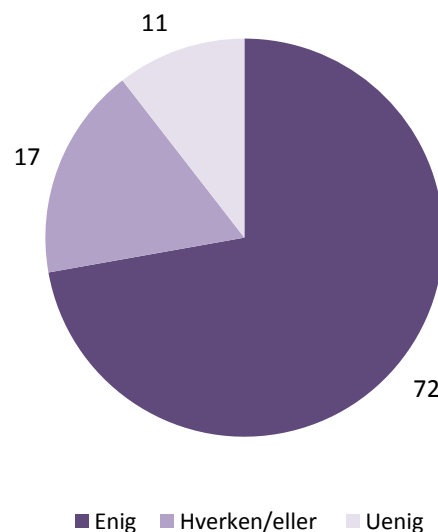
Der er som nævnt ovenfor konsensus om den afgørende – men uafklarede – betydning af Ukraine krisen for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Udover de markante tal allerede nævnt, viser figur 4, at NATO's initiativer på sit topmøde i Wales i september 2014 nyder generel opbakning blandt respondenterne. 55 procent mener således, at Danmark bør leve op til NATO's målsætning om at anvende 2 procent af BNP på forsvaret, og samtidig mener 72 procent, at Danmark bør give høj prioritet til NATO's nye reaktionsstyrke.

Figur 4: Holdning til NATO's initiativer på topmødet i Wales i september 2014. Procent. 2014.

4a. Danmark bør leve op til NATO's målsætning om, at medlemslandene bør bruge 2 procent af BNP på forsvaret.

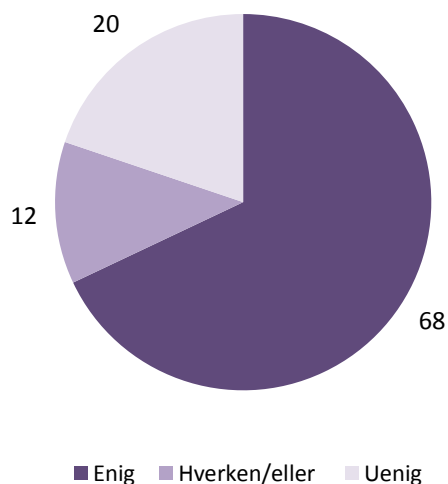
4b. Danmark bør i sin forsvarspolitik give høj prioritet til deltagelse i NATO's nyoprettede reaktionsstyrke.

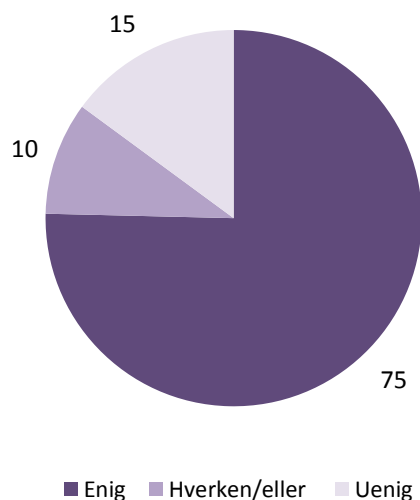
Bemærkelsesværdigt i den forbindelse er også den brede generelle opbakning til de foranstaltninger, Vesten har benyttet sig af overfor Rusland. Det fremgår af figur 5, hvor målrettede individuelle sanktioner, generelle økonomiske sanktioner, øget NATO tilstedeværelse i sine østlige medlemslande og ikke-militær bistand til Ukraines sikkerhedssektor alle nyder støtte af mere end 50 procent af respondenterne. 35 procent mener endda, at Vesten bør inkludere våbenhjælp i sin støtte til Ukraine.

Figur 5: Holdning til hvilke foranstaltninger Vesten bør benytte sig af overfor Rusland. Procent. 2014.

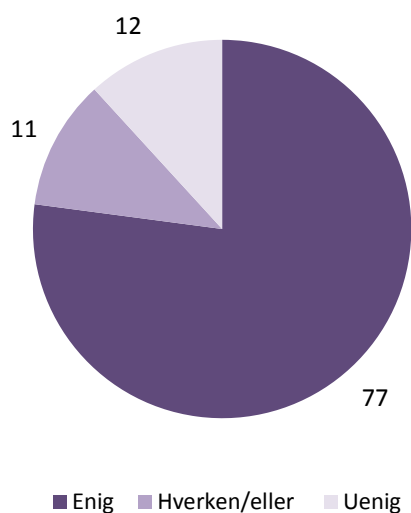
5a. Indrejseforbud for højtstående russere til EU er egnet som foranstaltning.

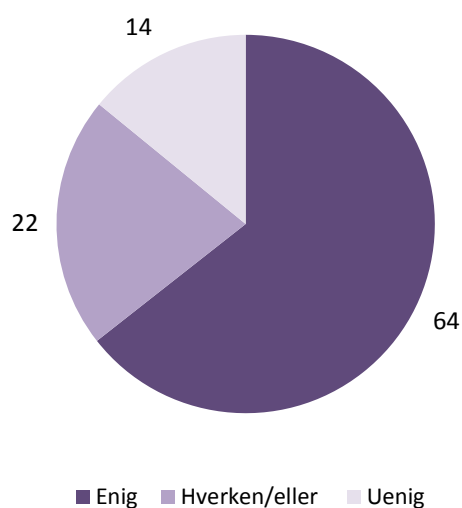
5b. Indefrysning af højtstående russeres økonomiske midler i Europa er egnet som foranstaltning.

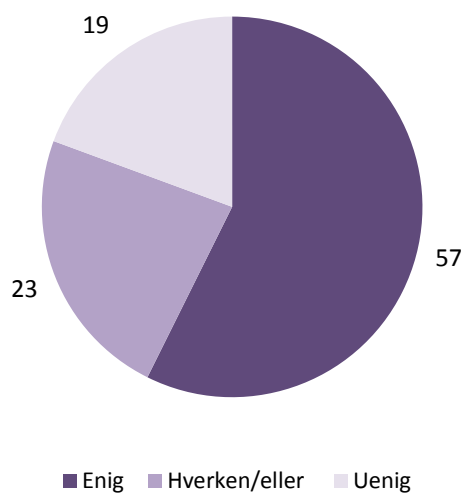
5c. Økonomiske sanktioner er en egnet foranstaltning.

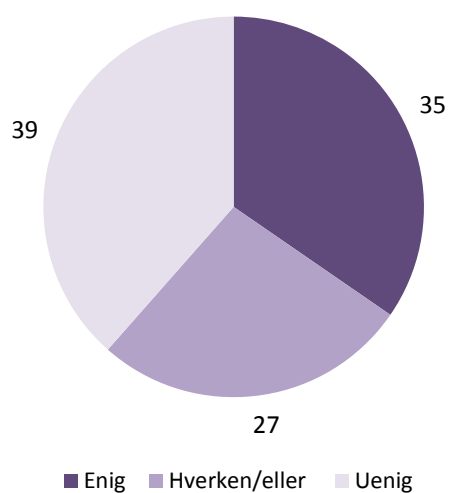
5d. NATO bør øge sin tilstedeværelse i de østlige medlemslande.

5e. Vesten bør yde bistand til Ukraines sikkerhedssektor (eksklusive våbenhjælp)

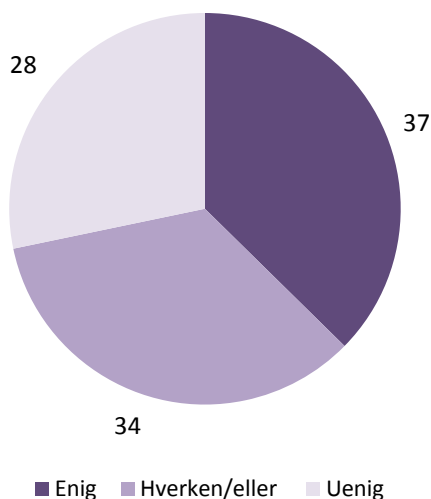
5f. Vesten bør yde bistand til Ukraines sikkerhedssektor (inklusive våbenhjælp)

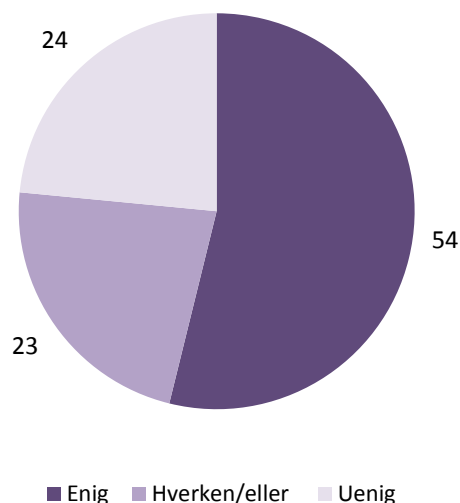
Samlet set er der klar opbakning til en håndfast kurs over for Rusland, og eksperterurveyets respondenter bakker tydeligt op om den eksisterende politik – og vil endda være med til en stramning af den nuværende kurs. I surveyet har vi også spurgt til konsekvenserne af krisen og det tilspidsede forhold til Ruslands betydning for andre emner og i andre regioner. Her er billedet mindre klart. Respondenterne er ikke enige i deres vurdering af, hvorvidt Vestens krise med Rusland vil skabe konflikt i Arktis. Det fremgår af figur 6. Her mener 37 procent, at det vil blive resultatet, mens 34 procent mener det modsatte. Den uenighed er måske i sig selv et udtryk for de uforudsigelige vilkår for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Mere klar er respondenternes vurdering af Ruslands betydning i forhold til at bekæmpe IS. Her mener 54 procent, at krisen med Rusland vil indvirke negativt på muligheden for at intervenere i Syrien for at bekæmpe IS.

Figur 6: Holdning til betydningen af krisen med Rusland for andre emner og regioner. Procent. 2014.

6a. Vestens krise med Rusland vil skabe konflikt i Arktis.

6b. Vestens krise med Rusland vil have en negativ indvirkning på muligheden for at intervenere i Syrien med henblik på at bekæmpe IS.

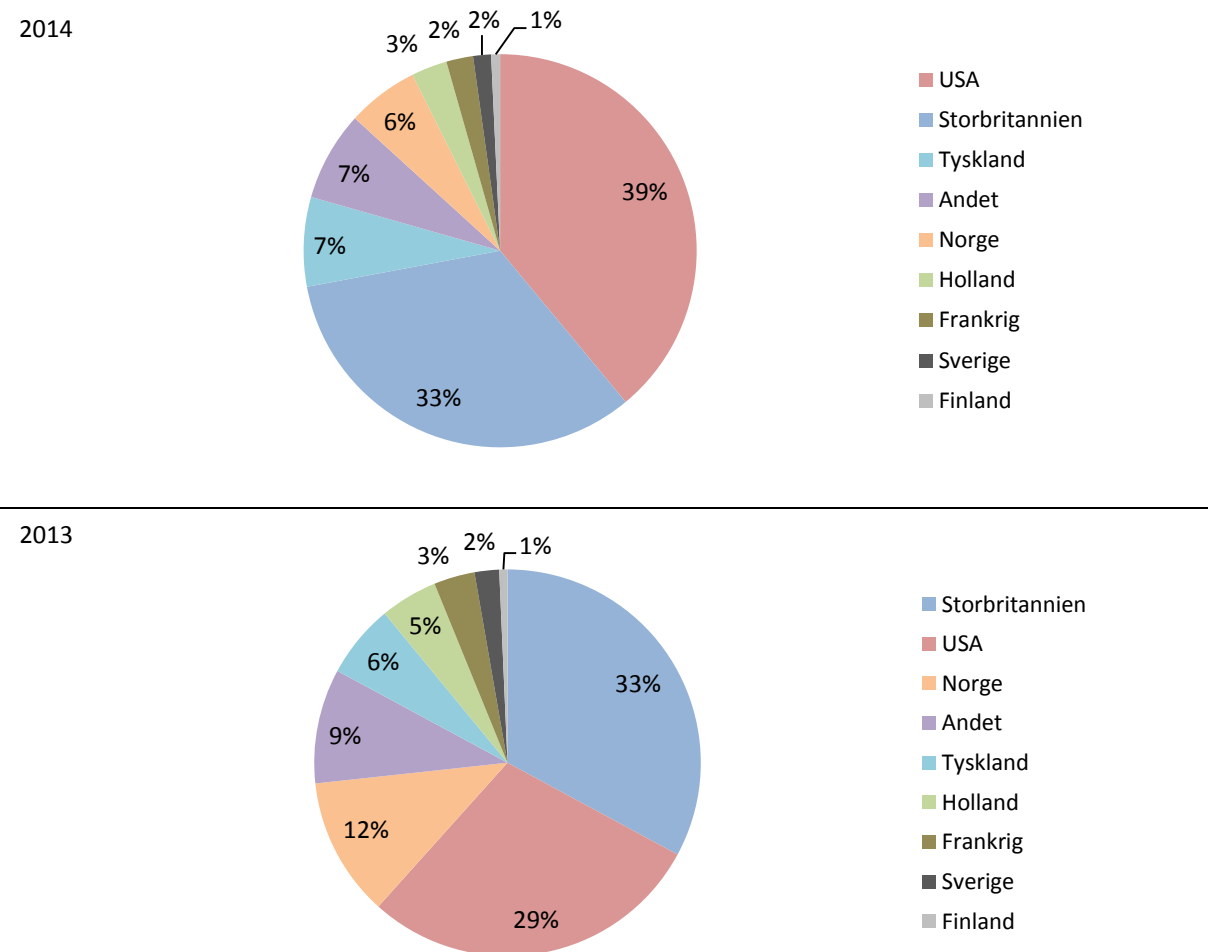

1.3 USA og NATO prioriteres højere

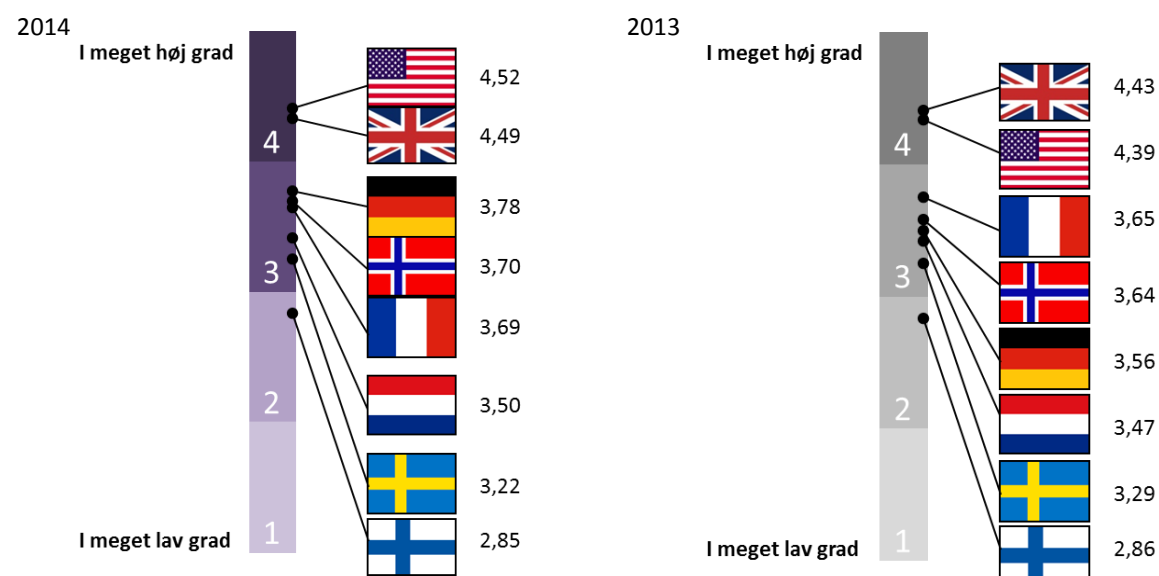
I surveyet har vi også spurgt til Danmarks alliancer og til betydningen af en række internationale organisationer for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Selv om vurderingerne af både internationale organisationer og partners betydning er ganske konstant, så springer to tendenser i øjnene set i forhold til respondenternes svar fra sidste år. Figur 7 og 8 viser begge at USA tillægges større betydning i år. USA ses som det vigtigste 'foregangsland' for Danmark i sin udenrigs- og sikkerhedspolitik – modsat sidste år, hvor den position tilfaldt Storbritanni-

en. Tilsvarende har USA også overhalet Storbritannien som det land, respondenterne mener, at Danmark har størst fordel af at operere sammen med.

Figur 7: Hvilket land der ifølge respondenterne er foregangsland for Danmark på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Procent.

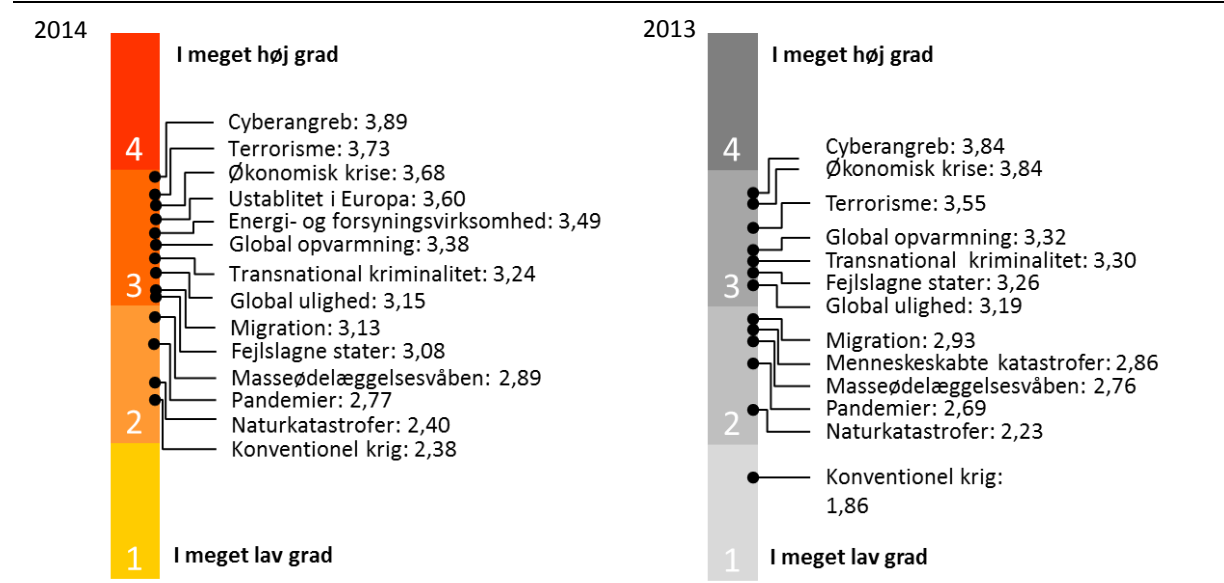
Figur 8: Holdning til i hvilken grad Danmark har fordel af at operere sammen med følgende lande. Gennemsnit.

Hvis man skal forsøge at give en forklaring på den udvikling, kan et bud være, at USA i 2014 er vendt 'tilbage' på den globale sikkerhedspolitiske scene. I modsætning til interventionen i Libyen i 2011 og den uklare linje overfor Assad i 2012 og 2013 har USA påtaget sig en klar lederrolle i forhold til indsatsen mod IS – en intervention der også i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik har fyldt meget i 2014. Tilsvarende har Ukraine-krisen utvivlsomt medvirket til en reaktualisering af europæisk sikkerhed i USA, såvel som en erkendelse af USA's fortsatte betydning for håndteringen af sikkerhedspolitiske kriser i Europa. For Danmark betyder et usikkert nærområde at USA's betydning stiger. Nye sikkerhedspolitiske udfordringer i nærområdet er måske tilsvarende grunden til, at også Tyskland vurderes højere blandt lande som Danmark har fordel af at operere sammen med.

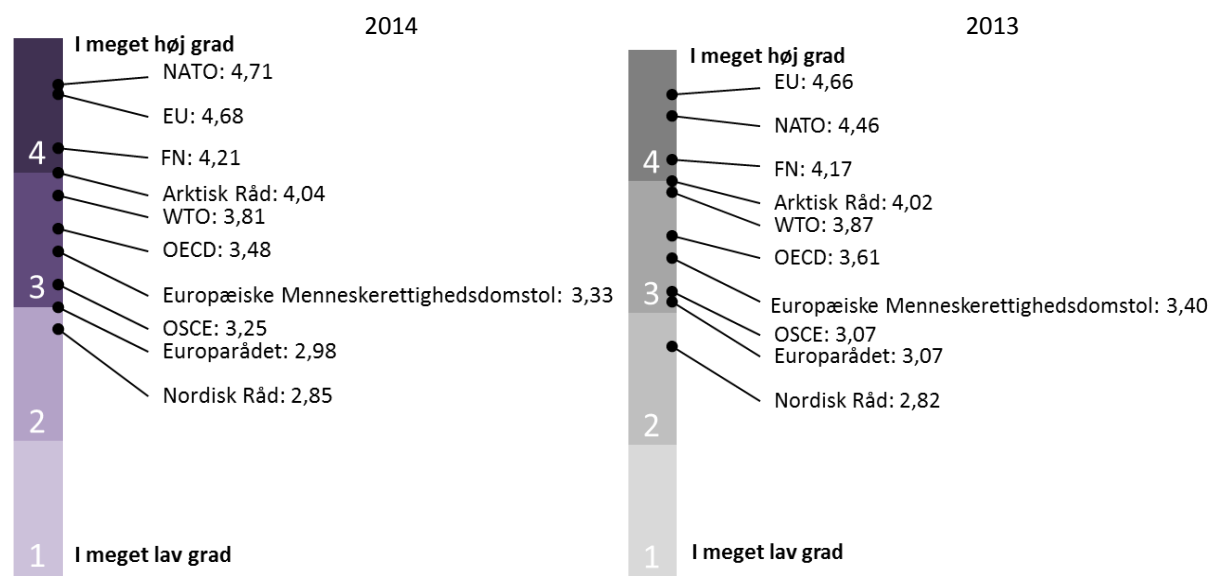
At nærområdets sikkerhedspolitiske situation spiller en større rolle afspejler sig nok også i vurderingen af hvilke forhold, der anses at udgøre en trussel mod Danmark. Igen er den overordnede tendens kontinuitet. Men indenfor den trend anses truslen fra fejlslagne stater som mindre alvorlig end sidste år. Samtidig er den mest markante stigning – om end fra meget lavt niveau – truslen fra konventionel krig. Det fremgår af figur 9.

Figur 9: Holdning til i hvilken grad nedenstående forhold udgør en trussel mod Danmark. Gennemsnit.

Måske er den usikkerhed Ukraine-krisen skaber i Europa – og den deraf følgende revurdering af hvilke forhold der udgør trusler mod Danmark – også forklaringen på hvorfor NATO, fremfor EU som i 2013, vurderes som den vigtigste internationale organisation for Danmark, jf. figur 10.

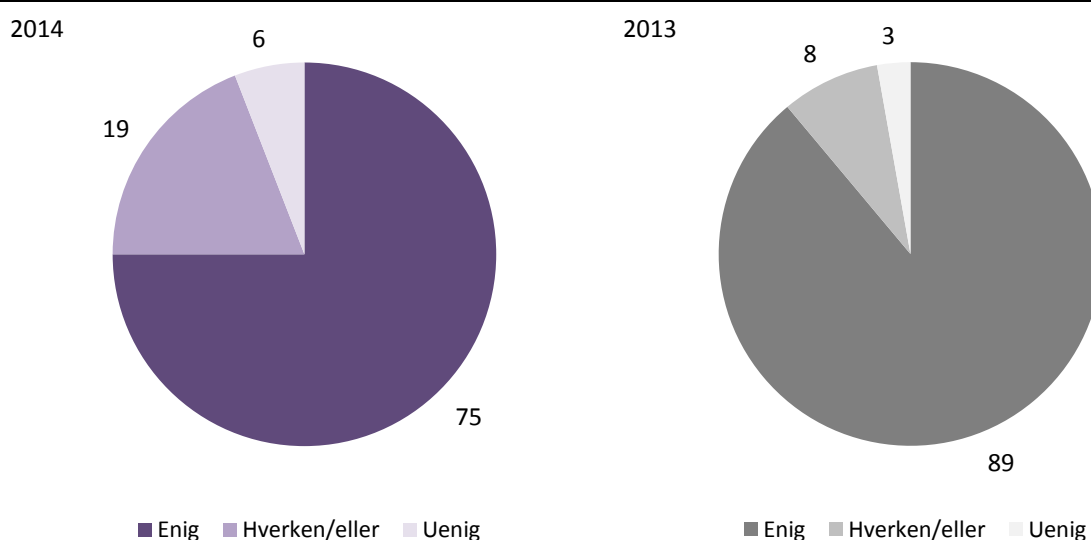
Figur 10: I hvilken grad respondenterne mener, at følgende internationale organisationer er vigtige for Danmark. Gennemsnit.

1.4 Arktis er vigtig, men ikke så vigtig som tidligere

Grønland skal prioriteres højt i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det fremgår af figur 11, at der er enighed om det udsagn. Men enigheden er mindre udtalt i 2014 end året før. Hvor hele 89 procent var enige i denne opfattelse i 2013, er tallet i 2014 75 procent – hvilket dog stadig er et markant resultat.

Figur 11: I hvilken grad respondenterne er enige i, at Grønland bør prioriteres højt i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Procent.

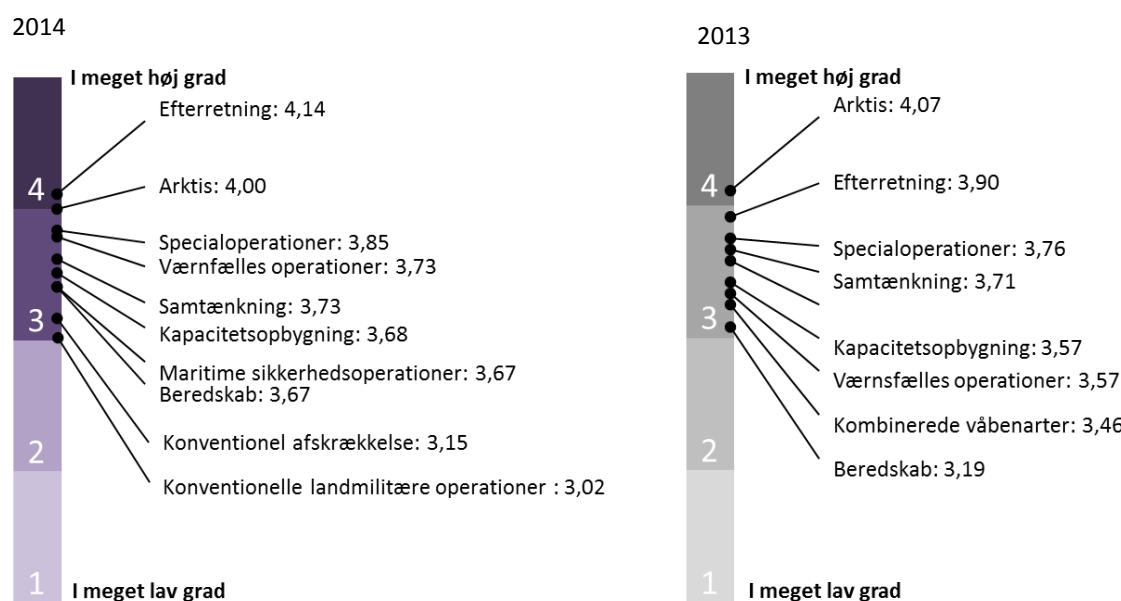

Hvor 45 procent af respondenterne i 2013 svarede, at de mente at Grønland ville blive selvstændigt indenfor 20 år, er andelen af respondenter, der stadig deler den opfattelse, faldet til kun 19 procent. Et ganske dramatisk fald, der kan findes flere forklaringer på. Et bud er nok

en kombination af en øget bevidsthed om Grønlands økonomiske udfordringer, der forstærkes af de endnu manglende investeringer i naturressourcer samt den usikre indenrigspolitiske situation i Grønland i løbet af 2014.

Endelig er 'Arktis' blevet overhalet af 'efterretning' som det vigtigste område for forsvaret at udvikle sine kapaciteter for at kunne imødegå nye trusler. Dog vurderes betydningen af Arktis stadig højt, og respondenterne mener stadig, at forsvaret bør udvikle sine arktiske kapaciteter de næste år. Det fremgår af figur 12.

Figur 12: I hvilken grad respondenterne mener, at forsvaret har behov for at udvikle sine kapaciteter på en række områder inden for de næste fem år, for at kunne imødegå nye trusler. Gennemsnit.

I det følgende præsenterer vi undersøgelsens samlede resultater. Men først redegør vi kort for, hvordan vi har gennemført vores sikkerhedspolitiske barometer.

2. Metode

Center for Militære Studiers sikkerhedspolitiske barometer 2015 er udarbejdet på grundlag af en spørgeskemaundersøgelse foretaget af Center for Militære Studier ved Institut for Statskundskab på Københavns Universitet i løbet af efteråret 2014. Spørgeskemaundersøgelsen er foretaget blandt personer med særlig viden, indsigt og erfaring på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Der er således tale om et eksperter survey, der ikke kortlægger hvad alle danskere mener, men har til formål at formidle hvad de, som må formodes at have den største viden om dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, mener. En tilsvarende undersøgelse blev gennemført i 2013.

Undersøgelsen i 2014 omfatter 379 personer og inkluderer ansatte i centraladministrationen, ansatte i forsvaret, politikere, forskere, meningsdannere og erhvervslivet. I udvælgelsen af respondenter er der – ud over deres indsigt i udenrigs- og sikkerhedspolitiske forhold – taget hensyn til at sikre en bred repræsentation af interesser, og det er blevet tilstræbt at skabe en ligelig fordeling af personer med tilknytning til det politiske system og personer, som står uden for dette. Det sikkerhedspolitiske barometer kan derfor ses som en valid måling af, hvad et bredt udsnit af danske eksperter mener om dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Svarprocenten for undersøgelsen var 36 procent. Tabel 1 viser fordelingen af forskellige erhvervsgrupper blandt hhv. de adspurgte og de, som har besvaret undersøgelsen. Tabellen viser, at fordelingerne er nogenlunde ens, dog er der en underrepræsentation af politikersvar og en overrepræsentation af svar fra forsvaret og forskere. Tabel 2 viser fordelingen mellem respondenter fra statsmagten og respondenter uden for statsmagten blandt hhv. de adspurgte og de, som har besvaret undersøgelsen. Tabellen viser, at andelen af respondenter fra statsmagten og uden for statsmagten er lige stor blandt de indkomne svar.

Tabel 1: Andelen af forskellige erhvervsgrupper blandt hhv. adspurgte og indkomne svar. Procent (antal i parentes).

	Adspurgte	Svar
Politikere	18,5 (70)	11,0 (15)
Embedsmænd	26,6 (101)	24,3 (33)
Forsvaret	11,1 (42)	14,0 (19)
Forskere	20,6 (78)	24,3 (33)
Journalister	6,6 (25)	7,4 (10)
Erhverv og brancheorganisationer	10,0 (38)	11,8 (16)
Andre	6,6 (25)	7,4 (10)
Total	100 (379)	100 (136)

Tabel 2: Andelen af respondenter fra statsmagten og uden for statsmagten blandt hhv. adspurgte og indkomne svar. Procent (antal i parentes).

	Adspurgte	Svar	Total
Del af statsmagten	56,2	43,8	100
Ikke del af statsmagten	49,3	50,7	100

Det sikkerhedspolitiske barometer indeholder spørgsmål, der falder inden for følgende fire temaer:

- 1) Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitiske prioriteter
- 2) Danmarks alliancer
- 3) Danmarks forsvarspolitik
- 4) Militære operationer

Der kan desuden skelnes mellem spørgsmål af mere generel karakter og spørgsmål, der knytter sig til specifikke, aktuelle problematikker. Spørgsmålene har været formuleret som påstande, hvor respondenterne kunne erklære deres grad af enighed ved at svare 'meget enig'/'i meget høj grad', 'enig'/'i høj grad', 'hverken/eller', 'uenig'/'i lav grad', 'meget uenig'/'i meget lav grad' eller 'ved ikke'.

For overskuelighedens skyld er nogle af undersøgelsens resultater præsenteret ved at slå hhv. de to positive kategorier og de to negative kategorier sammen. Fx er kategorierne 'meget enig' og 'enig' slået sammen til kategorien 'enig', mens kategorierne 'uenig' og 'meget uenig' er slået sammen til kategorien 'uenig'. 'Ved ikke'-svar er konsekvent udeladt af de præsenterede resultater.

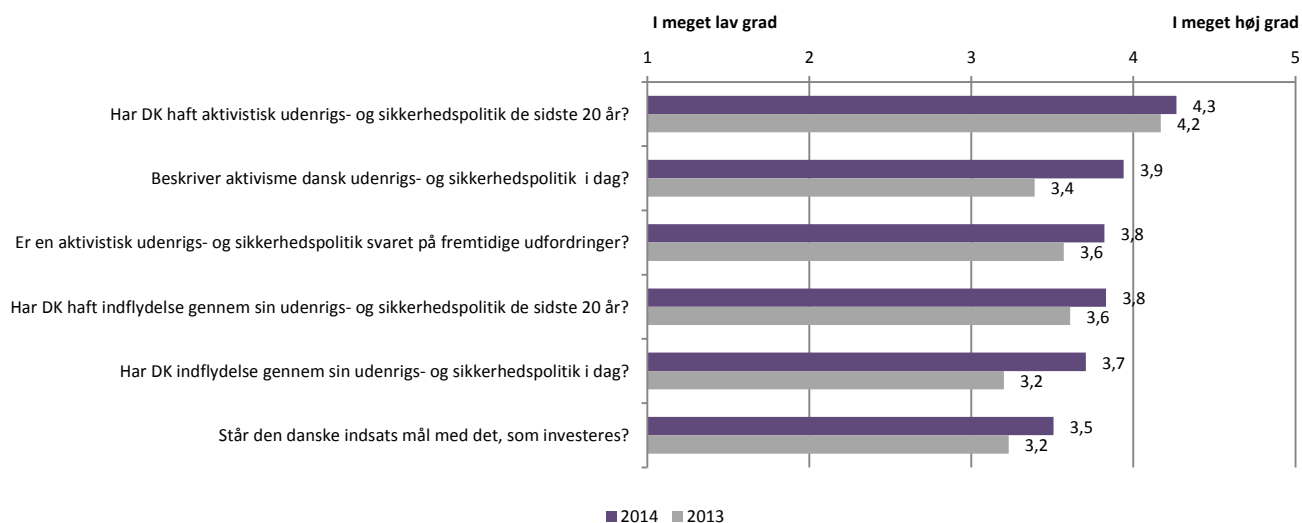
I det følgende præsenteres resultaterne af Center for Militære Studiers sikkerhedspolitiske barometer 2015 opdelt i de fire overordnede temaer. I fremstillingen er medtaget figurer fra sidst års undersøgelse, så det er muligt at se, om der er sket en udvikling i besvarelsene. Desuden er der i dette års undersøgelse tilføjet en række nye spørgsmål for at få eksperternes vurdering af aktuelle begivenheder. Det har betydet at nogle få spørgsmål fra sidste års undersøgelse er udgået fordi de knyttede sig til begivenheder, der er blevet mindre aktuelle det forløbne år.

Det skal slutteligt nævnes, at resultaterne fra Center for Militære Studiers sikkerhedspolitiske barometer 2015 figurerer som 2014-resultater, fordi data er indsamlet i 2014, ligesom resultaterne af sidste års undersøgelse figurerer som 2013-resultater, fordi data er indsamlet i 2013. Data ligger desuden tilgængeligt på Center for Militære Studiers hjemmeside, og det står således enhver interesseret frit for at foretage sine egne analyser på baggrund heraf.

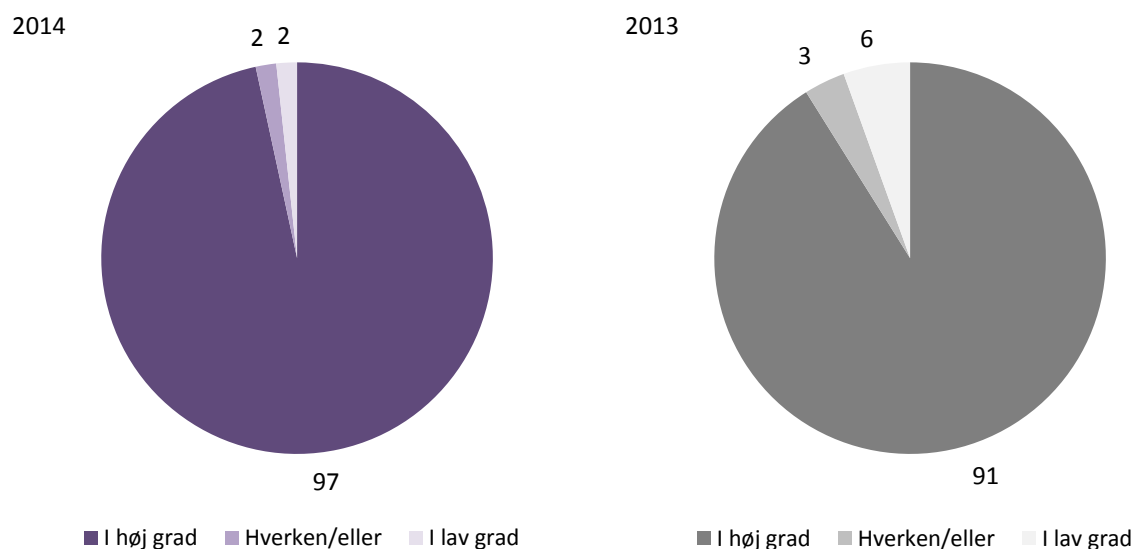
3. Resultater

3.1 Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitiske prioriteter

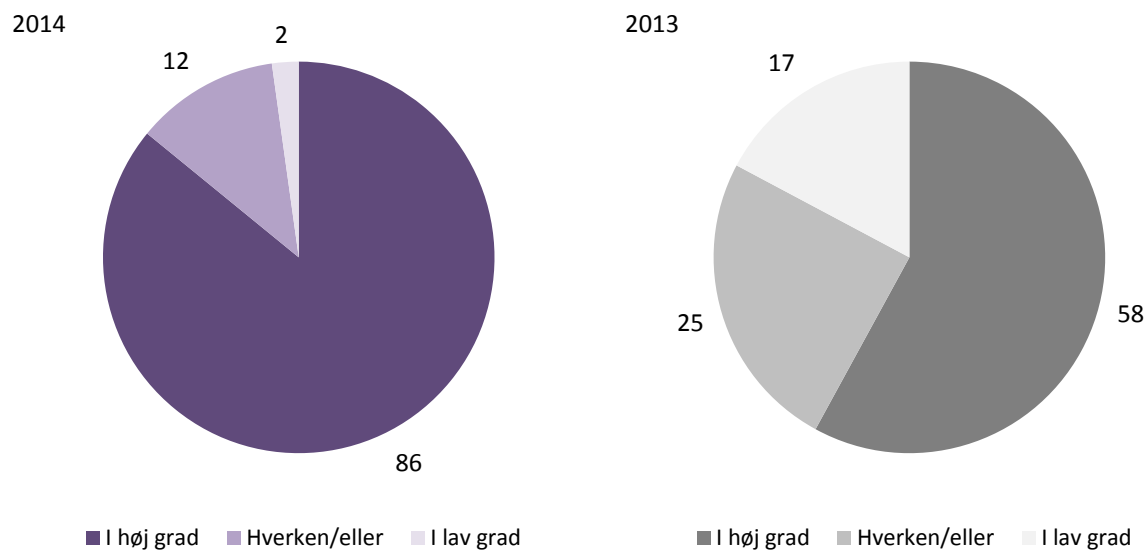
Figur 13: Respondenternes syn på dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit.

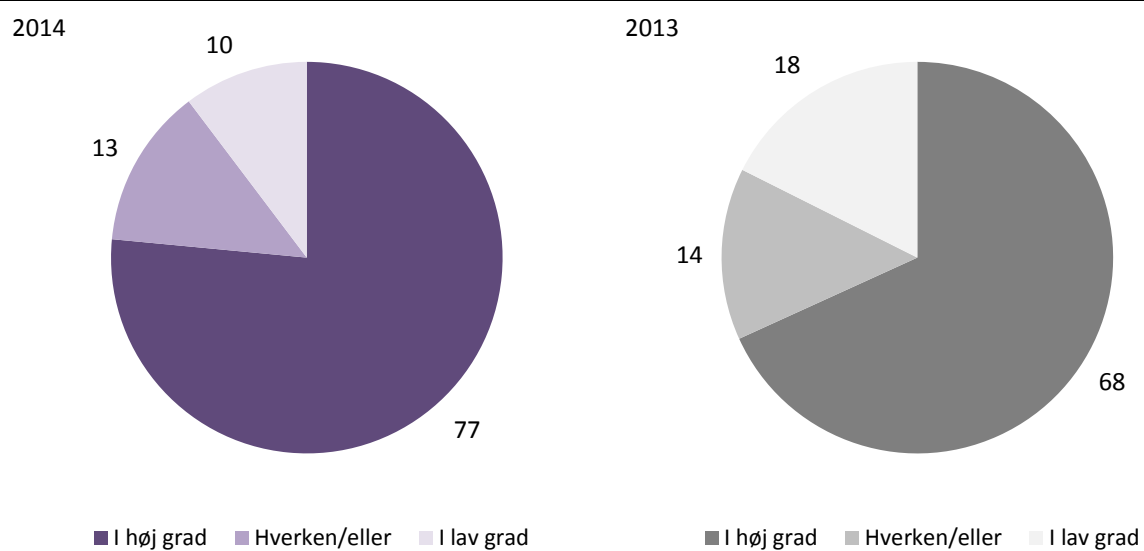
Figur 14: Har Danmark haft en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik de sidste 20 år? Procent.

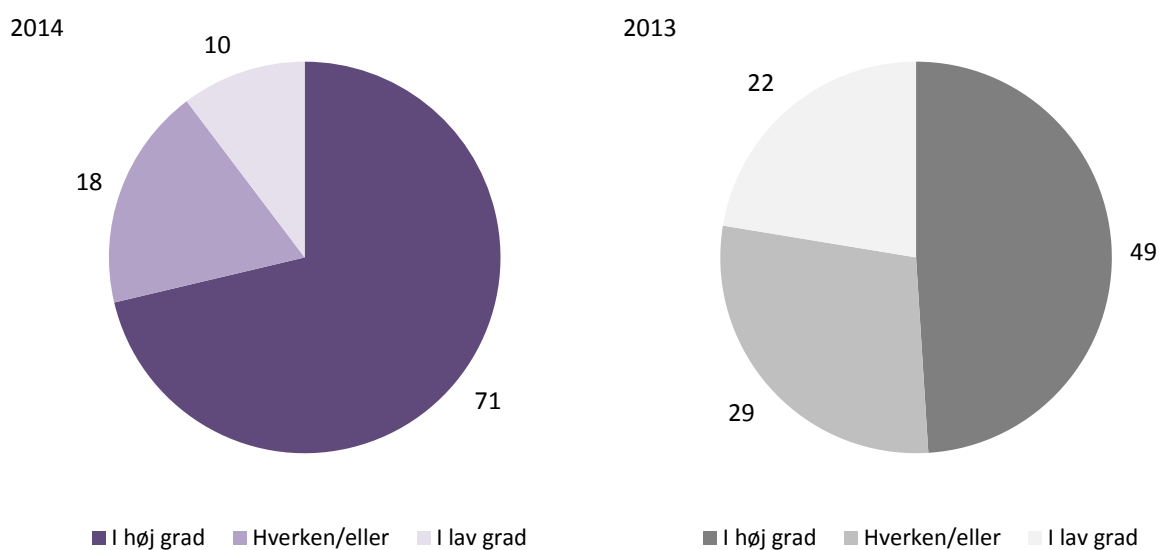
Figur 15: Beskriver aktivisme dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik i dag? Procent.

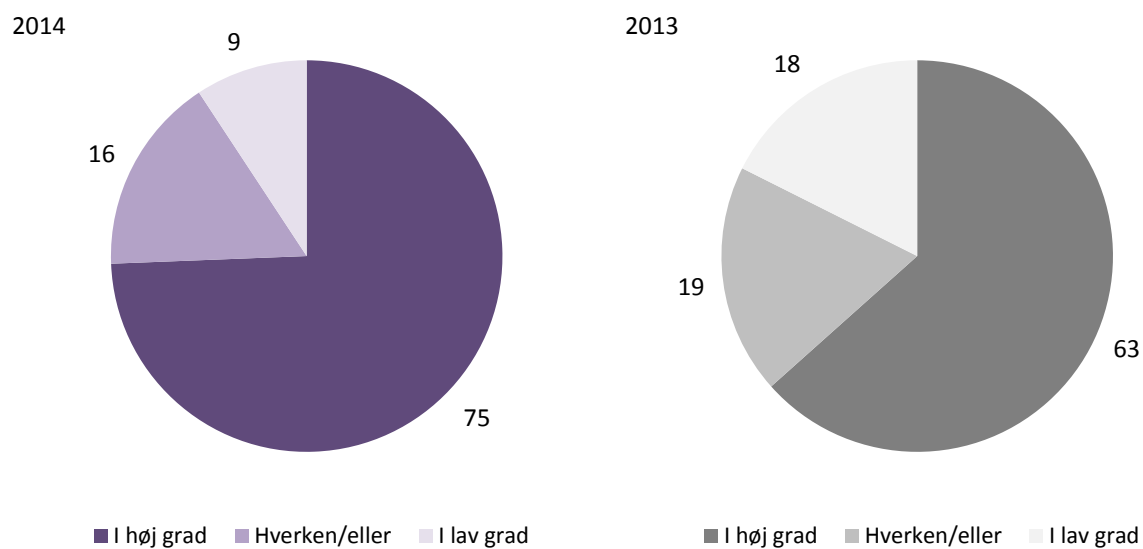
Figur 16: Har Danmark haft indflydelse gennem sin udenrigs- og sikkerhedspolitik de sidste 20 år? Procent.

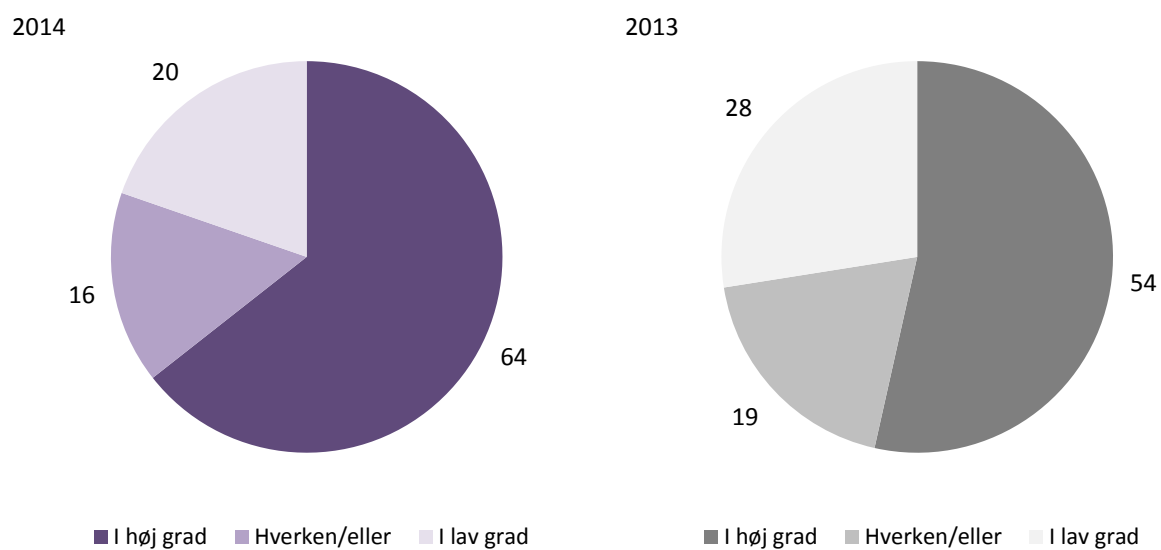
Figur 17: Har Danmark indflydelse gennem sin udenrigs- og sikkerhedspolitik i dag? Procent.

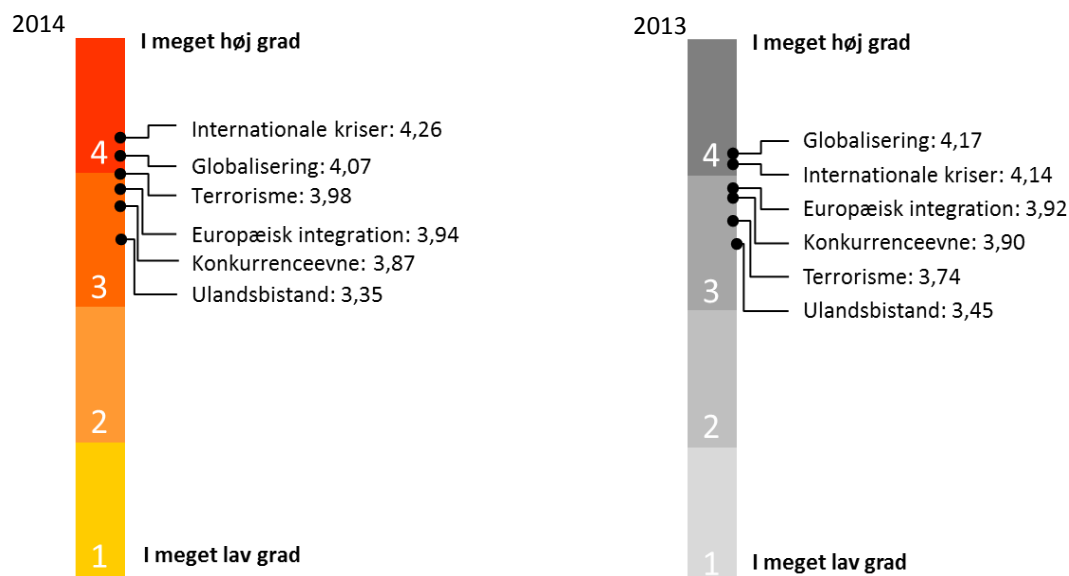
Figur 18: Er en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik svaret på fremtidige udfordringer? Procent.

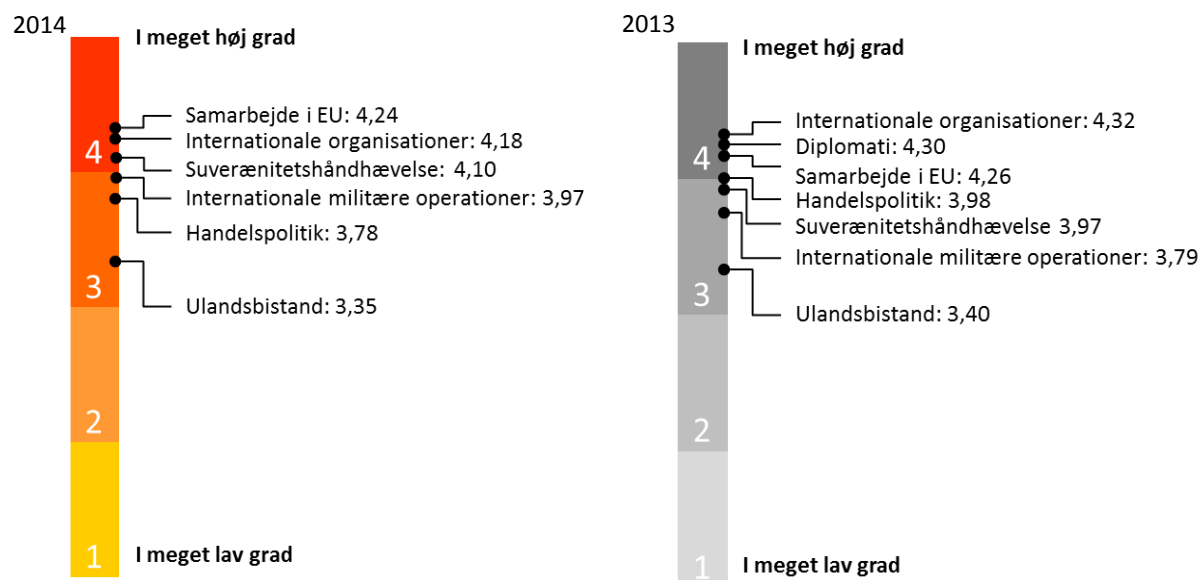
Figur 19: Står den danske indsats mål med det, som bliver investeret? Procent.

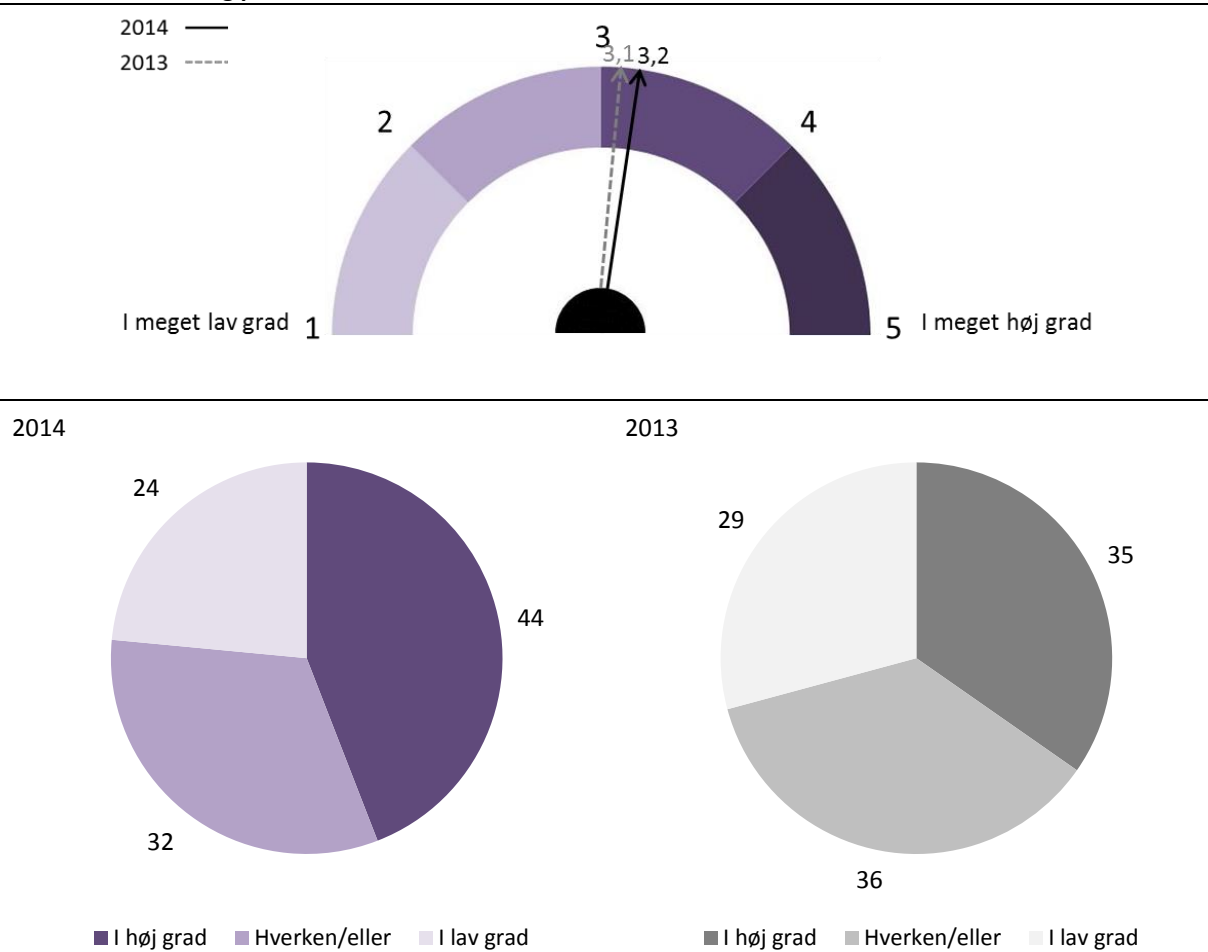
Figur 20: I hvilken grad respondenterne finder en række emner vigtige i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit.

Figur 21: I hvilken grad respondenterne finder en række redskaber vigtige i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit.

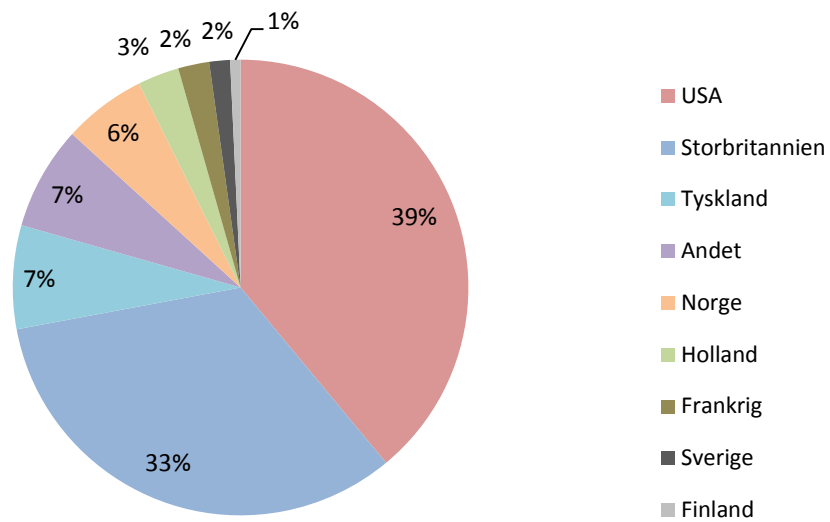

Figur 22: I hvilken grad respondenterne mener, at DK har en sammenhængende udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit og procent.

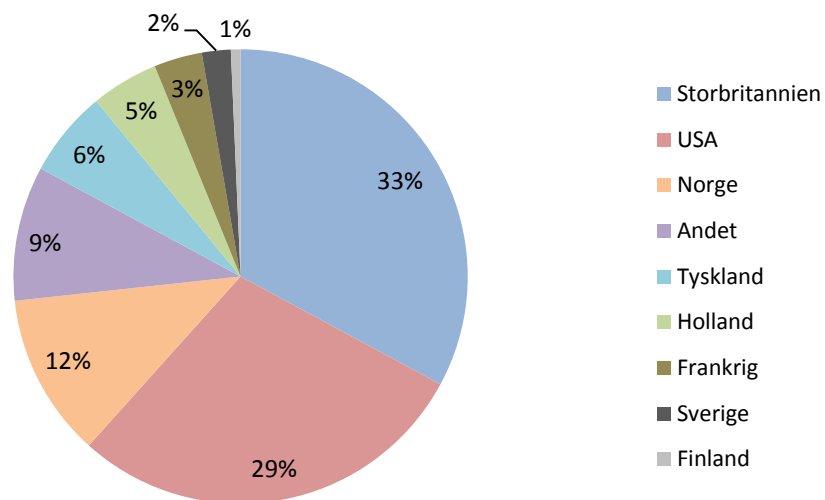

Figur 23: Hvilket land der ifølge respondenterne er foregangsland for Danmark på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Procent.

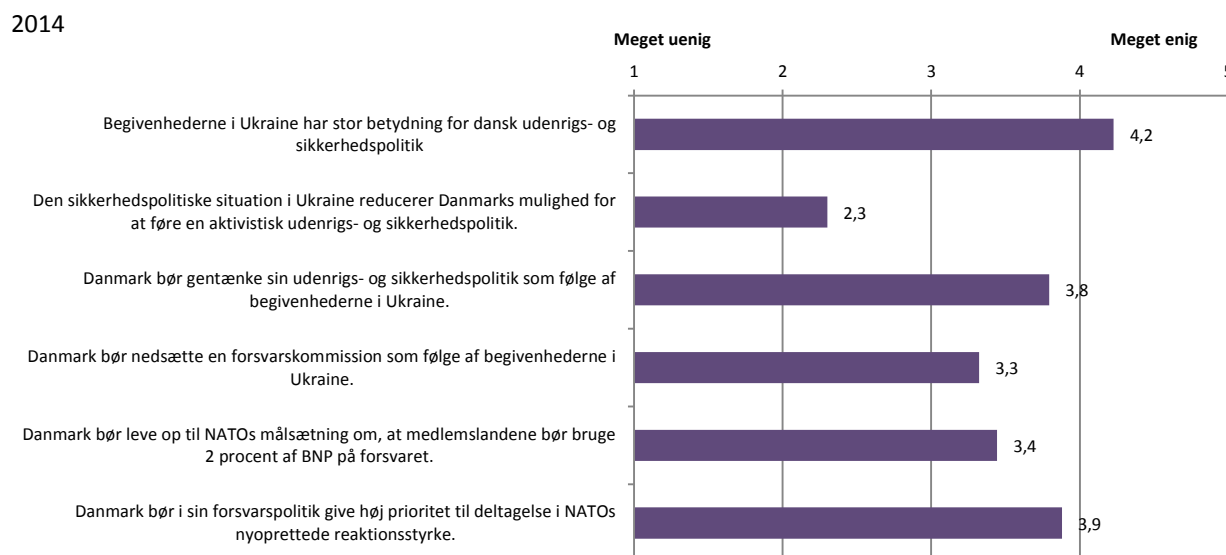
2014

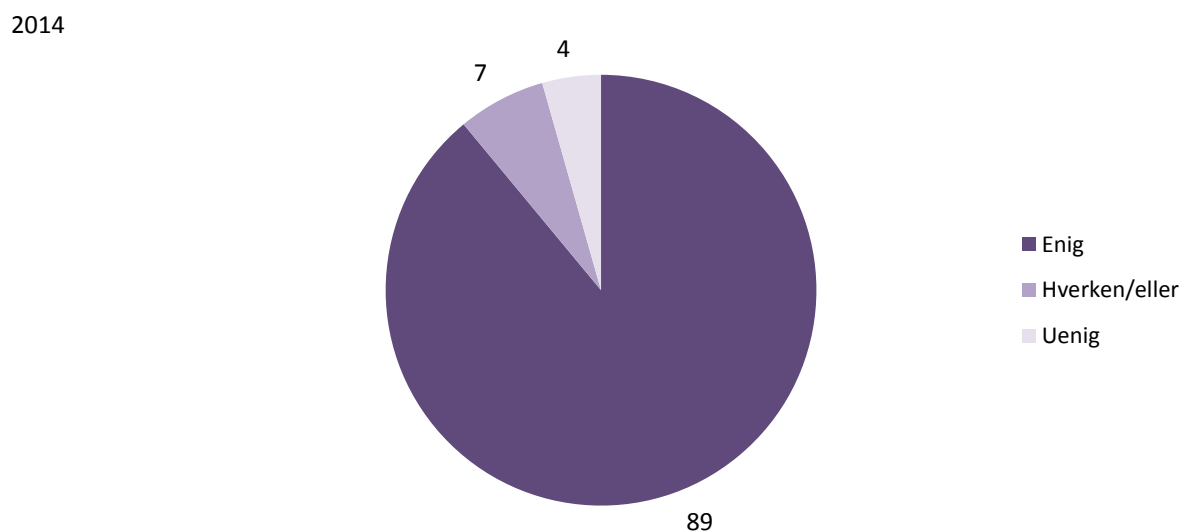
2013

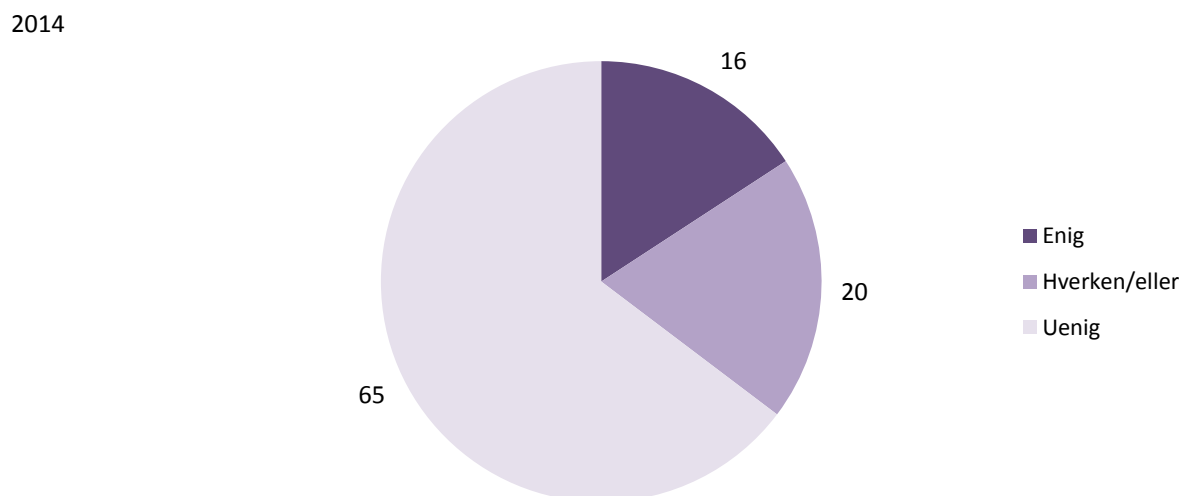
Figur 24: Betydningen af Ukraine-krisen for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit.

Figur 25: Begivenhederne i Ukraine har stor betydning for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Procent.

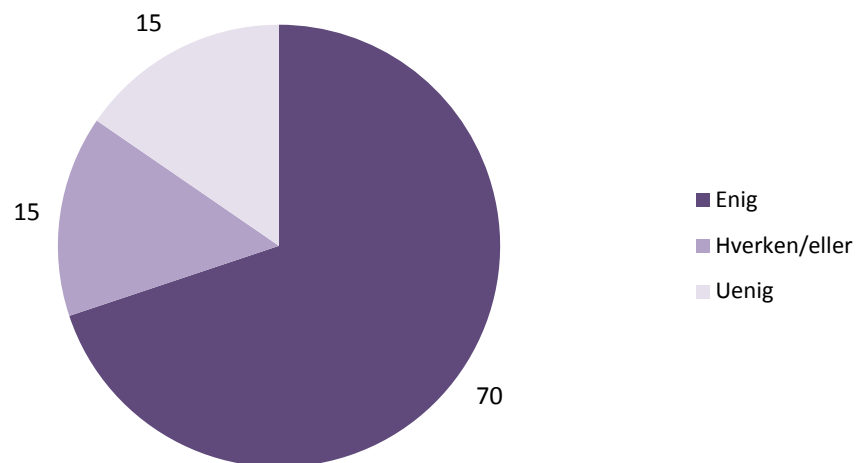

Figur 26: Den sikkerhedspolitiske situation i Ukraine reducerer Danmarks mulighed for at føre en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Procent.

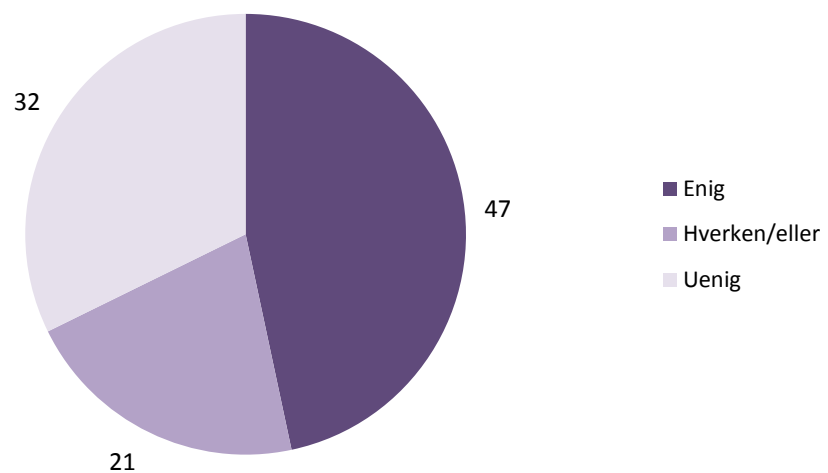
Figur 27: Danmark bør gentænke sin udenrigs- og sikkerhedspolitik som følge af begivenhederne i Ukraine. Procent.

2014

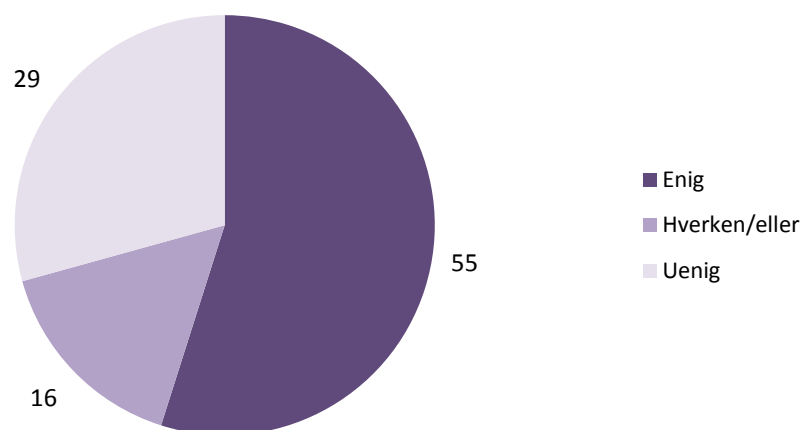
Figur 28: Danmark bør nedsætte en forsvarskommission som følge af begivenhederne i Ukraine. Procent.

2014

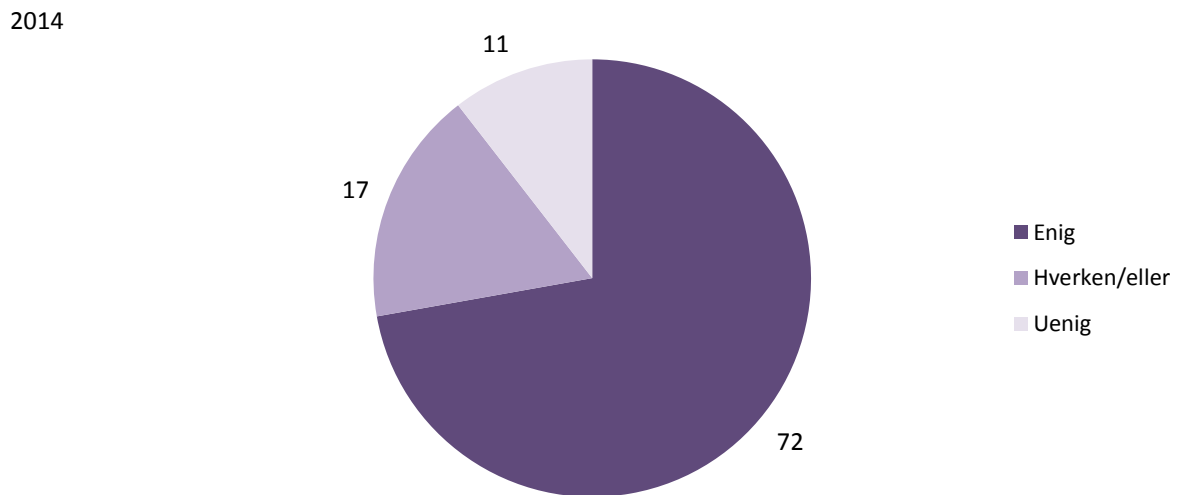

Figur 29: Danmark bør leve op til NATO's målsætning om, at medlemslandene bør bruge 2 procent af BNP på forsvaret. Procent.

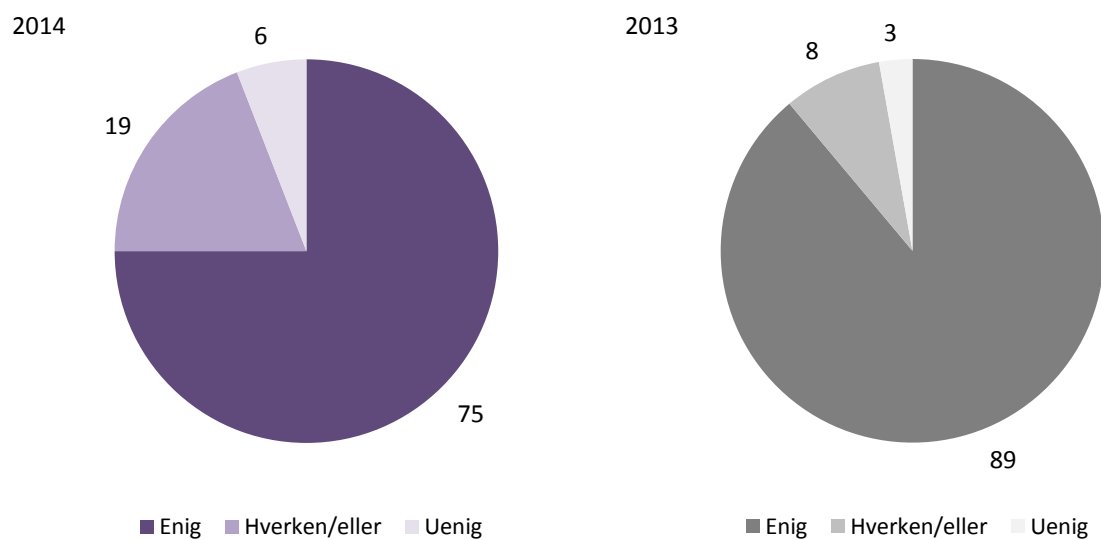
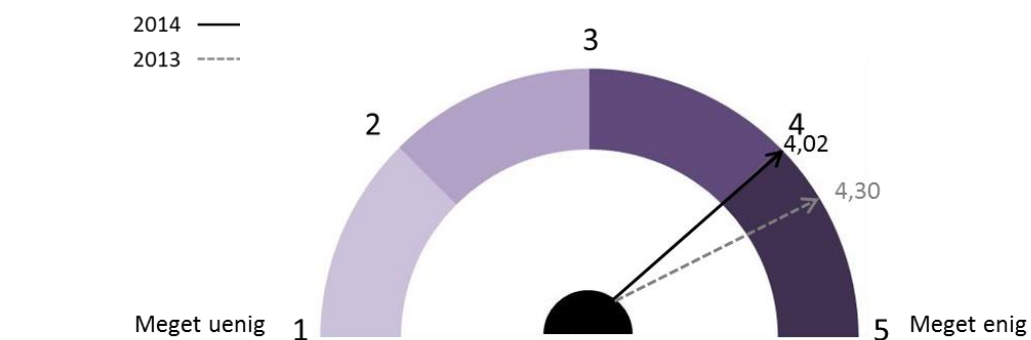
2014

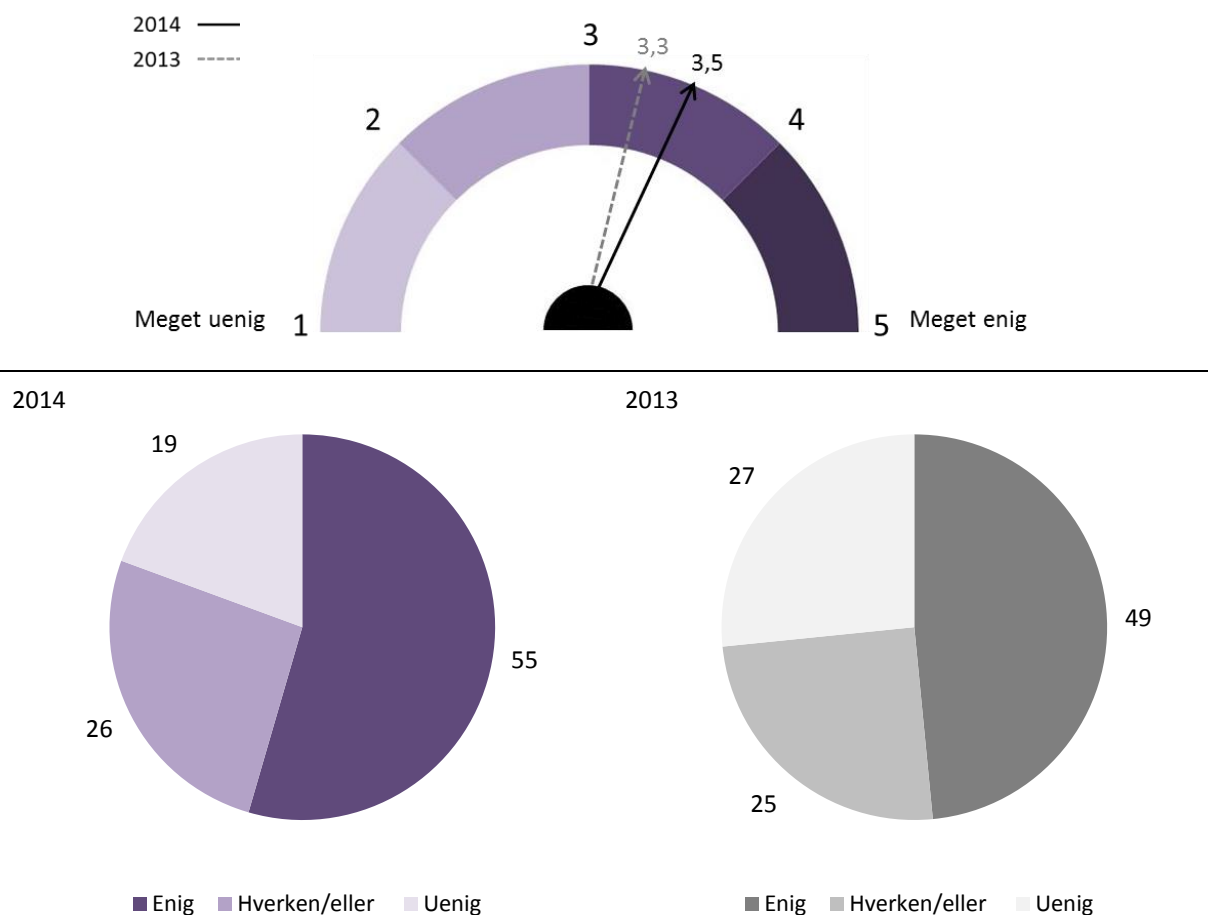
Figur 30: Danmark bør i sin forsvarspolitik give høj prioritet til deltagelse i NATO's nyoprettede reaktionsstyrke. Procent.

Figur 31: I hvilken grad respondenterne er enige i, at Grønland bør prioriteres højt i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit og procent.

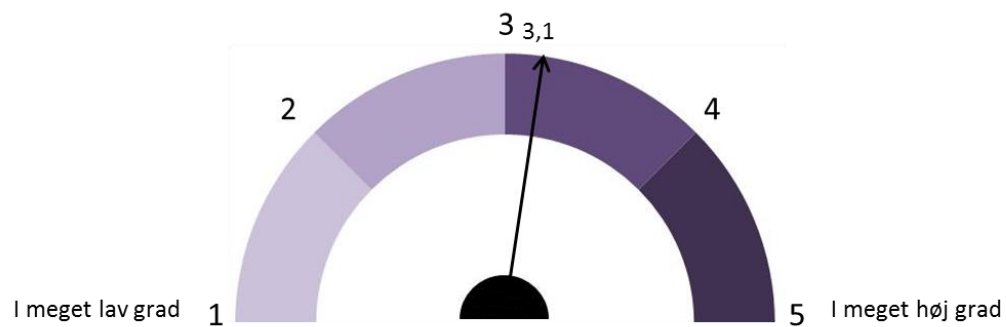

Figur 32. I hvilken grad respondenterne er enige i, at en stor kinesisk tilstedeværelse i Grønland udgør et sikkerhedsproblem. Gennemsnit og procent.

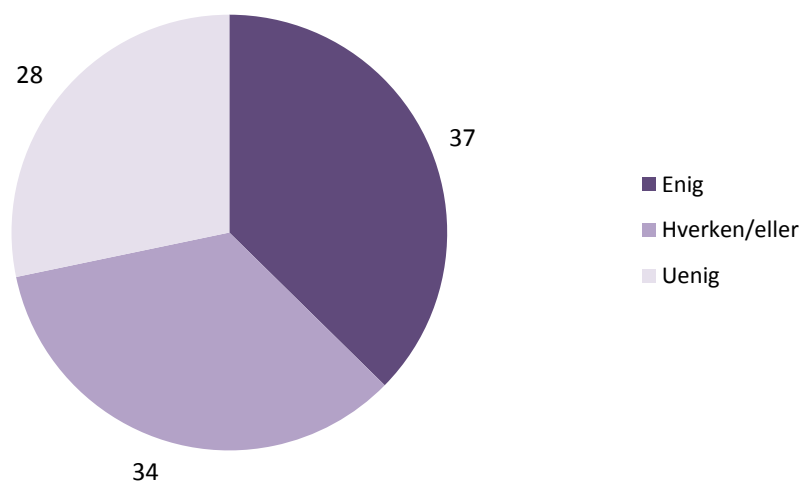

Figur 33: I hvilken grad respondenterne er enige i, at Vestens krise med Rusland vil skabe konflikt i Arktis. Gennemsnit og procent.

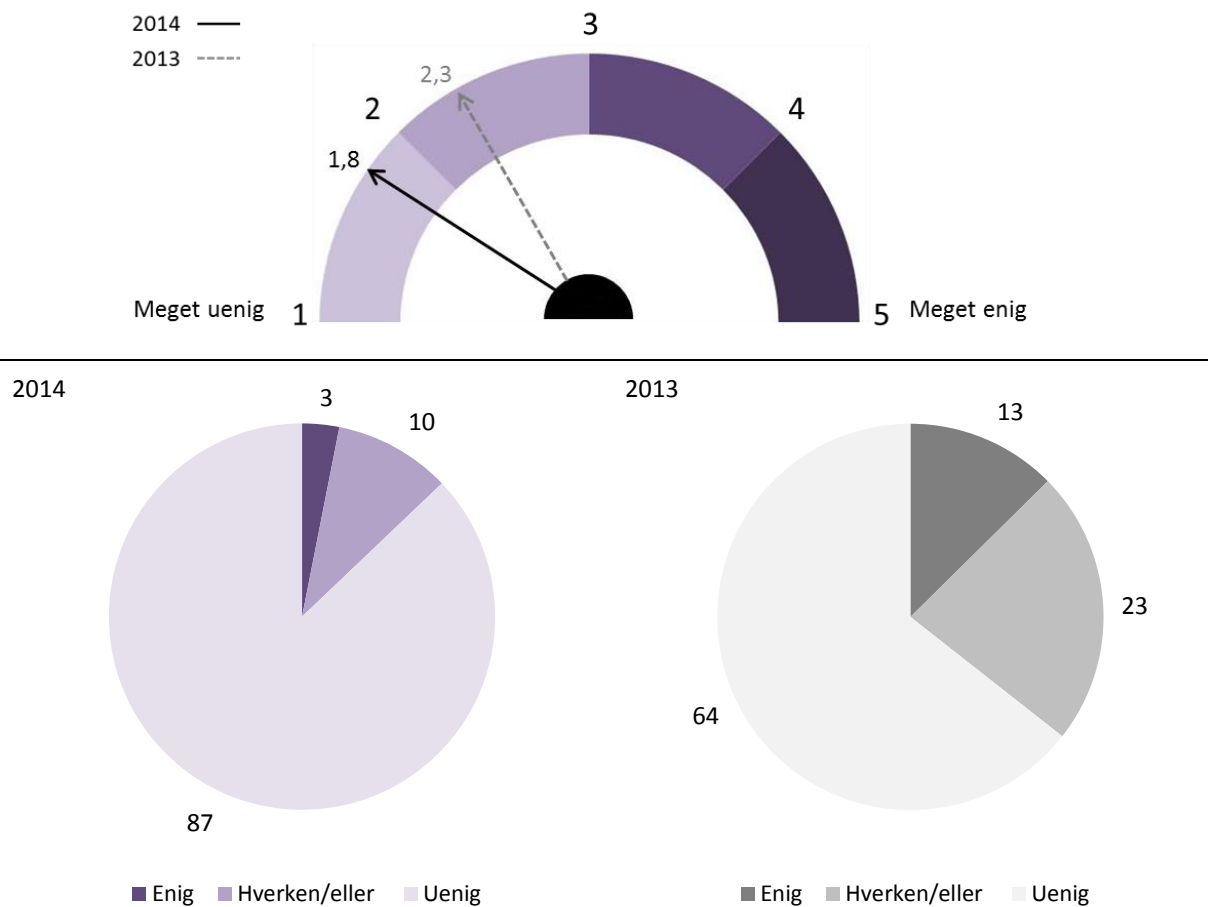
2014

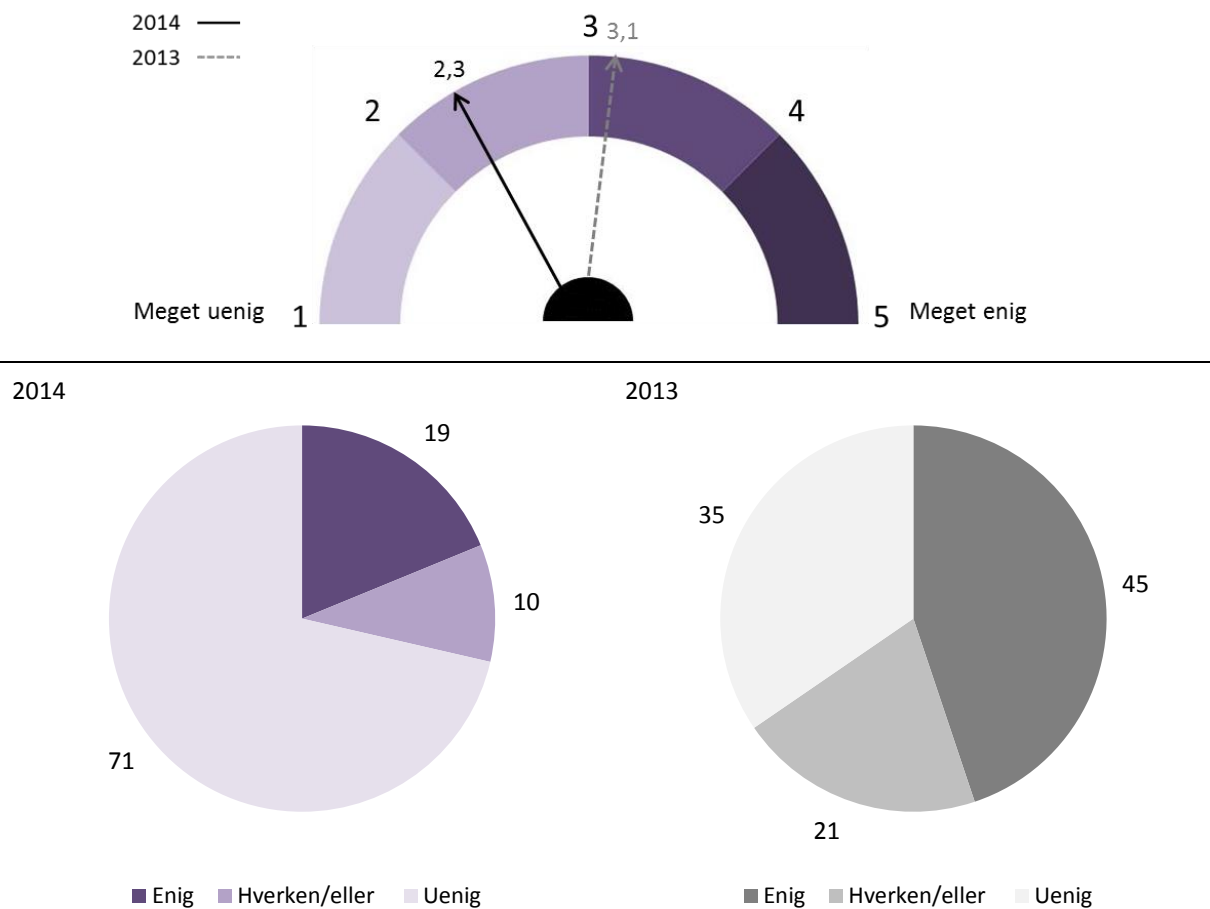
2014

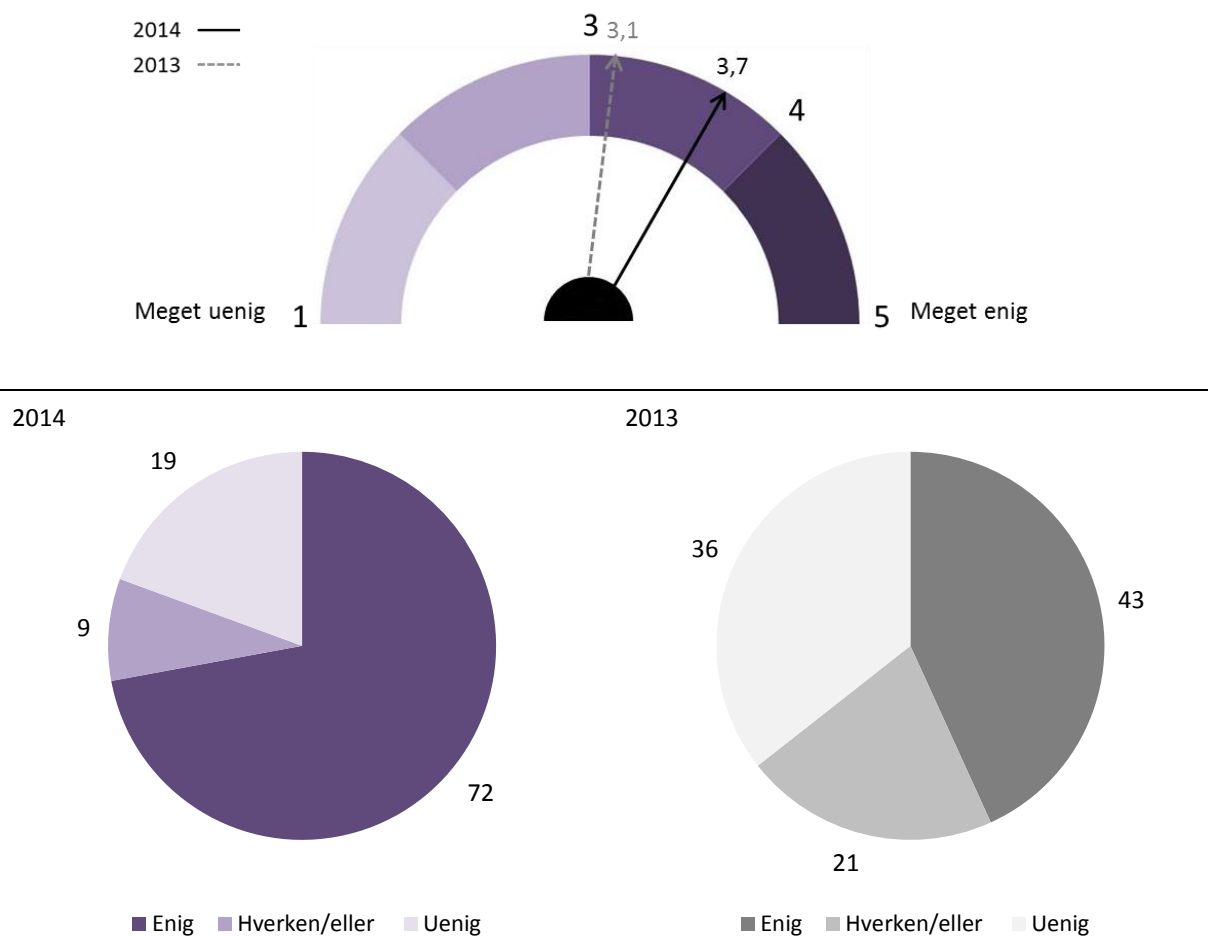
Figur 34: I hvilken grad respondenterne er enige i, at Grønland vil blive selvstændigt inden for 10 år. Gennemsnit og procent.

Figur 35: I hvilken grad respondenterne er enige i, at Grønland vil blive selvstændigt inden for 20 år. Gennemsnit og procent.

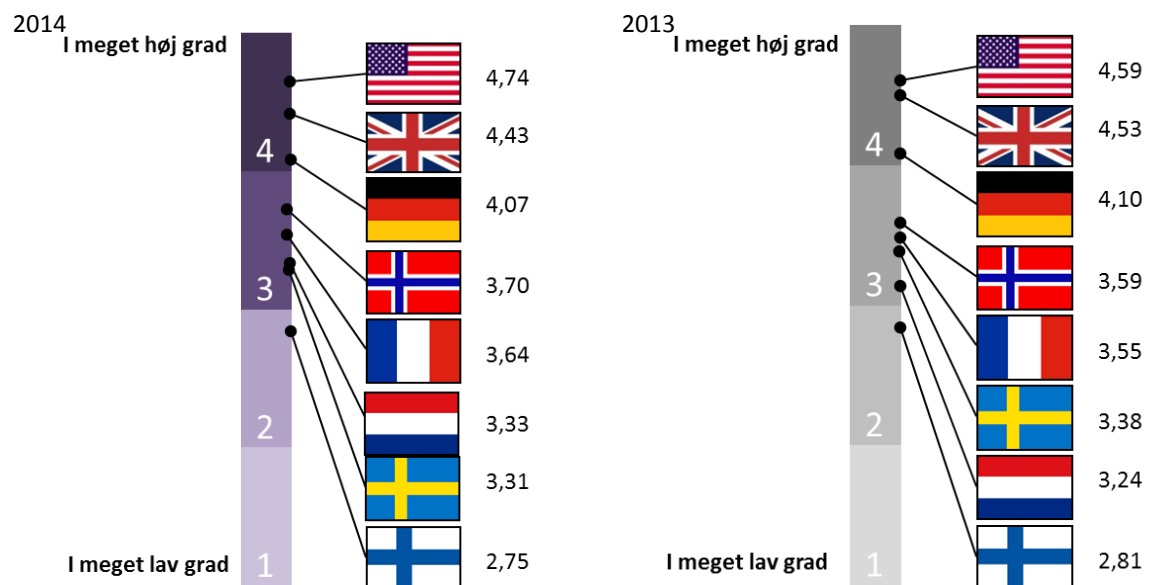

**Figur 36: I hvilken grad respondenterne er enige i, at Grønland IKKE vil blive selvstændigt inden for 20 år.
Gennemsnit og procent.**

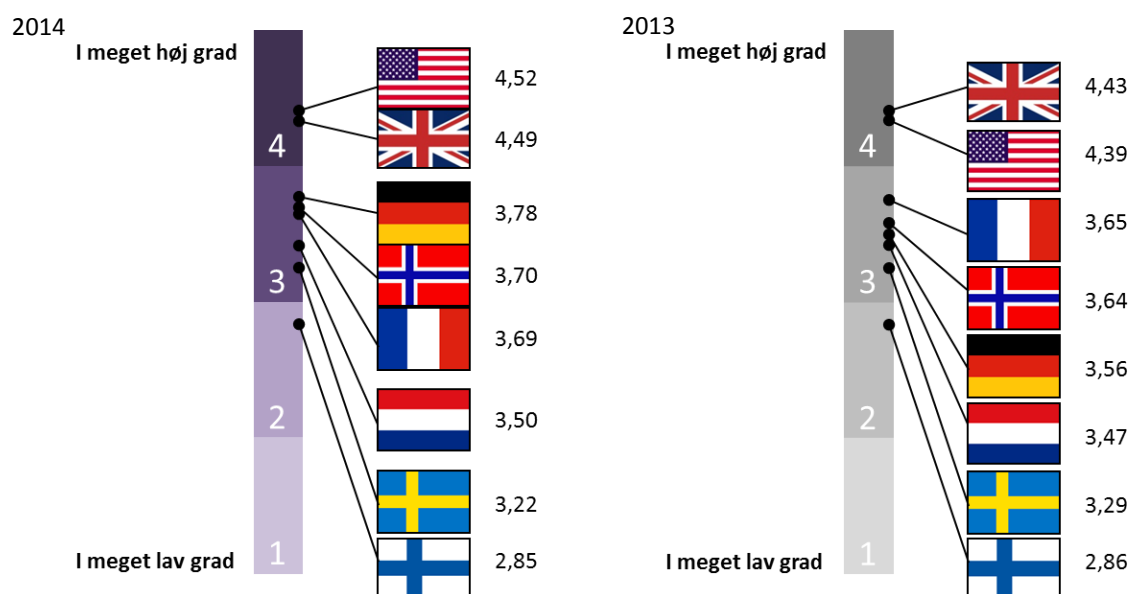

3.2 Danmarks alliancer

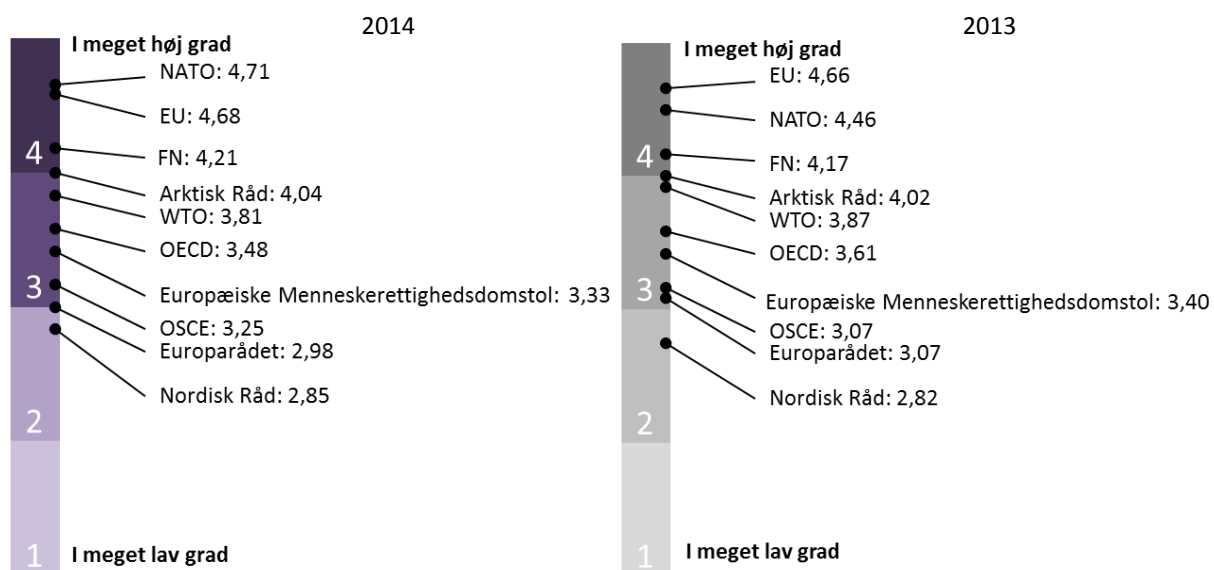
Figur 37: I hvilken grad respondenterne mener, at følgende lande er vigtige alliancepartnere for Danmark. Gennemsnit.

Figur 38: I hvilken grad respondenterne mener, at Danmark har fordel af at operere sammen med følgende lande. Gennemsnit.

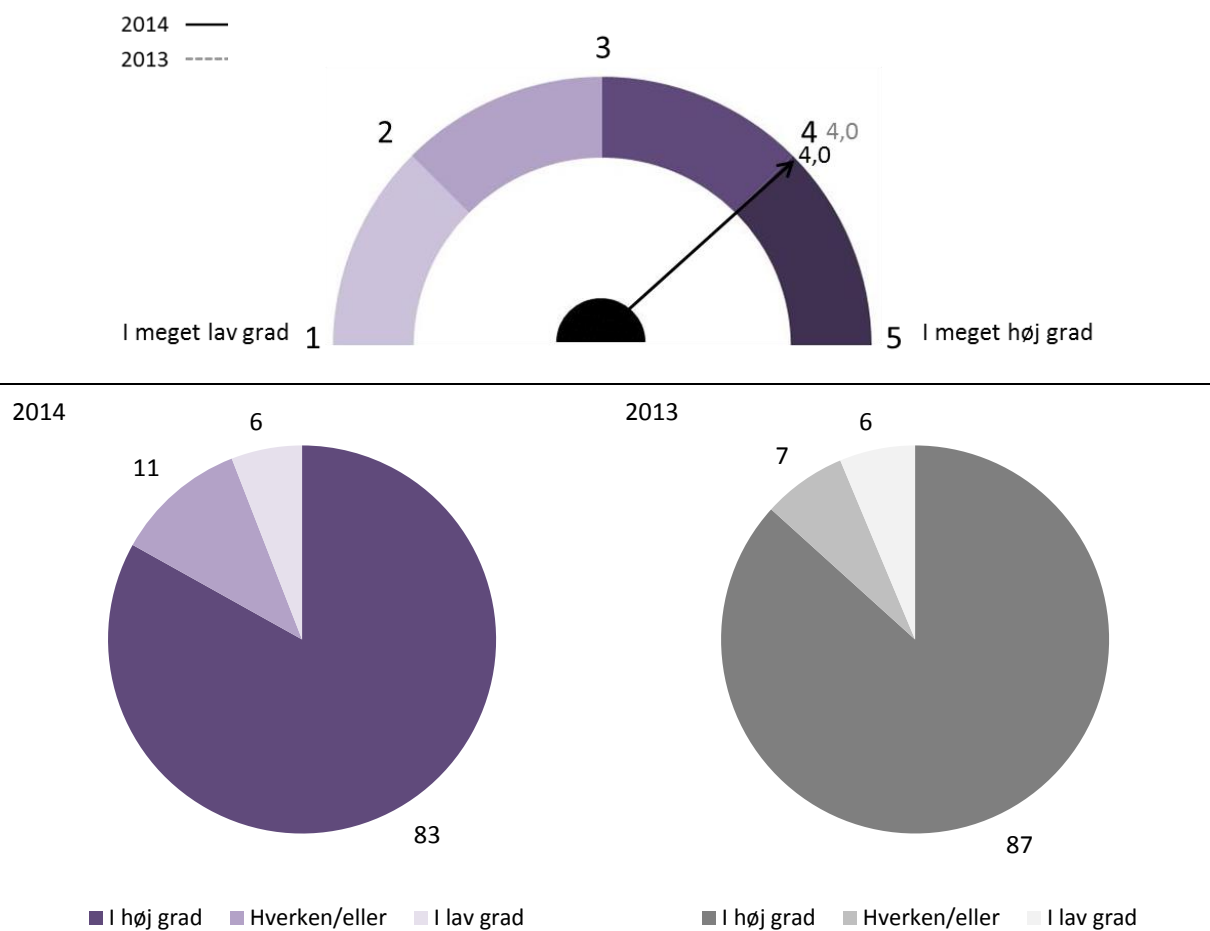
Figur 39: I hvilken grad respondenterne mener, at følgende internationale organisationer er vigtige for Danmark. Gennemsnit.

Figur 40: I hvilken grad respondenterne mener, at værdier er en drivkraft i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit og procent.

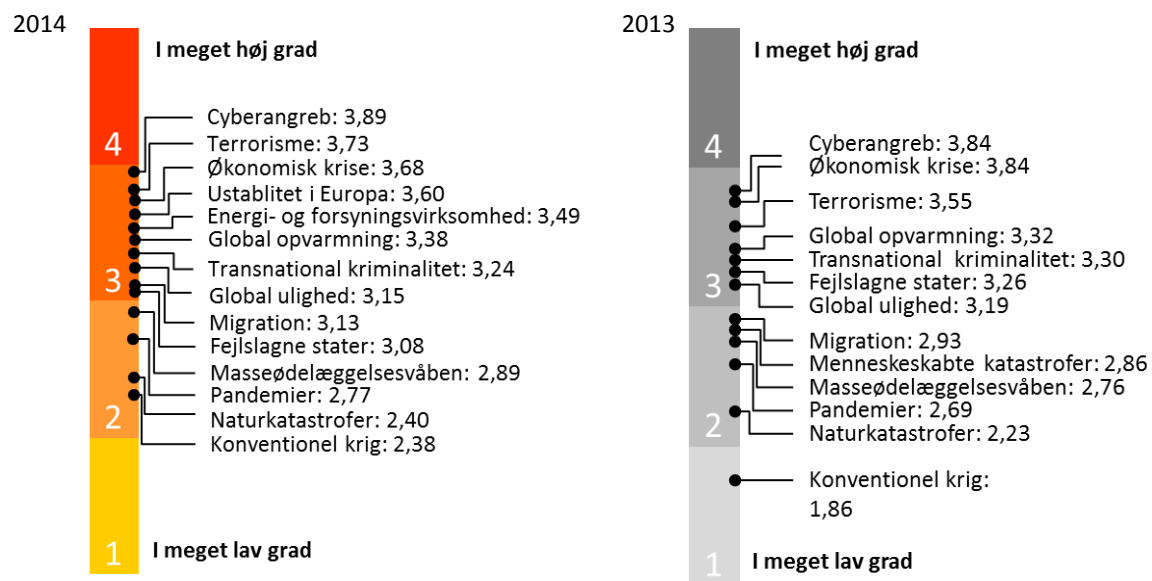

Figur 41: I hvilken grad respondenterne mener, at interesser er en drivkraft i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit og procent.

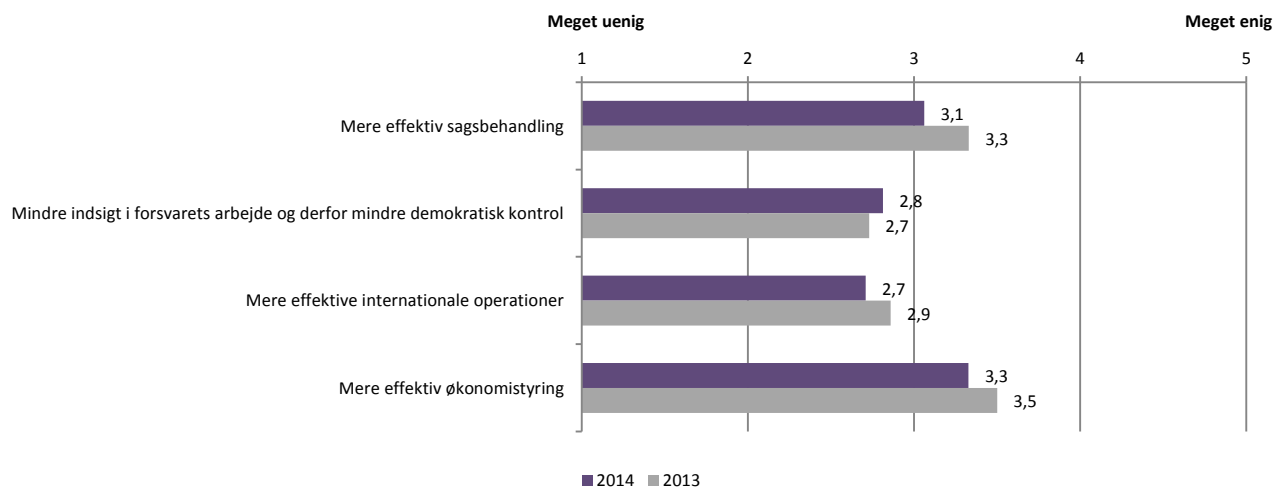

3.3 Forsvarspolitik

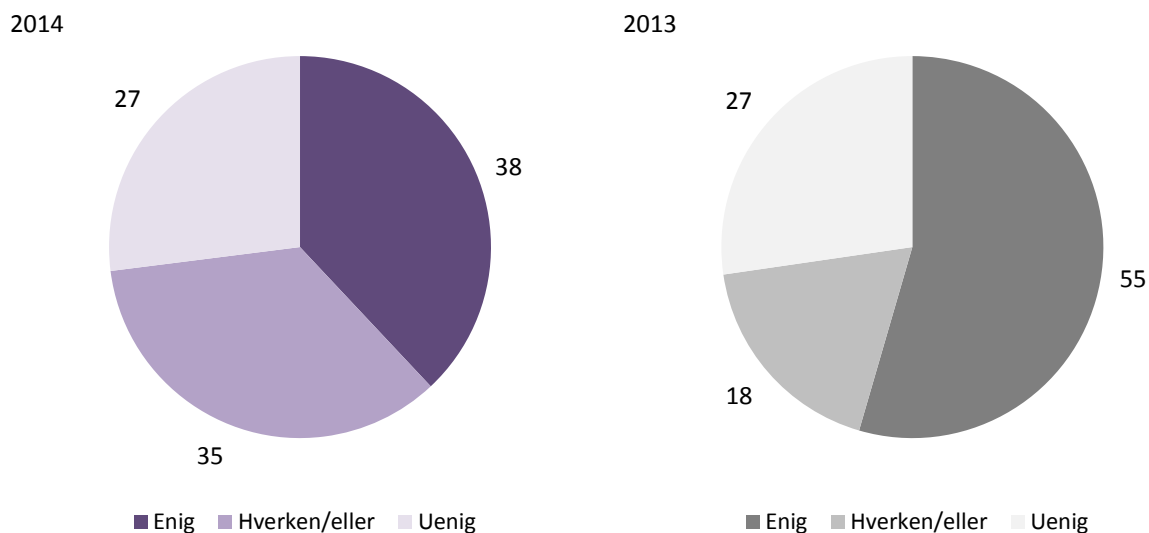
Figur 42: I hvilken grad respondenterne mener, at nedenstående forhold udgør en trussel mod Danmark. Gennemsnit.

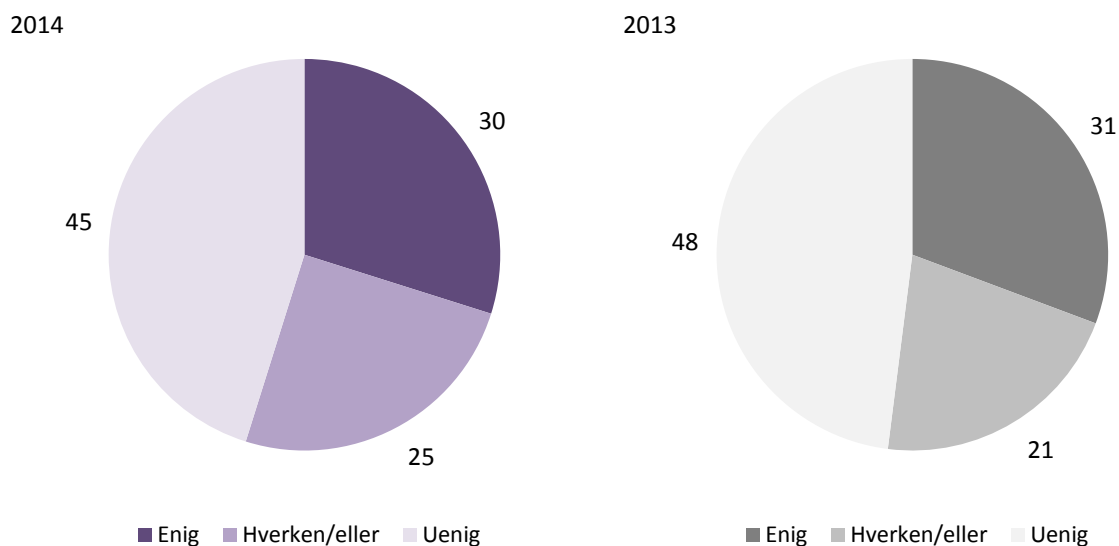
Figur 43: I hvilken grad respondenterne er enig i fire udsagn om konsekvenserne ved at fusionere forsvarsministeriet og forsvarskommandoen. Gennemsnit.

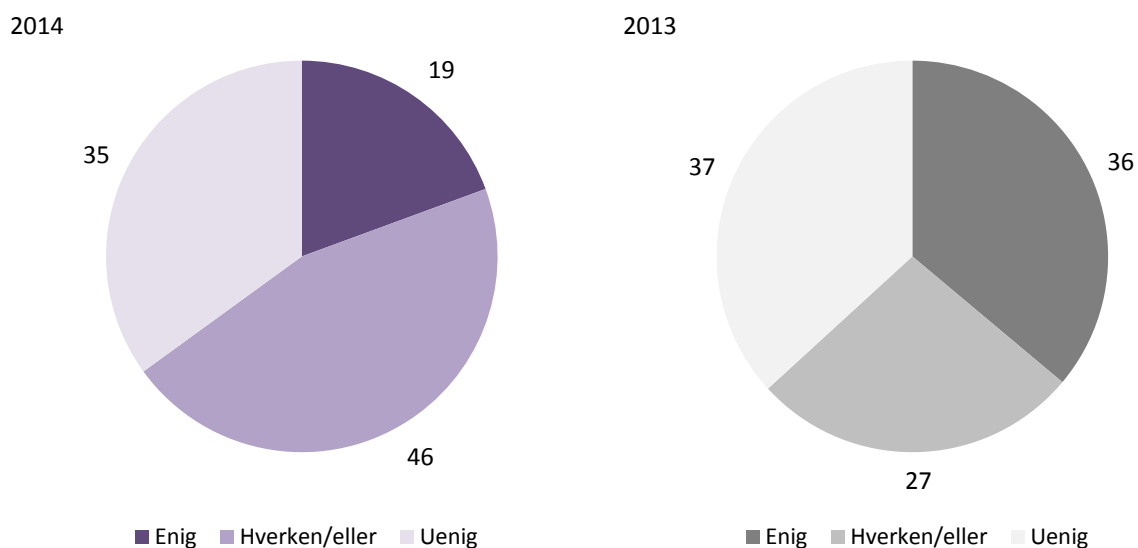
Figur 44: Holdning til om fusionen af forsvarsministeriet og forsvarskommandoen giver mere effektiv sagsbehandling. Procent.

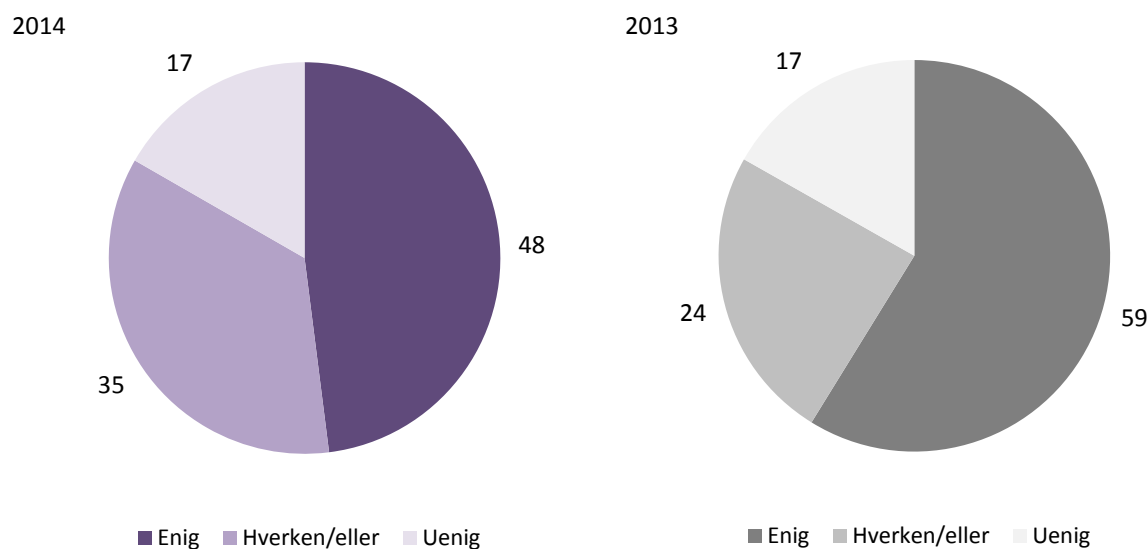
Figur 45: Holdning til om fusionen af forsvarsministeriet og forsvarskommandoen vil medføre mindre indsigt i forswarets arbejde og derfor mindre demokratisk kontrol. Procent.

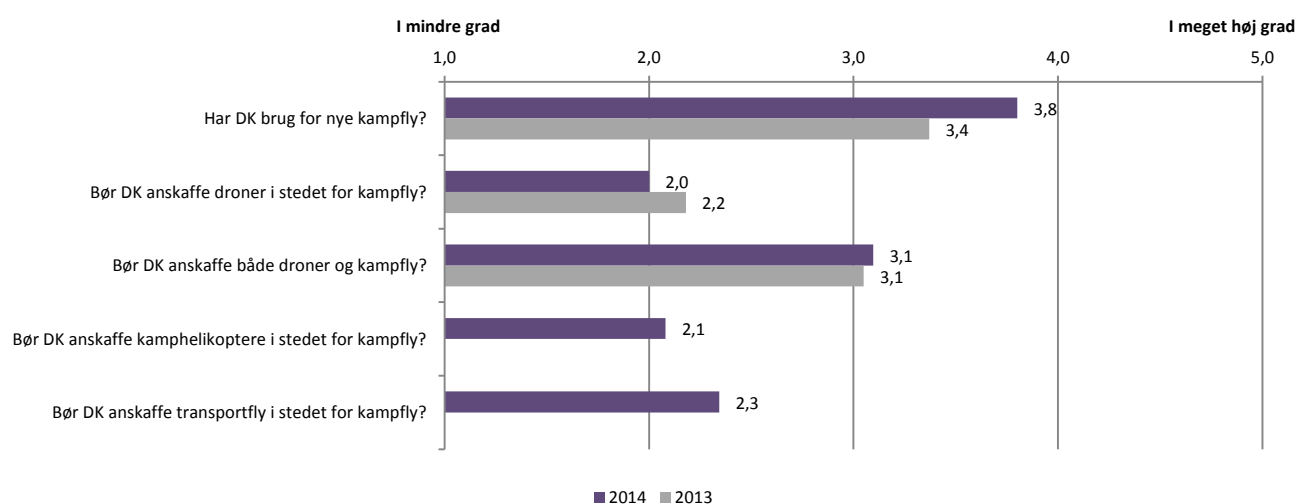
Figur 46: Holdning til om fusionen af forsvarsministeriet og forsvarskommandoen vil medføre mere effektive internationale operationer. Procent.

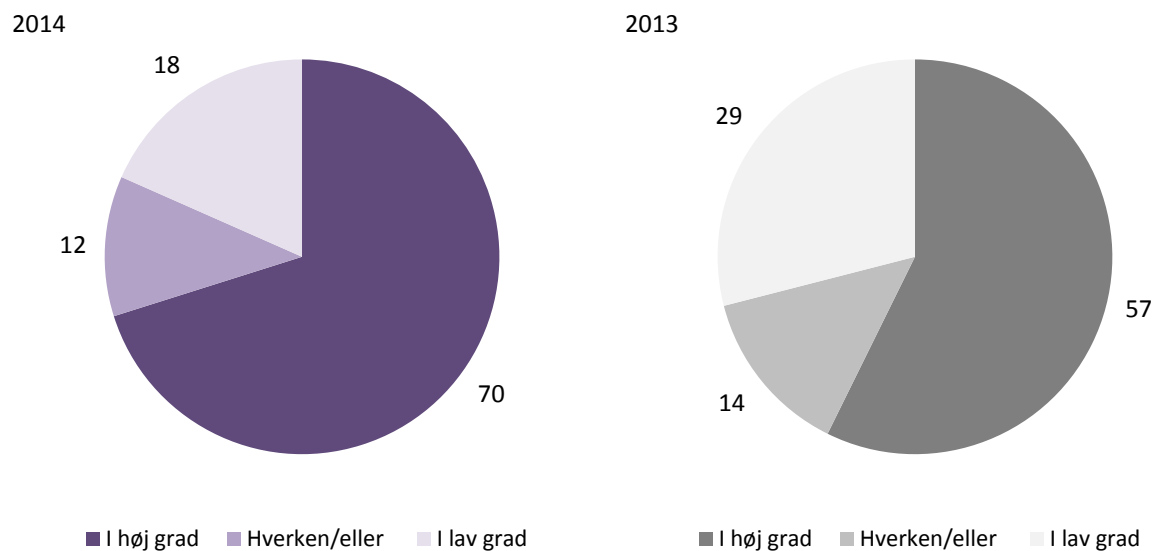
Figur 47: Holdning til om fusionen af forsvarsministeriet og forsvarskommandoen vil medføre en mere effektiv økonomistyring. Procent.

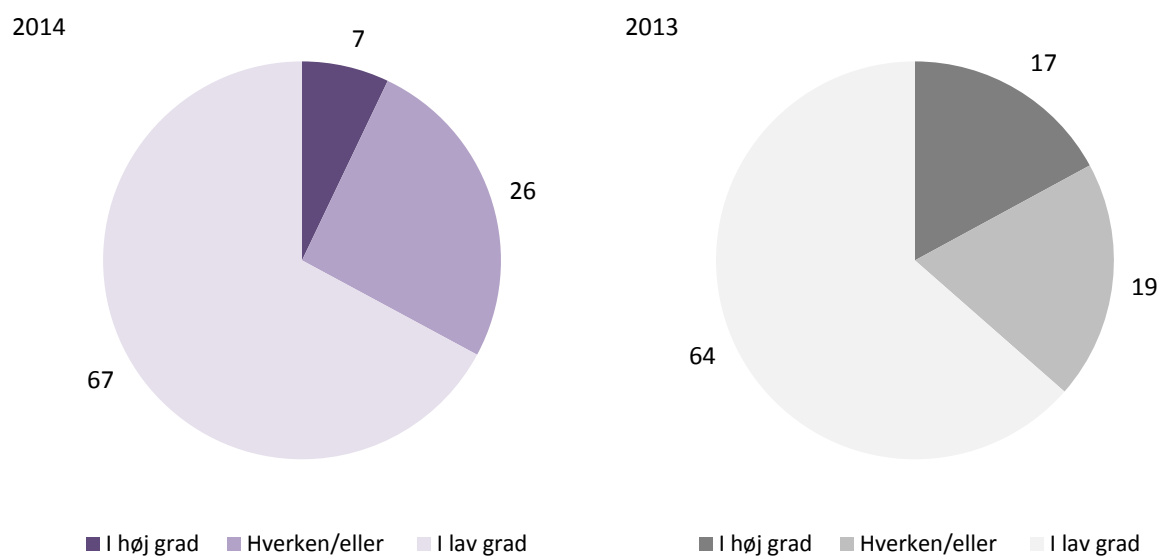
Figur 48: Respondenternes holdning til, hvordan flyvevåbnet bør udstyres, når F-16 flyende må udfases pga. alder. Gennemsnit.

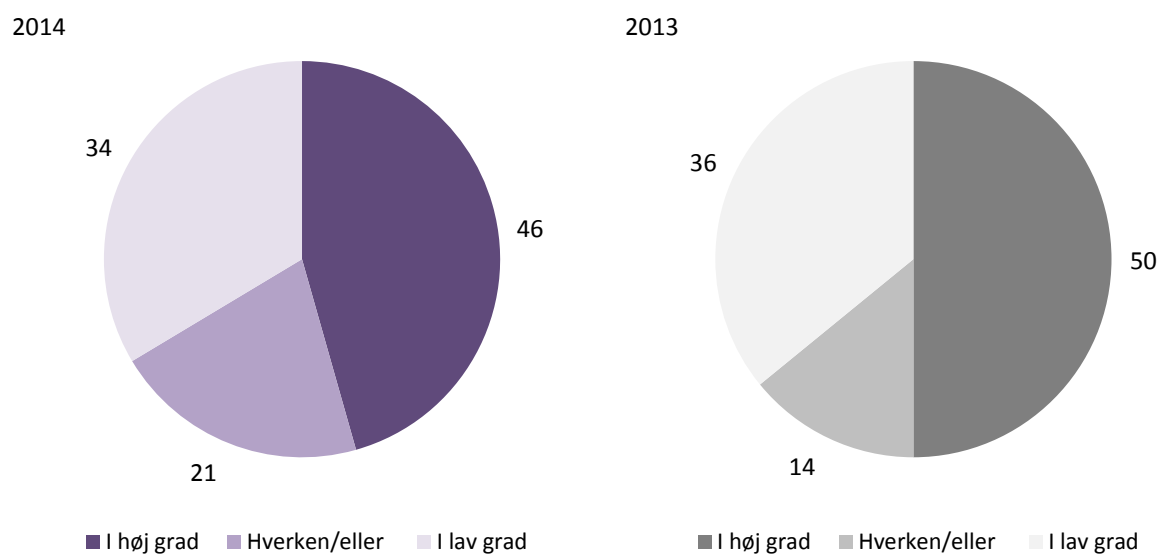
Figur 49: Mener du, at Danmark har brug for nye kampfly? Procent.

Figur 50: Mener du, at Danmark bør anskaffe droner i stedet for kampfly? Procent.

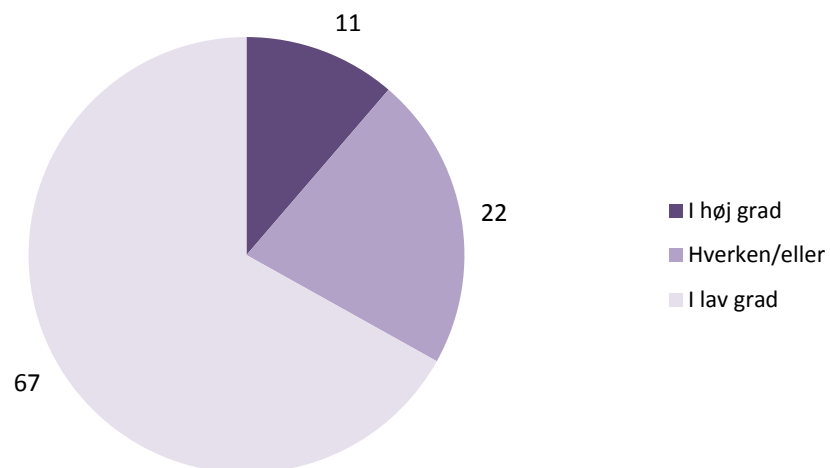

Figur 51: Mener du, at Danmark bør anskaffe droner og kampfly? Procent.

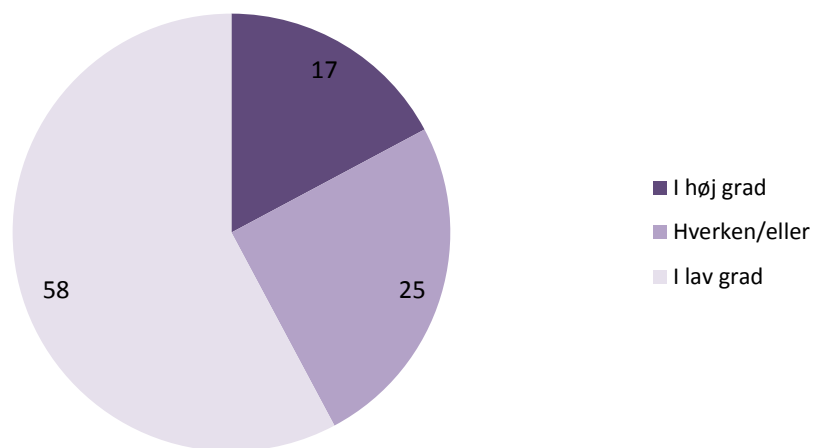
Figur 52: Mener du at Danmark bør anskaffe kamphelikoptere i stedet for kampfly? Procent.

2014

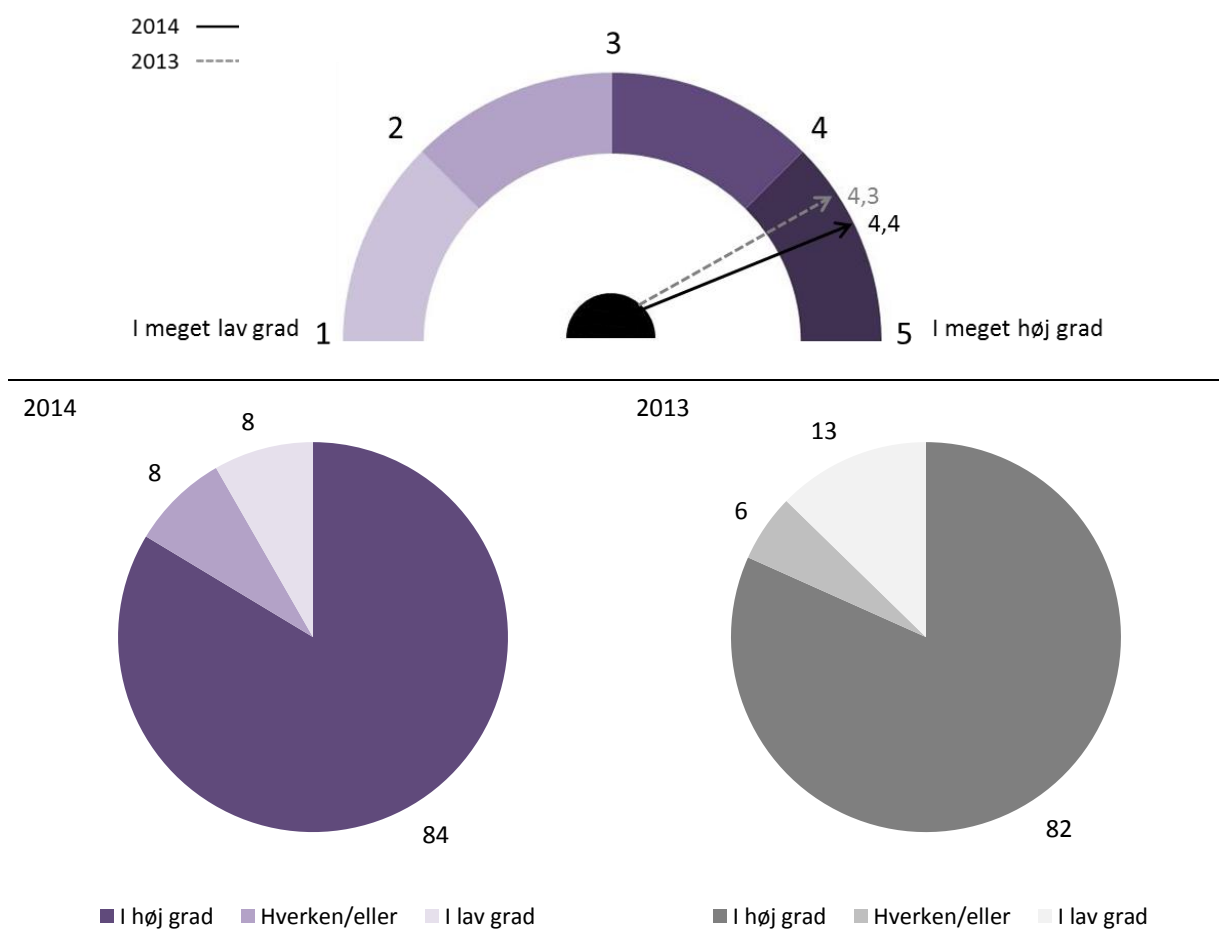

Figur 53: Mener du at Danmark bør anskaffe transportfly i stedet for kampfly? Procent.

2014

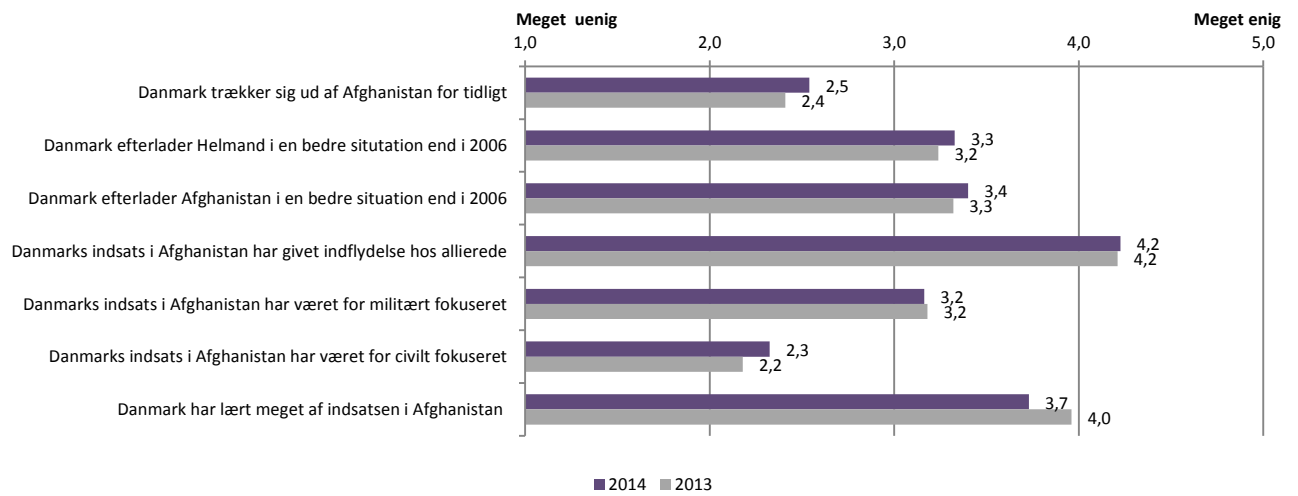

Figur 54: I hvilken grad respondenterne mener, at det danske forsvarsforbehold bør afskaffes. Gennemsnit og procent.

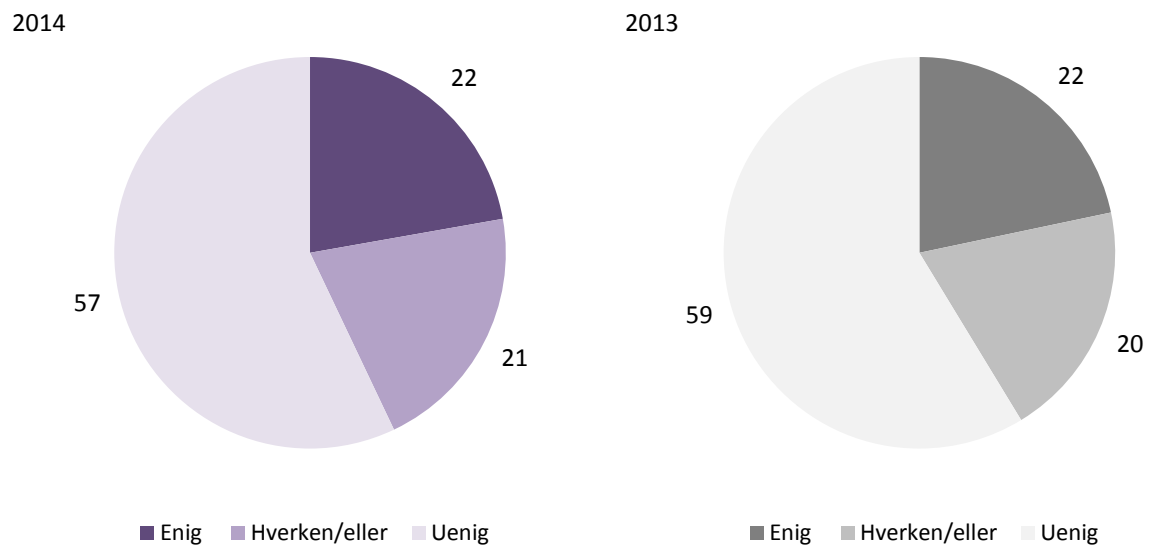

3.4 Militære operationer

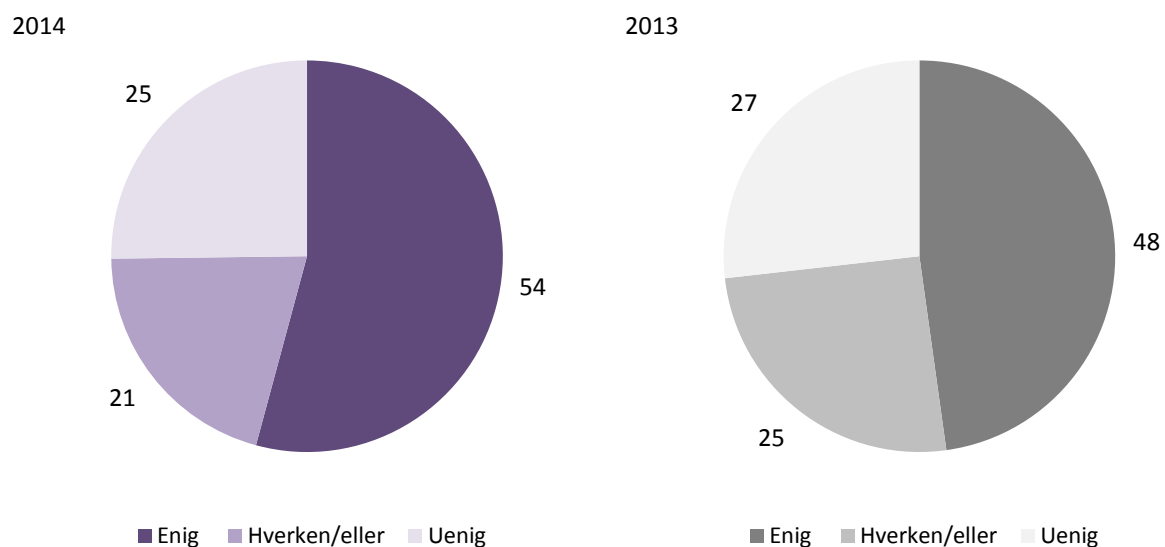
Figur 55: Respondenternes holdning til den danske indsats i Afghanistan. Gennemsnit.

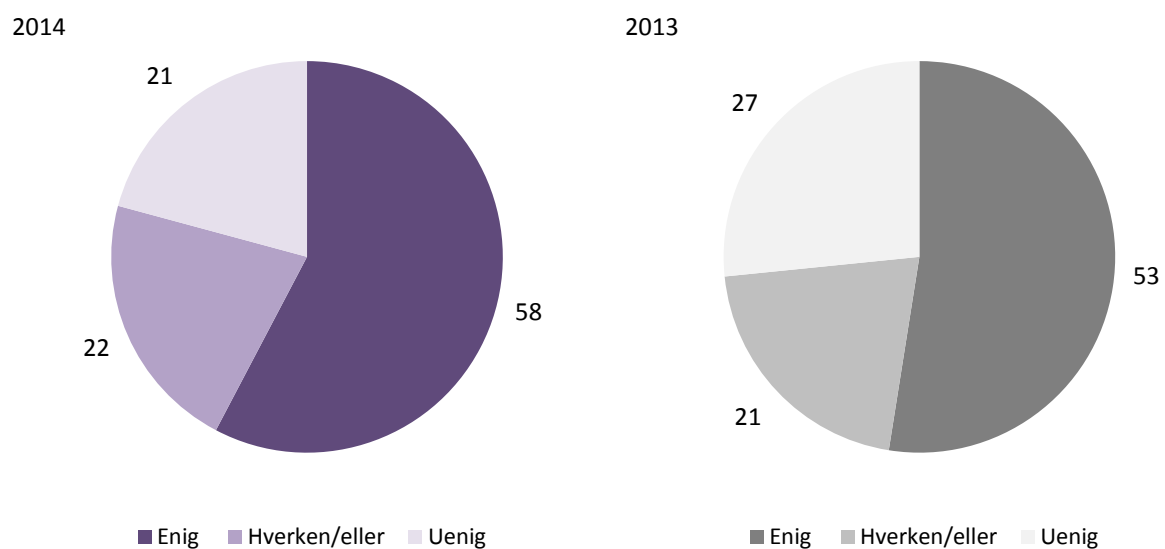
Figur 56: Danmark trækker sig ud af Afghanistan for tidligt. Procent.

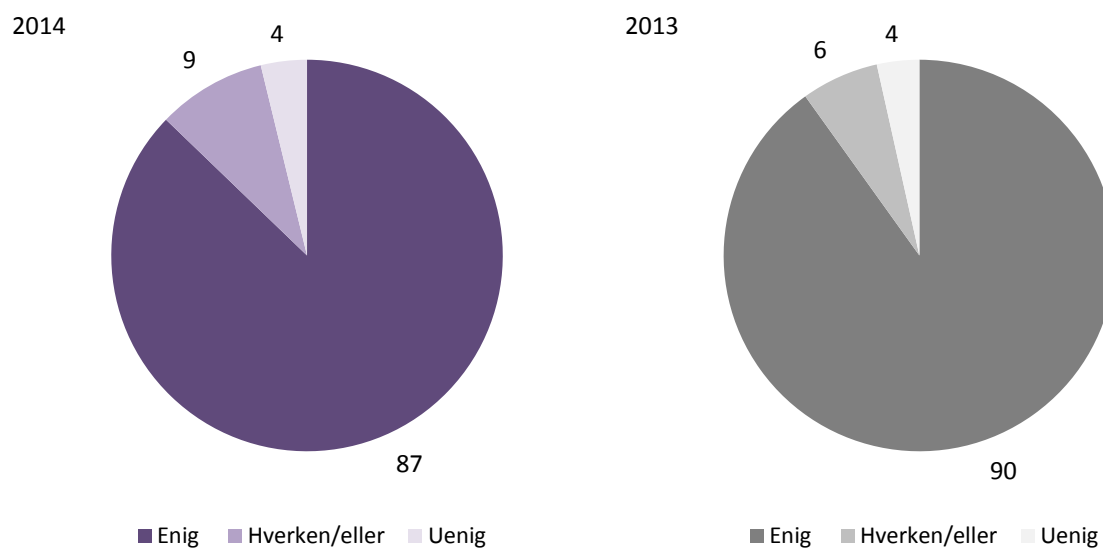
Figur 57: Danmark efterlader Helmand i en bedre situation end i 2006. Procent.

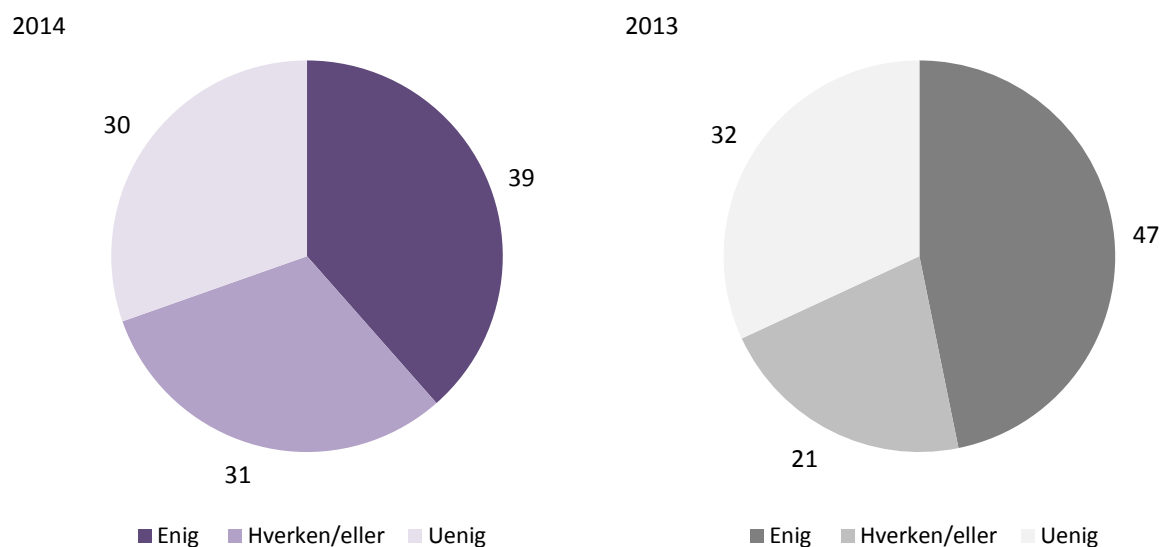
Figur 58: Danmark efterlader Afghanistan i en bedre situation end i 2006. Procent.

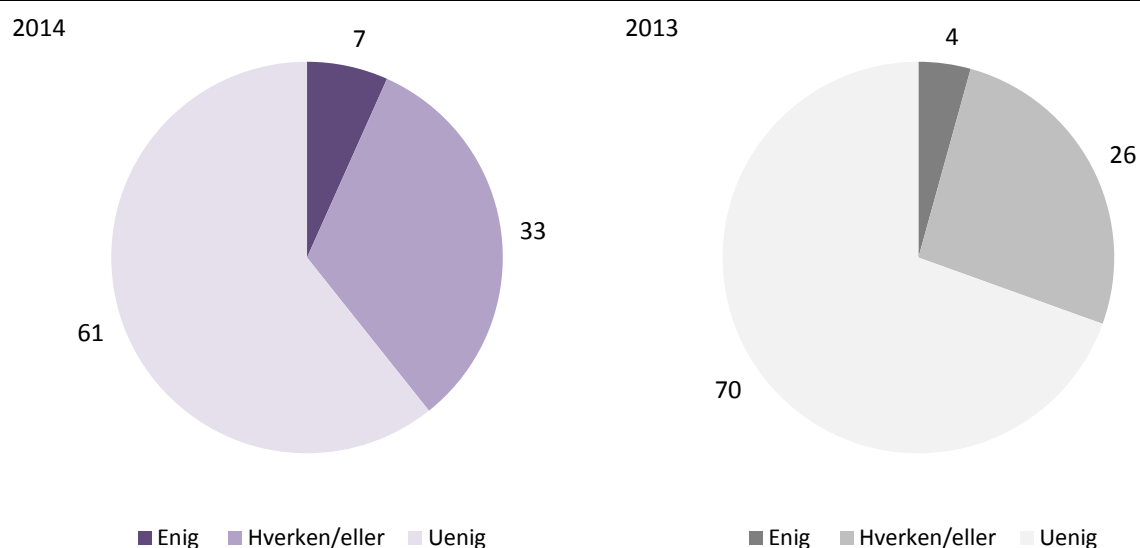
Figur 59: Danmarks indsats i Afghanistan har givet indflydelse hos allierede. Procent.

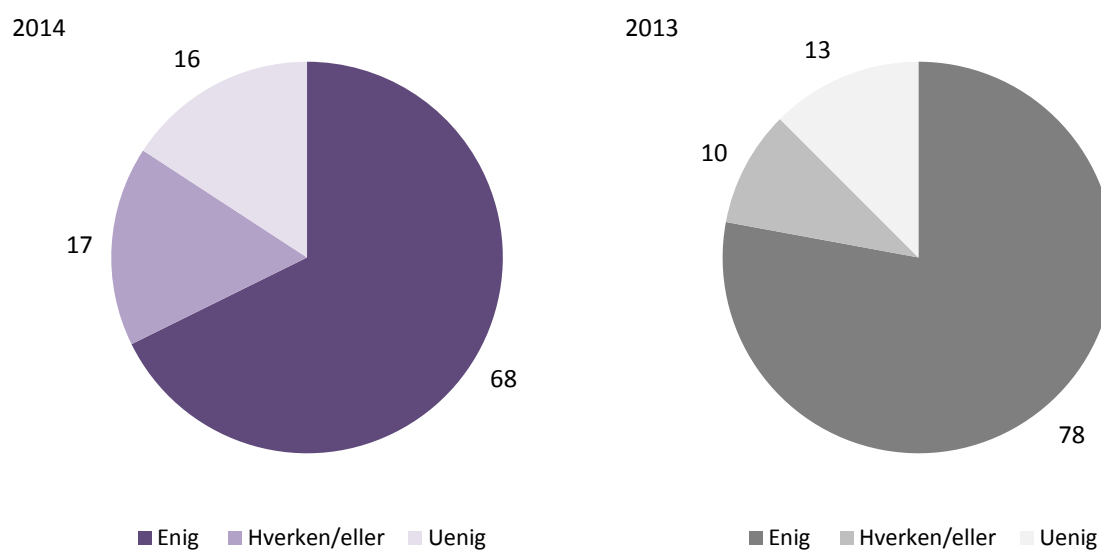
Figur 60: Danmarks indsats har været for militært fokuseret. Procent.

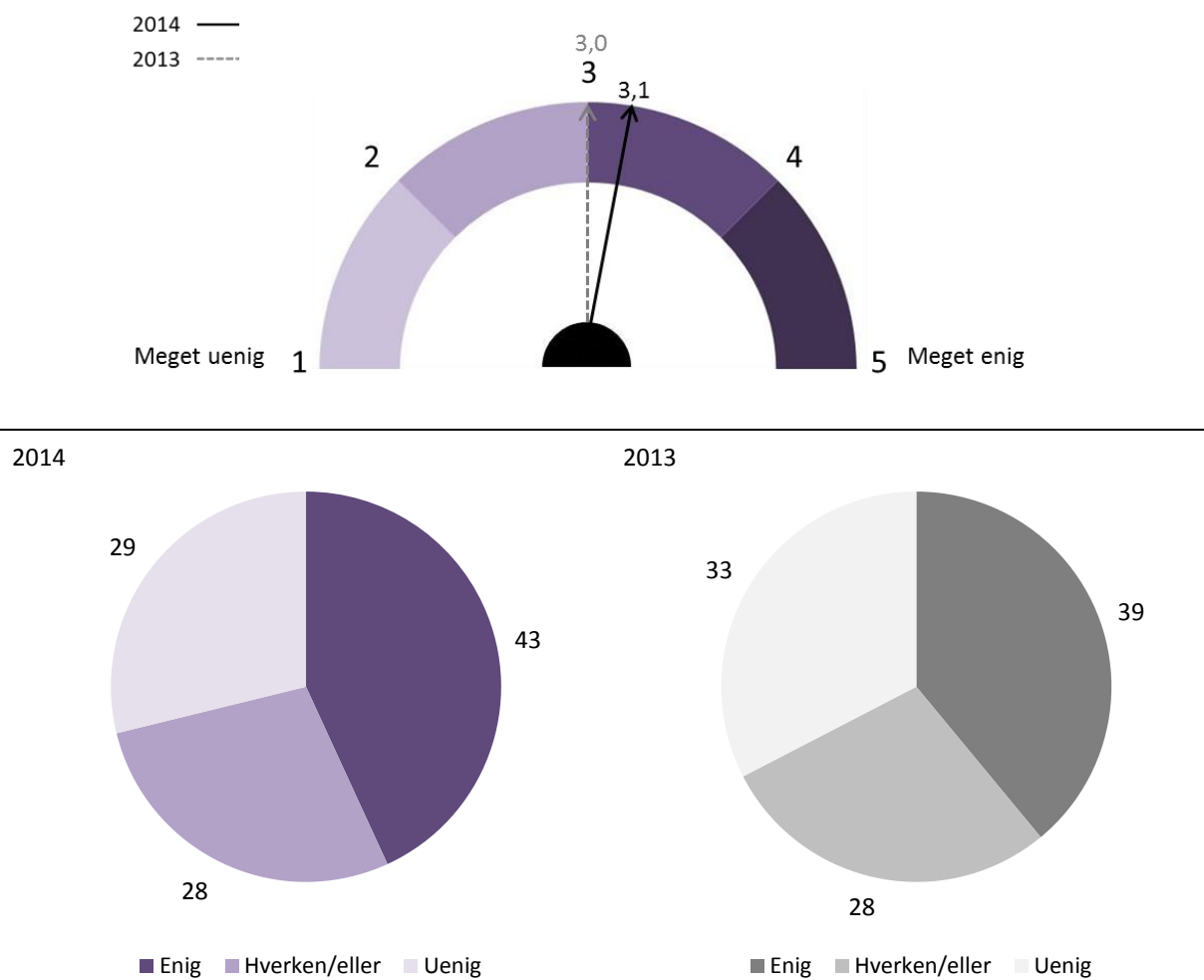
Figur 61: Danmarks indsats har været for civilt fokuseret. Procent.

Figur 62: Danmark har lært meget af indsatsen i Afghanistan. Procent.

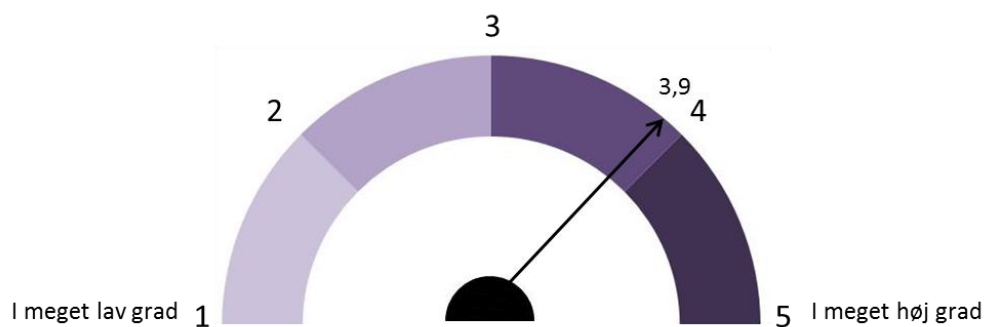

Figur 63: I hvilken grad respondenterne er enige i, at ISAF's operationer i Afghanistan fra 2006-2014 har været en sejr. Gennemsnit og procent.

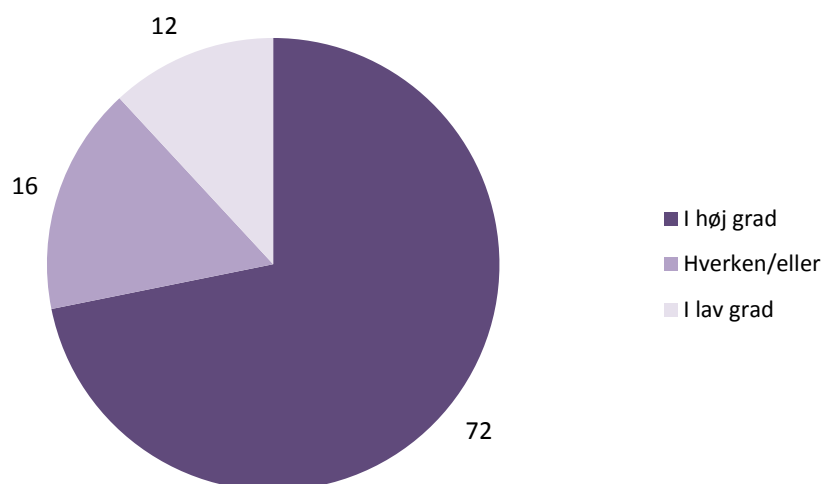

Figur 64: I hvilken grad der er et behov for at foretage en evaluering af det danske engagement i Afghanistan. Gennemsnit og procent.

2014

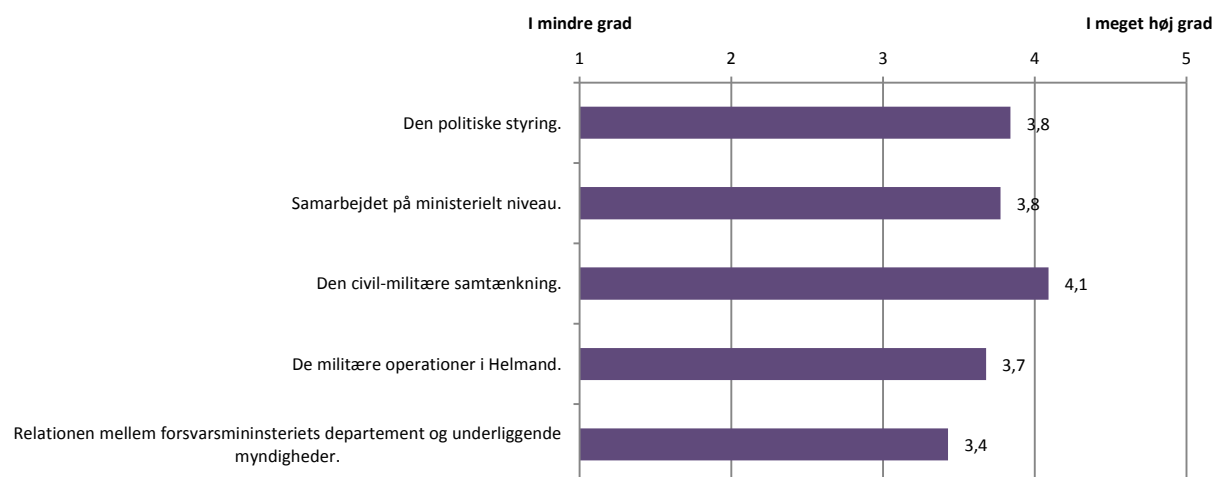

2014

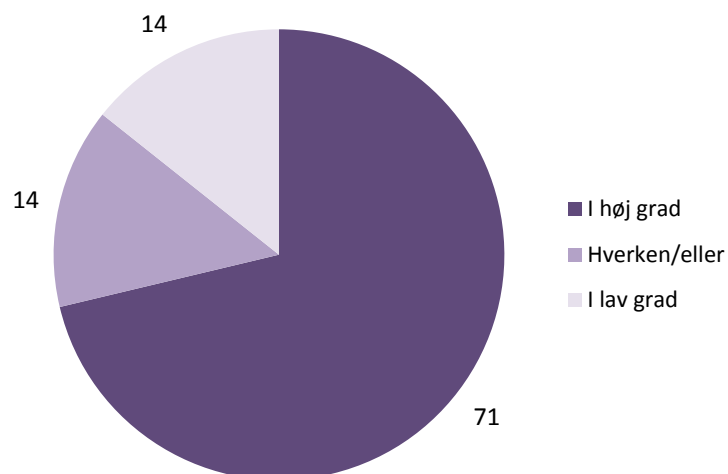
Figur 65: På hvilke områder er der behov for at foretage en evaluering af det danske engagement i Afghanistan. Gennemsnit.

2014

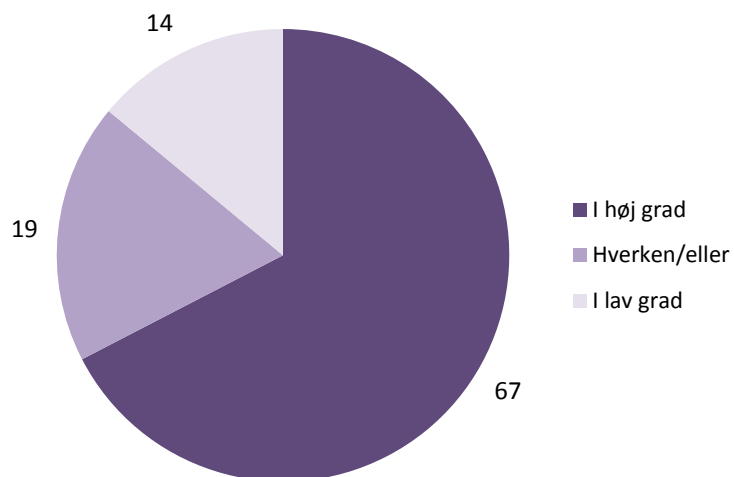
Figur 66: Der er behov for en evaluering af den politiske styring af det danske engagement i Afghanistan. Procent.

2014

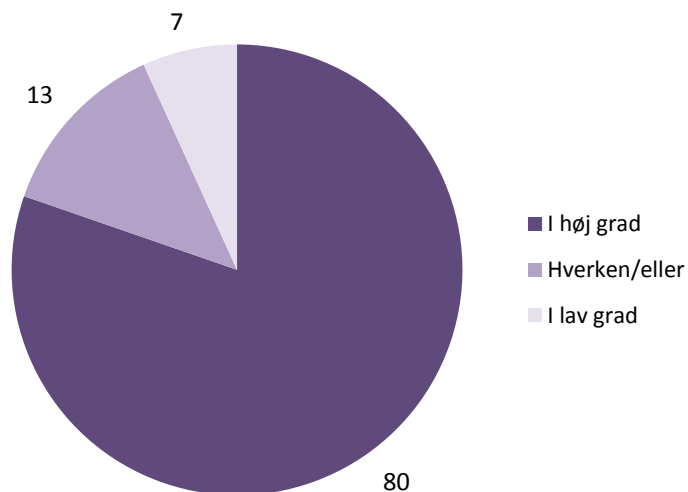
Figur 67: Der er behov for en evaluering af samarbejdet på ministerielt niveau i forbindelse med det danske engagement i Afghanistan. Procent.

2014

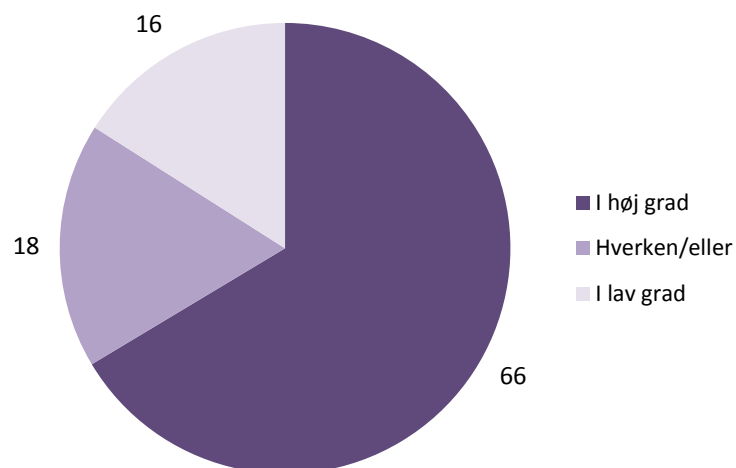
Figur 68: Der er behov for en evaluering af den civil-militære tænkning i forbindelse med det danske engagement i Afghanistan. Procent.

2014

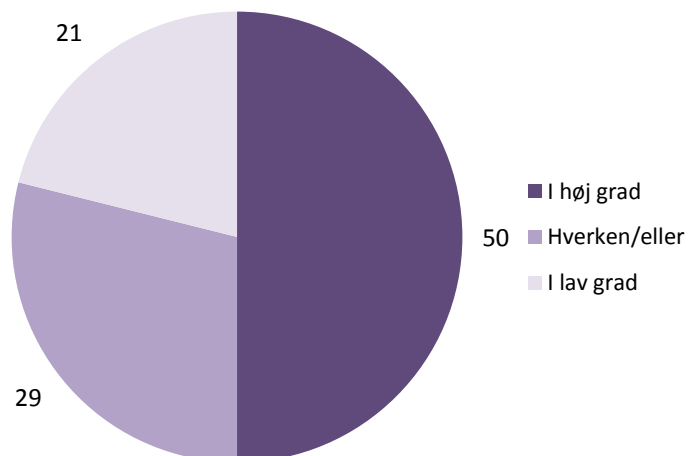
Figur 69: Der er behov for en evaluering af de militære operationer i forbindelse med det danske engagement i Afghanistan. Procent.

2014

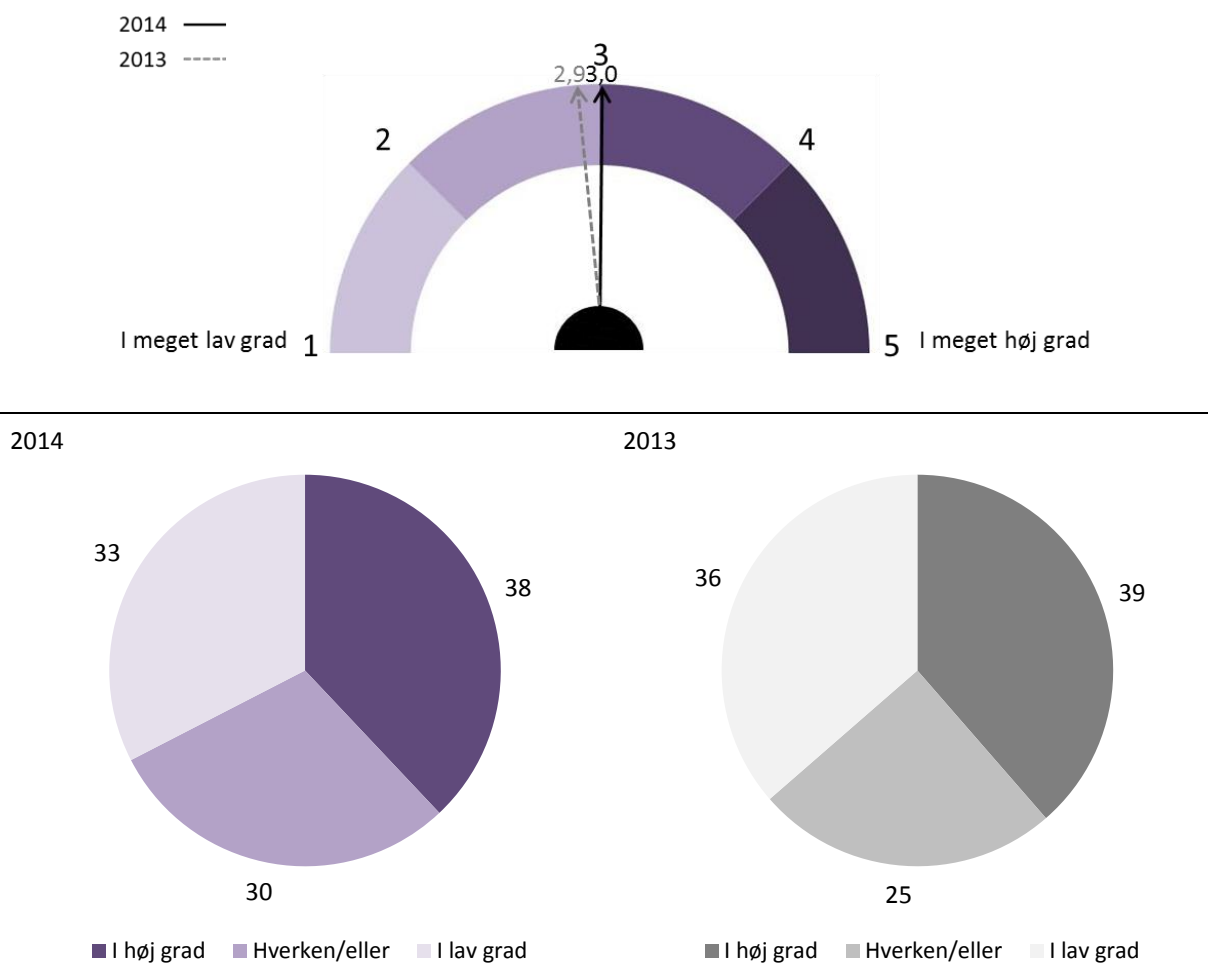

Figur 70: Der er behov for en evaluering af relationen mellem forsvarsministeriets departement og underliggende myndigheder i forbindelse med det danske engagement i Afghanistan. Procent.

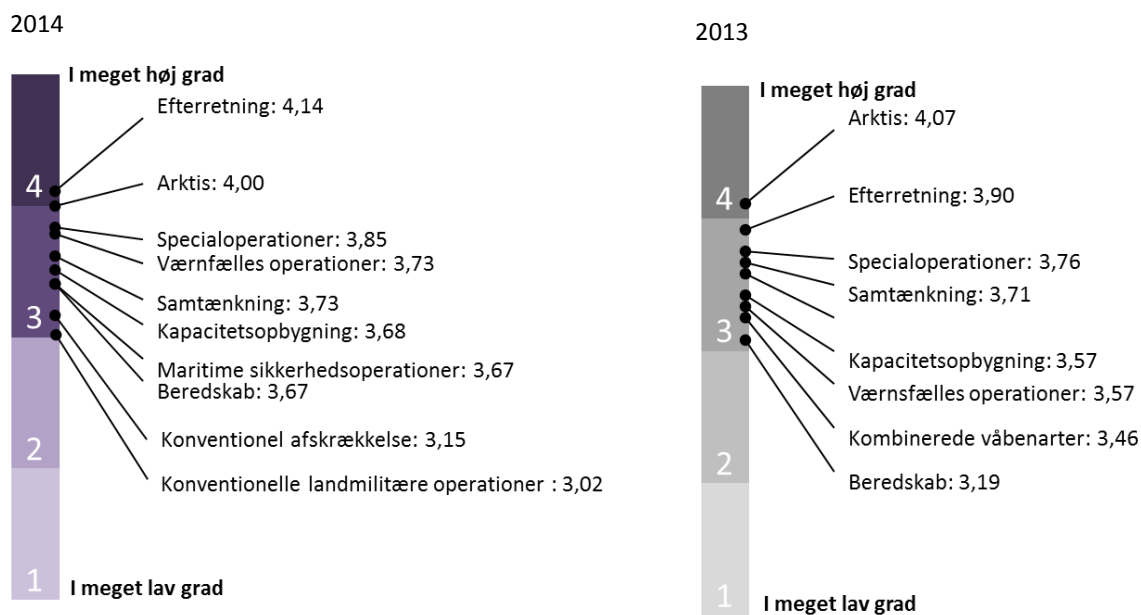
2014

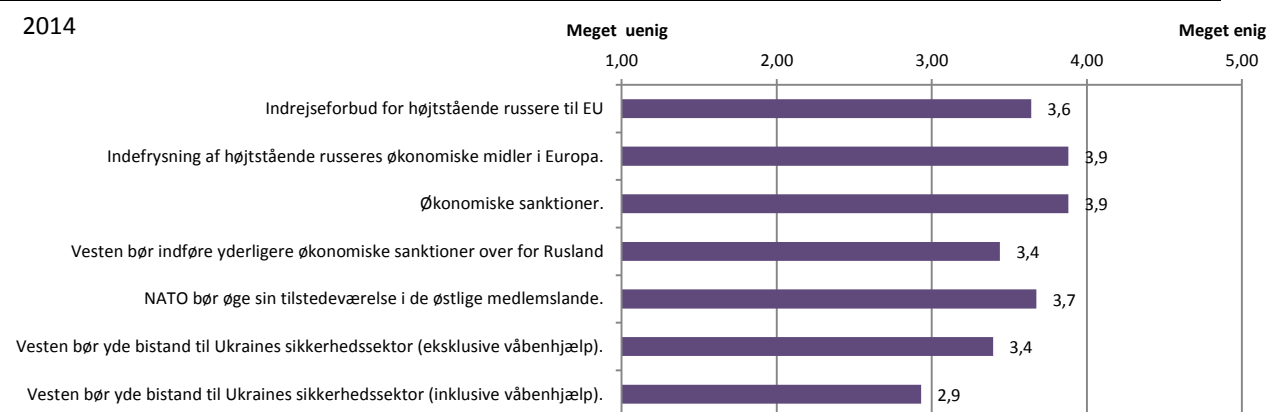
Figur 71: I hvilken grad respondenterne mener, at Danmark siden 2001 har formået at samtænke civile og militære indsatser i internationale operationer. Gennemsnit og procent.

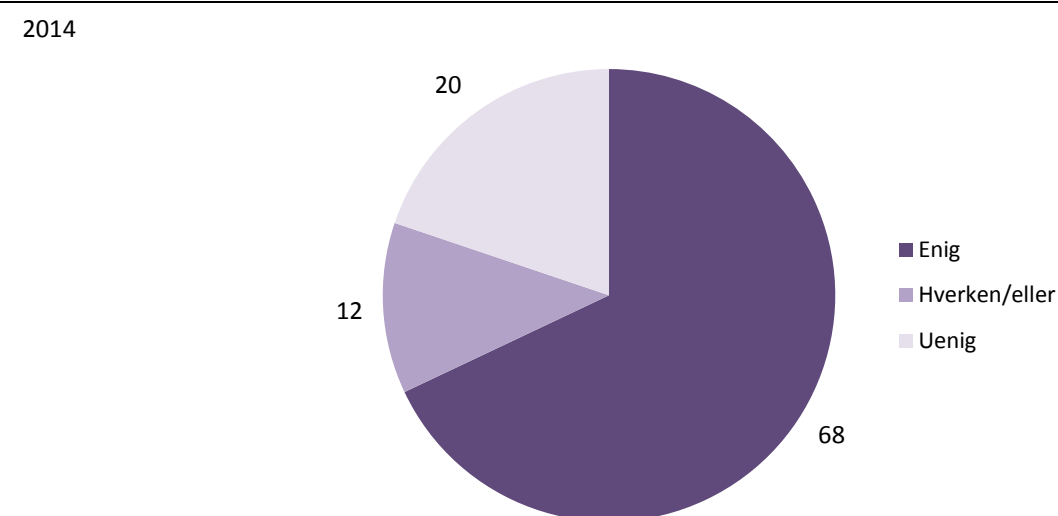
Figur 72: I hvilken grad respondenterne mener, at forsvaret har behov for at udvikle sine kapaciteter på en række områder inden for de næste fem år, for at kunne imødegå nye trusler. Gennemsnit.

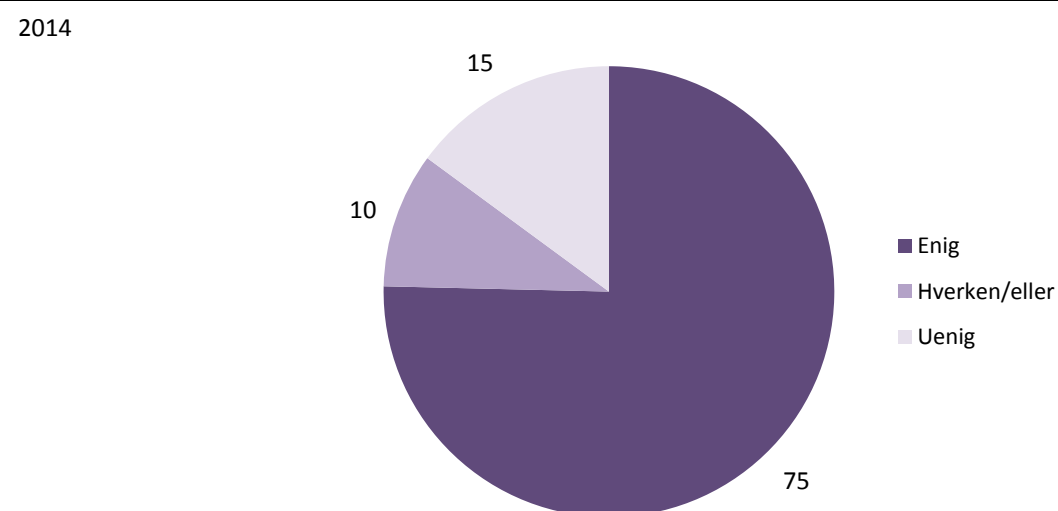
Figur 73: Hvilke foranstaltninger Vesten bør benytte sig af over for Rusland. Gennemsnit.

Figur 74: Indrejseforbud for højtstående russere til EU er egnet som foranstaltning over for Rusland. Procent.

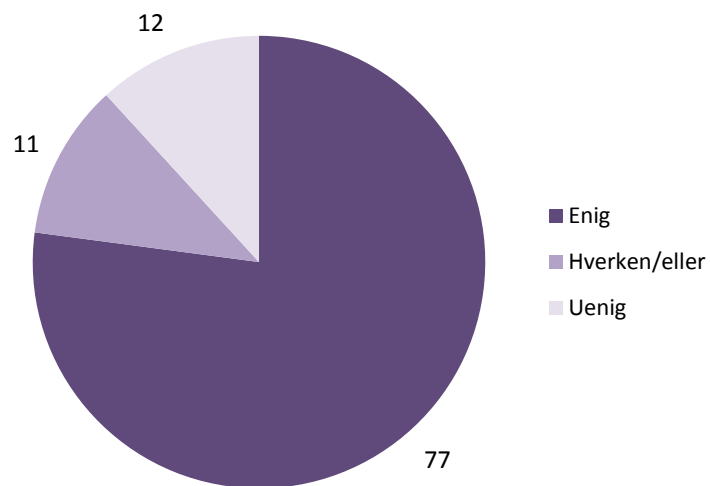

Figur 75: Indefrysning af højtstående russeres økonomiske midler i Europa er egnet som foranstaltning over for Rusland. Procent.

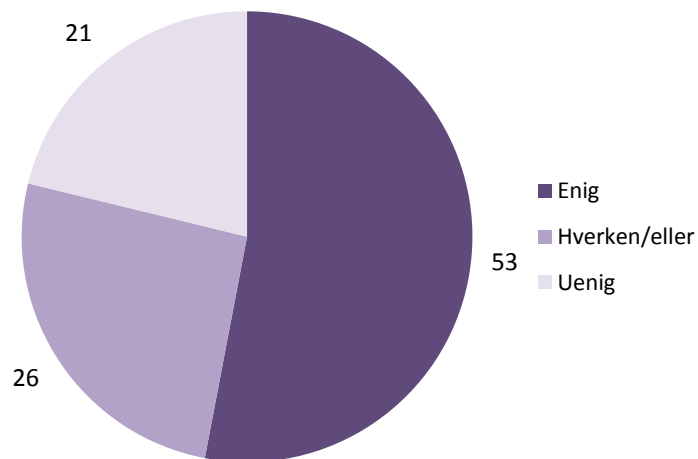
Figur 76: Økonomiske sanktioner er egnet som foranstaltning over for Rusland. Procent.

2014

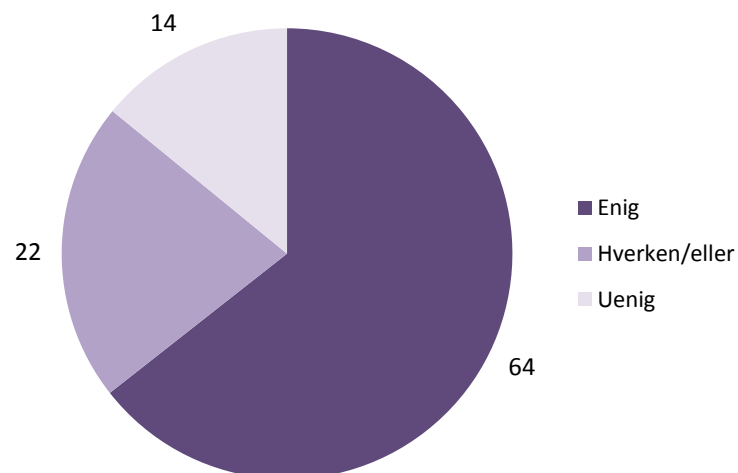
Figur 77: Vesten bør indføre yderligere økonomiske sanktioner over for Rusland. Procent.

2014

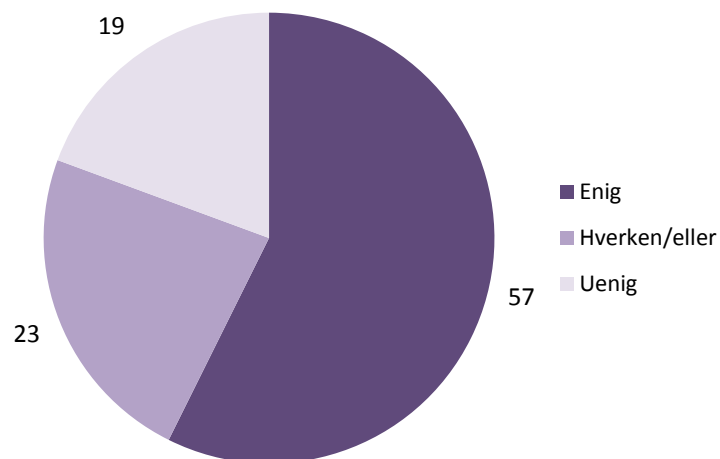
Figur 78: NATO bør øge sin tilstedeværelse i de østlige medlemslande. Procent.

2014

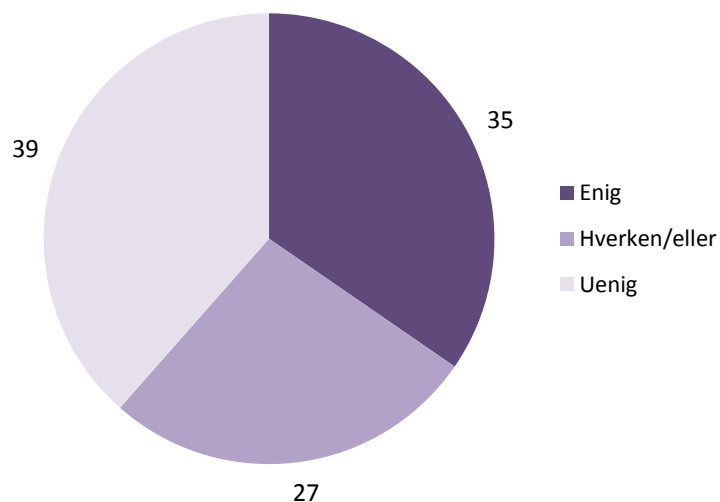
Figur 79: Vesten bør yde bistand til Ukraines sikkerhedssektor (eksklusive våbenhjælp). Procent.

2014

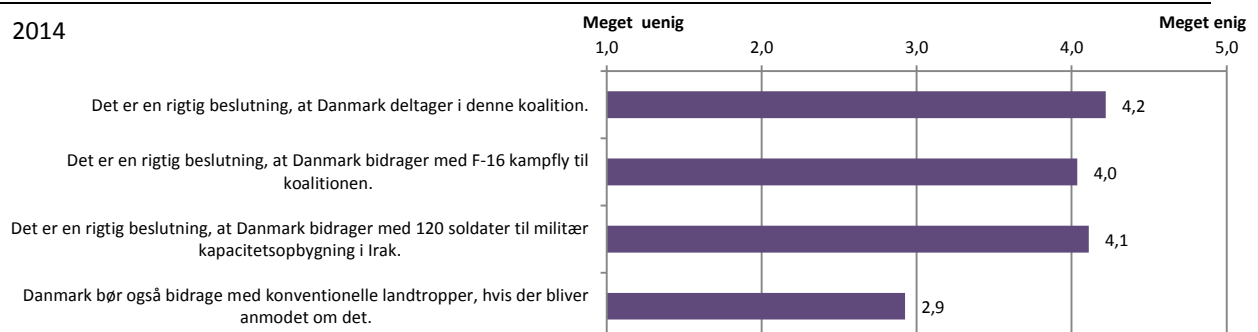
Figur 80: Vesten bør yde bistand til Ukraines sikkerhedssektor (inklusive våbenhjælp). Procent.

2014

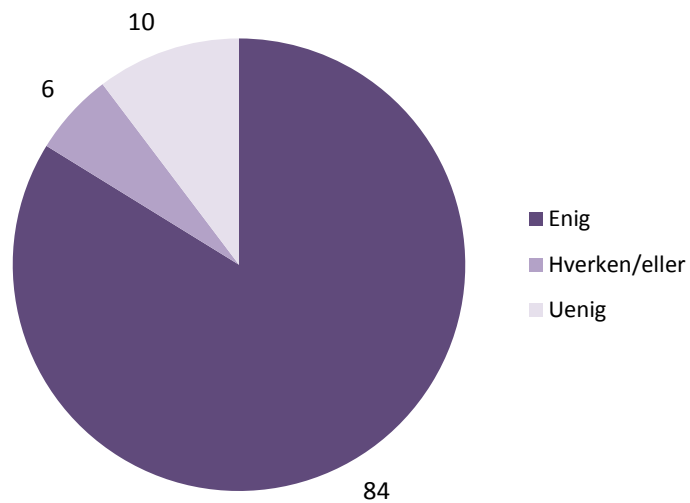
Figur 81: Holdningen til Danmarks beslutning om at deltage som en del af den koalition, der skal bekæmpe Islamisk Stat. Gennemsnit.

2014

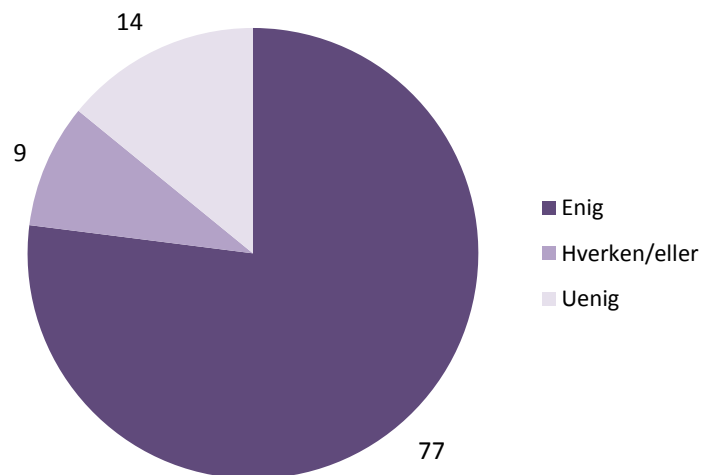
Figur 82: Det er en rigtig beslutning at Danmark deltager i den koalition, der skal bekæmpe Islamisk Stat. Gennemsnit.

2014

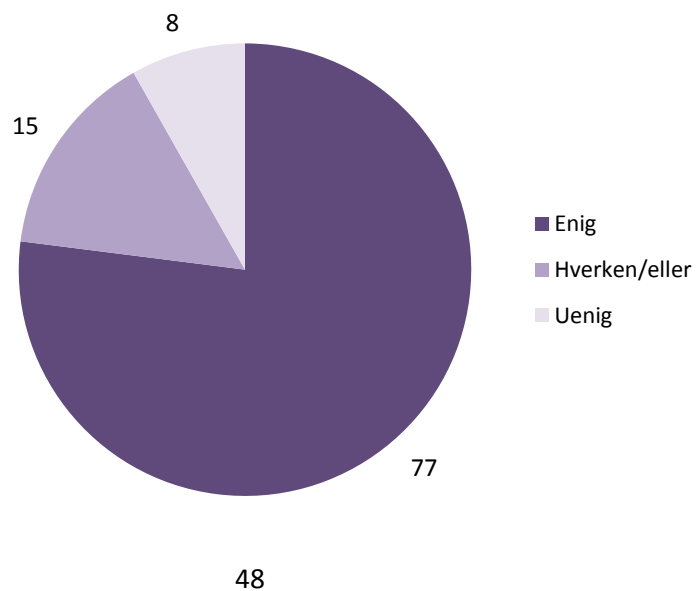
Figur 83: Det er en rigtig beslutning at Danmark bidrager med F-16 kampfly til den koalition, der skal bekæmpe Islamisk Stat. Gennemsnit.

2014

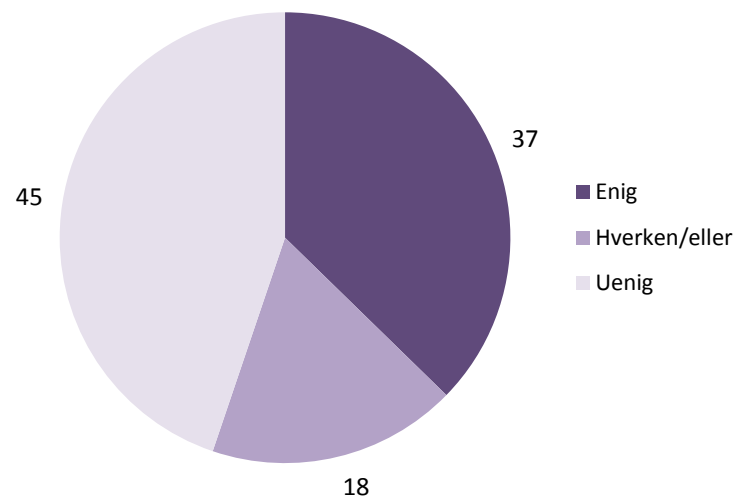
Figur 84: Det er en rigtig beslutning at Danmark bidrager med 120 soldater til militær kapacitetsopbygning i Irak. Gennemsnit.

2014

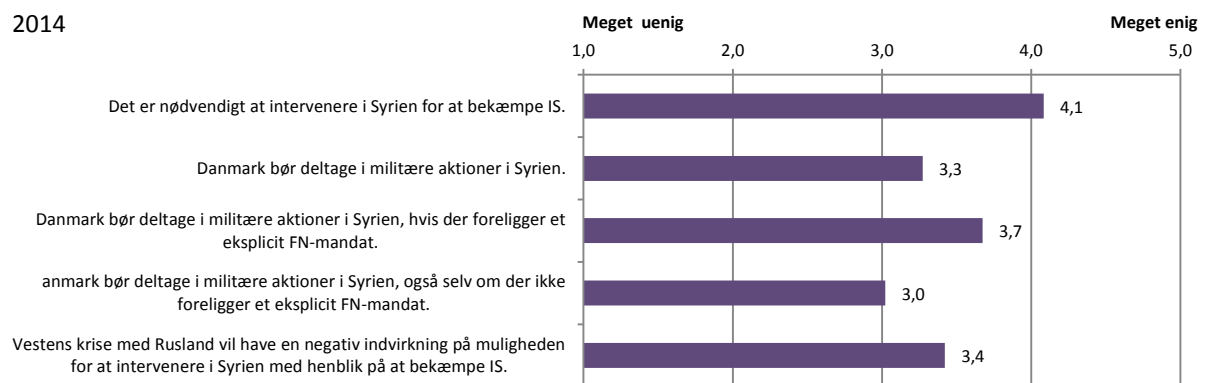
Figur 85: Hvis der bliver anmodet om det bør Danmark også bidrage med konventionelle landtropper til den koalition, der skal bekæmpe IS. Gennemsnit.

2014

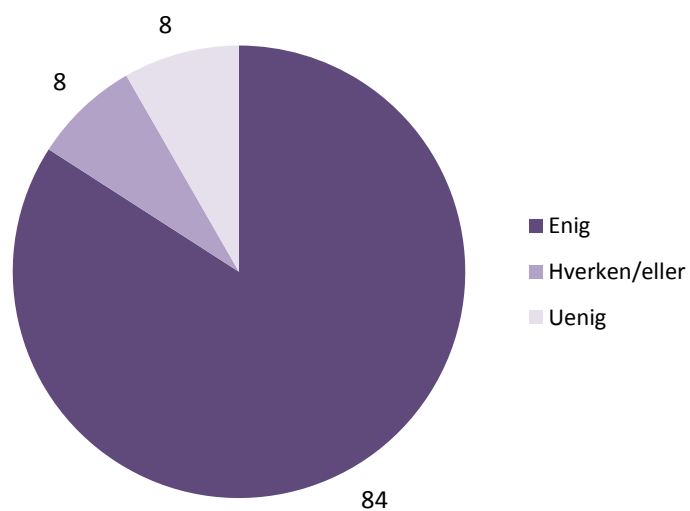
Figur 86: Holdningen til at intervenere i Syrien for at bekæmpe IS. Gennemsnit.

2014

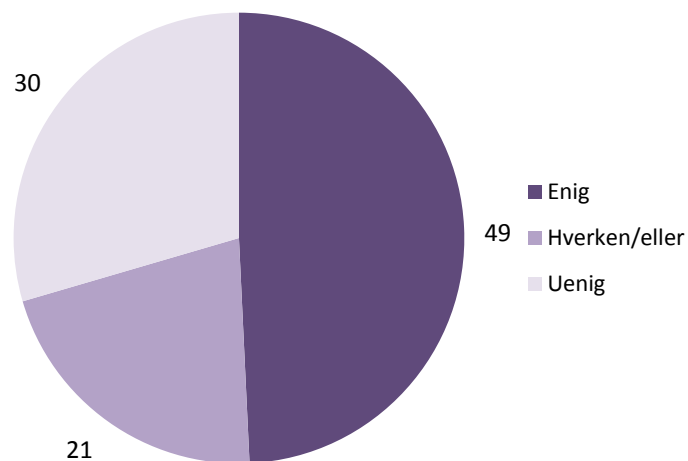
Figur 87: Det er nødvendigt at intervenere i Syrien for at bekæmpe IS. Procent

2014

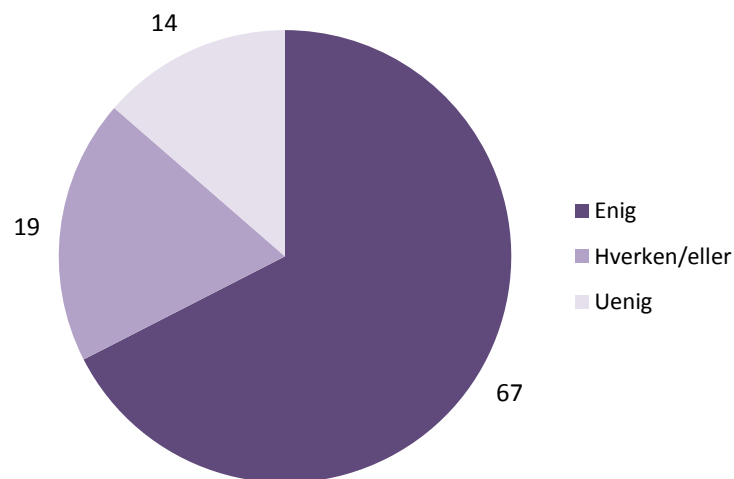
Figur 88: Danmark bør deltage i militære aktioner i Syrien for at bekæmpe IS. Procent

2014

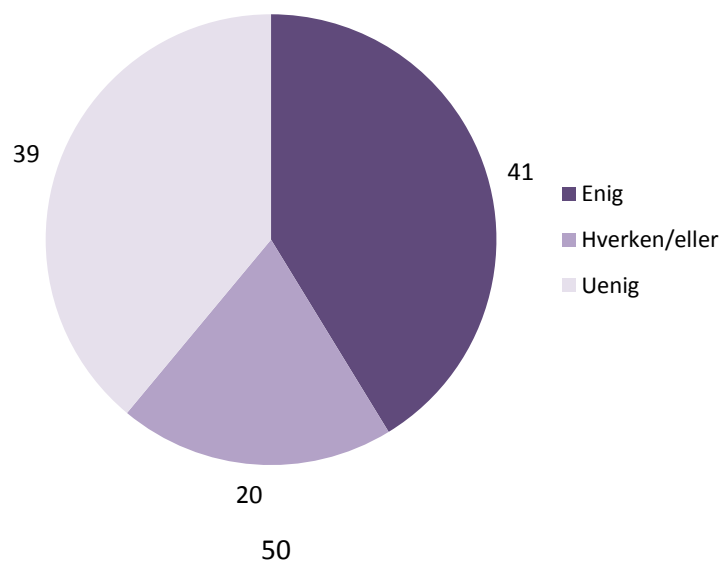
Figur 89: Danmark bør deltage i militære aktioner i Syrien for at bekæmpe IS, hvis der foreligger et eksplicit FN-mandat. Procent

2014

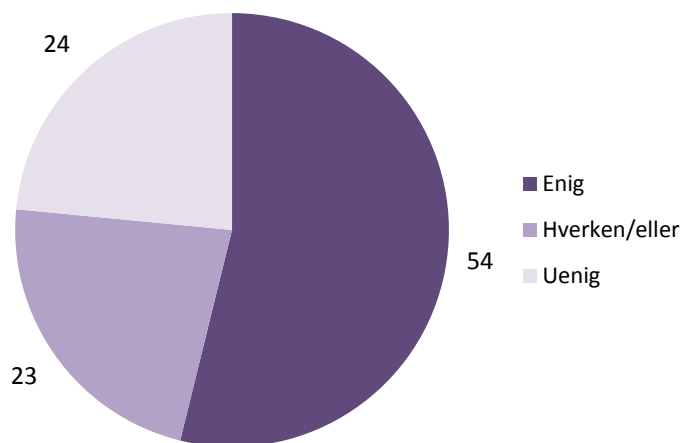
Figur 90: Danmark bør deltage i militære aktioner i Syrien for at bekæmpe IS, også selvom der ikke foreligger et eksplicit FN-mandat. Procent

2014

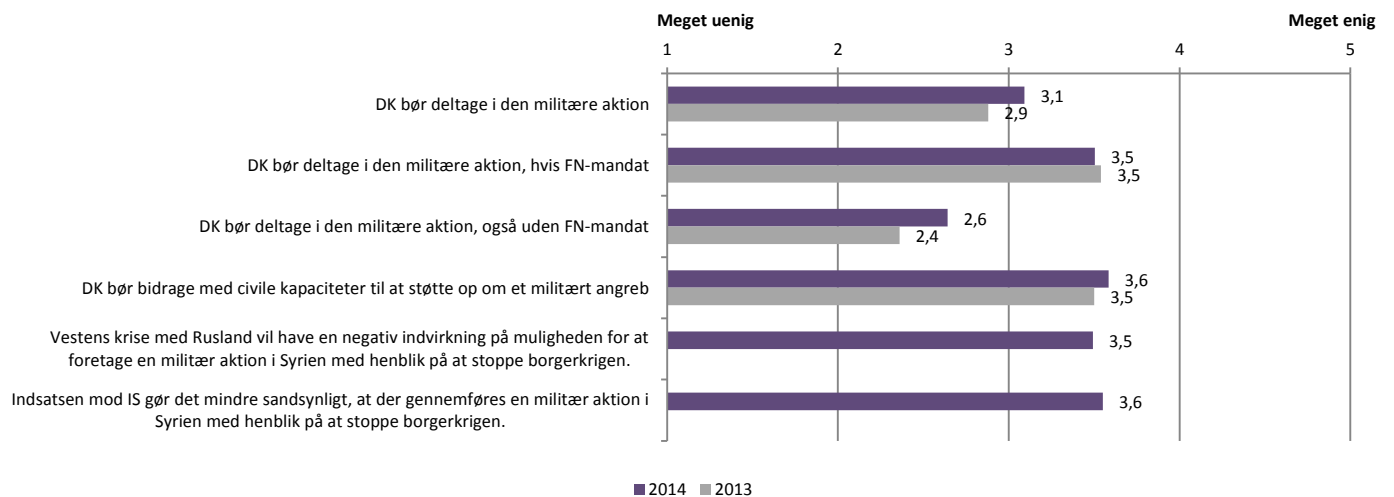

Figur 91: Vestens krise med Rusland vil have en negativ indvirkning på muligheden for at intervenere i Syrien med henblik på at bekæmpe IS. Procent.

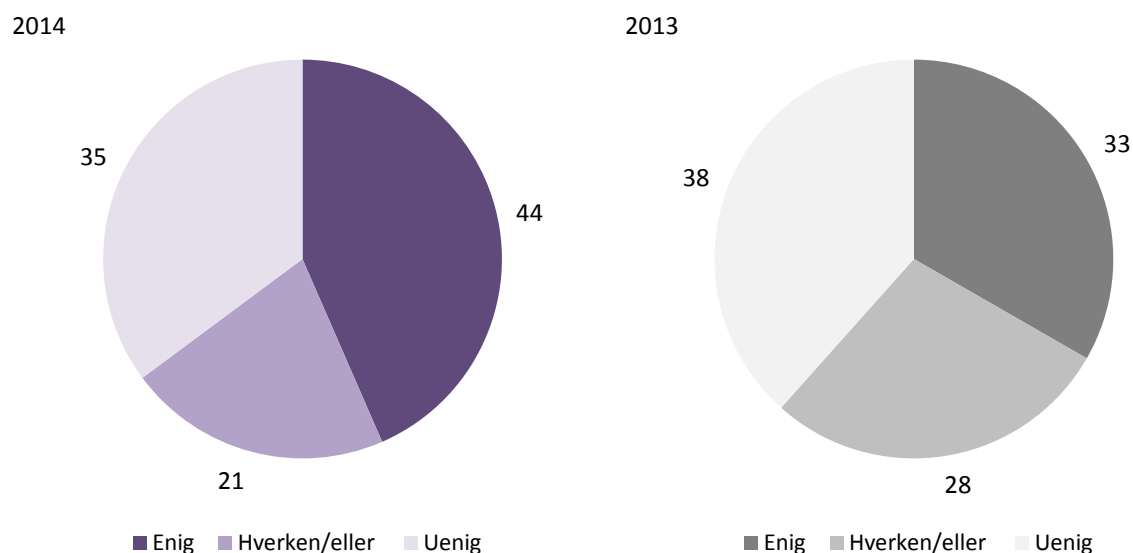
2014

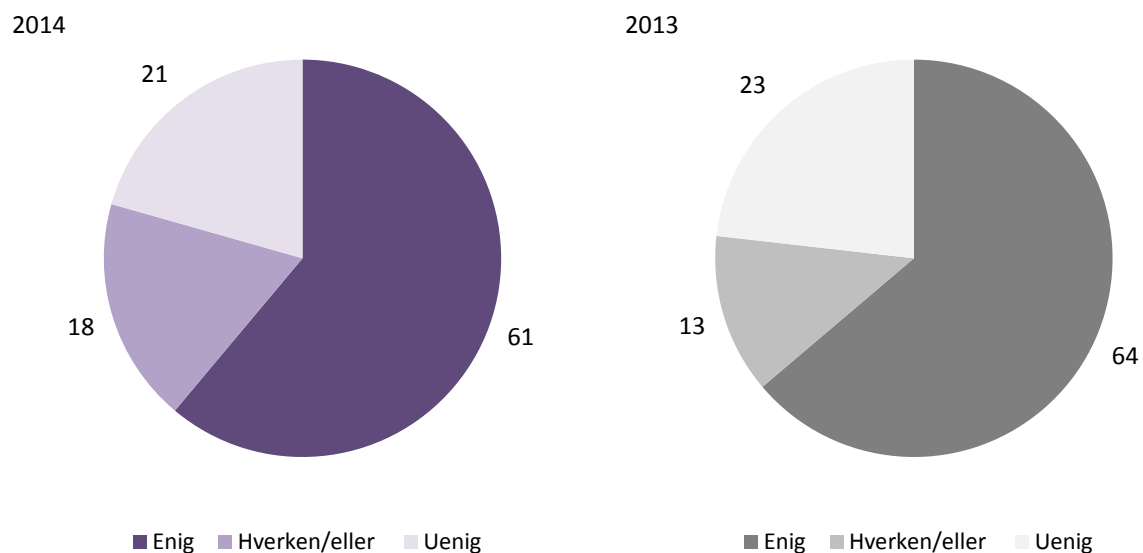
Figur 92: Holdningen til dansk deltagelse i en evt. militær aktion i Syrien med henblik på at stoppe borgerkrigen. Gennemsnit.

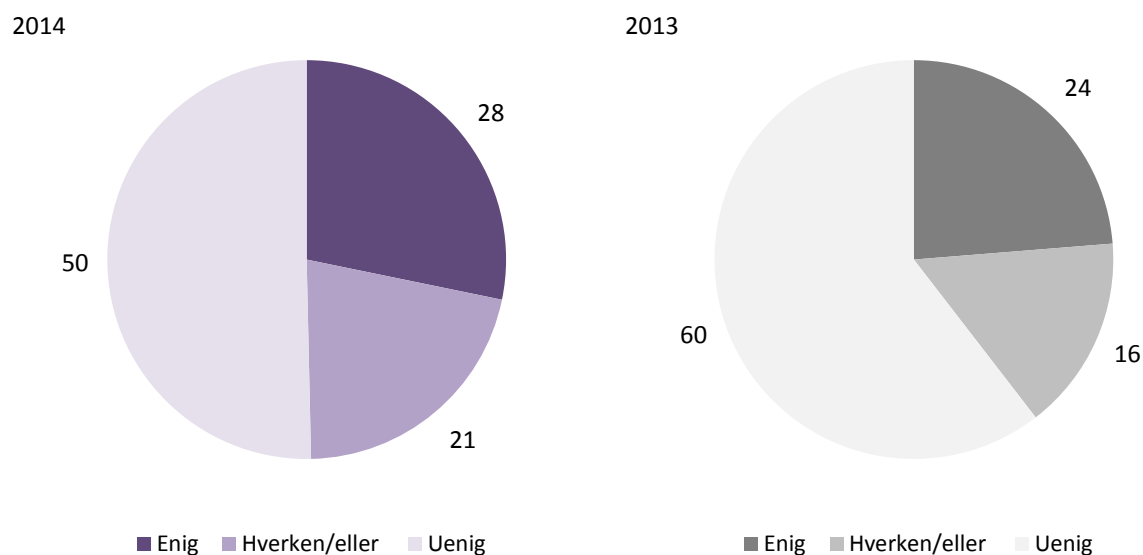
Figur 93: Danmark bør deltage i den militære aktion i Syrien med henblik på at stoppe borgerkrigen. Procent.

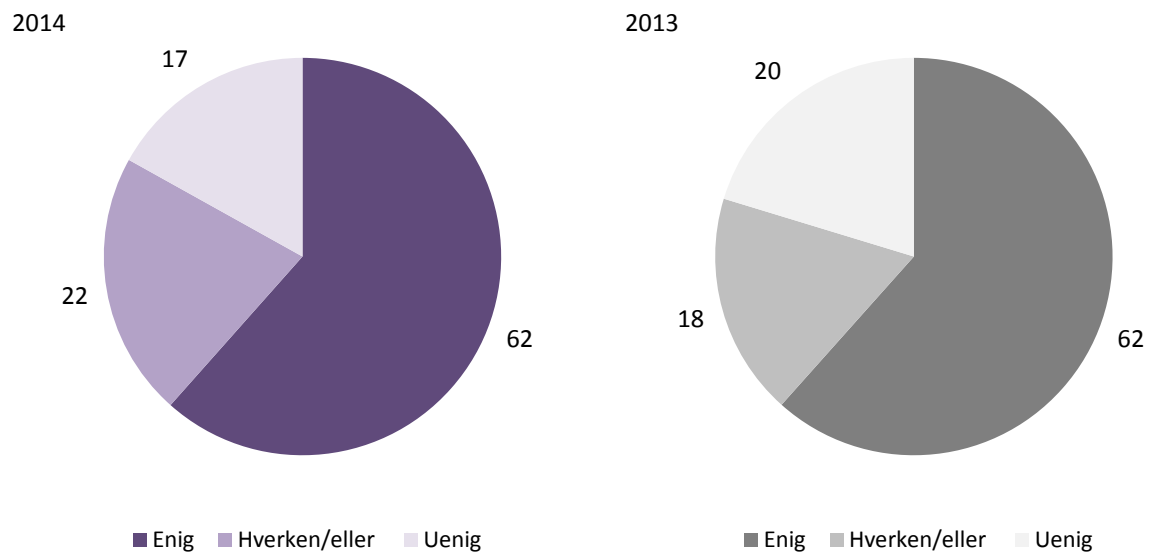
Figur 94: Danmark bør deltage i den militære aktion i Syrien med henblik på at stoppe borgerkrigen, hvis der foreligger et eksplicit FN-mandat. Procent.

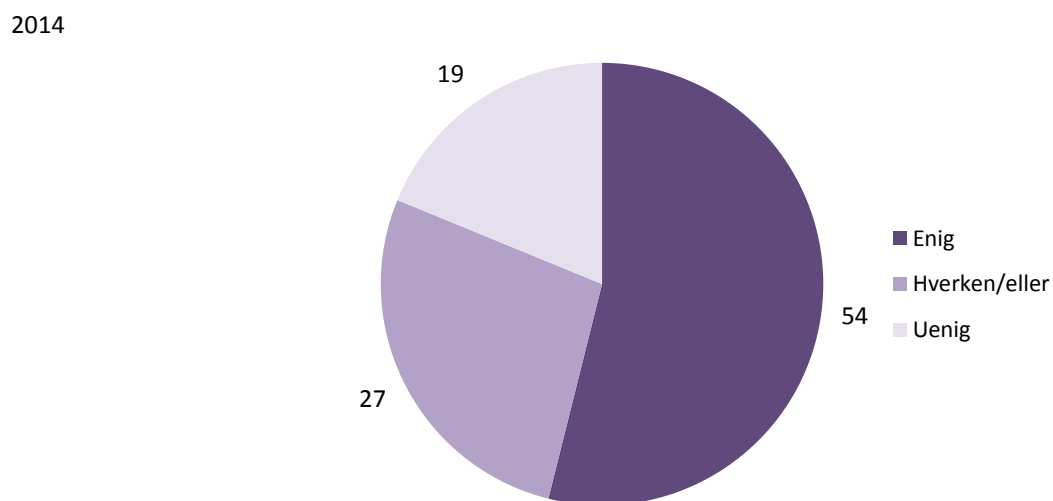
Figur 95: Danmark bør deltage i den militære aktion i Syrien med henblik på at stoppe borgerkrigen, også selv om der ikke foreligger et eksplicit FN-mandat. Procent.

Figur 96: Danmark bør bidrage med civile kapaciteter til at støtte op om et militært angreb. Procent.

Figur 97: Vestens krise med Rusland vil have en negativ indvirkning på muligheden for at foretage en militær aktion i Syrien med henblik på at stoppe borgerkrigen. Procent.

Figur 98: Indsatsen mod IS gør det mindre sandsynligt, at der gennemføres en militær aktion i Syrien med henblik på at stoppe borgerkrigen. Procent.

